

PREDLOG, 7. oktober 2008

Stranke podpisnice.

Ljubljana, oktober 2008,

**KOALICIJSKA POGODBA O SODELOVANJU V VLADI REPUBLIKE SLOVENIJE
za mandat 2008-2012**

"UVELJAVITEV ODGOVORNOSTI ZA SPREMEMBE"

A. Uvod Koalicijske pogodbe

1. Ta koalicijska pogodba je **odgovor na izziv časa**, v katerega vstopamo in predstavlja vizijo razvoja, ki želi vsakomur zagotavljati možnost in priložnost za dostojno življenje. Pogodba predstavlja vabilo za sodelovanje vsem, ki si želijo boljšo Slovenijo.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Ta koalicijska pogodba je **odgovor na izziv časa**, v katerega vstopamo in obenem predstavlja takšno vizijo razvoja, v kateri bo vsakdo imel možnost in priložnost za ustvarjanje dostojnega življenja. Pogodba predstavlja vabilo za sodelovanje vsem, ki si želijo boljšo Slovenijo.

2. Slovenija se danes, tako kot cel svet, **sooča z izzivi, ki jih prinašajo zaostrene svetovne gospodarske razmere**. V času upadajoče globalne gospodarske aktivnosti in **krize** na svetovnih finančnih trgih pred nami ostaja ambiciozen cilj - nadaljevati pot med najbolj razvite in solidarne države sveta. In obenem odpraviti posledice nesprejemljivega razslojevanja v družbi.

Doda se nova točka, ki se glasi:

Poseben in dodaten izziv predstavljajo podnebne spremembe, ki jih ne razumemo samo kot problem prilagajanja nanje, ampak kot razvojni izziv prehoda na nizko ogljično družbo, kar zahteva temeljito spremembo tehnološke, prometne in energetske politike ter politik upravljanja z naravnimi viri. Podpisnice se zavedamo, da zahteva po celovitem pristopu k podnebnim spremembam zahteva posebno horizontalno vodenje na vladni ravni.

3. Koalicijski partnerji smo prepričani, da Slovenija zmore postati **moderna, odprta, solidarna in na znanju temelječa družba**. Verjamemo v Slovenijo, v kateri bo vsakdo deležen priložnosti in možnosti, a bo hkrati sprejemal tudi svoj del odgovornosti za osebno in skupno dobro.
4. Za koalicijske partnerje so **človekove pravice, demokracija, pravna in socialna država** temeljne civilizacijske vrednote. Zato stavimo na
  - **svobodo**, brez katere nihče ne more v polnosti razviti vseh svojih zmožnosti.
  - **pošteno tekmovalnost**, brez katere ni dinamičnega razvoja.
  - **strpnosti** do soljudi, ker nam ta jamči mimo sožitje različnih opredelitev, In
  - **solidarnost**, ki nas povezuje v skupnost.

Te vrednote nam predstavljajo temelj te koalicijske pogodbe in nove politike mandatnega obdobja 2008-12. Tako želimo **uveljaviti odgovornost za spremembe**.

V prvem stavku se za besedo "demokracija" doda besedna zveza "odprta družba".

V četrti alineji se besedilo »ki nas povezuje v skupnost« nadomesti z besedilom »ki nas povezuje v prizadevanju za odpravljanje vseh oblik socialne izključenosti".

5. Koalicijski partnerji poudarjamo svojo trdno privrženost **načelu profesionalnosti in sposobnosti ljudi pred njihovo politično in strankarsko lojalnostjo**. S to koalicijsko pogodbo se zaveujemo, da bo Vlada Republike Slovenije pri kadrovske vprašanjih v okviru njenih pristojnosti ravnala v skladu s tem načelom. Koalicijski partnerji se strinjamo, da posamezniki, ki so jih doslej na položaje na katere so jih imenovali

dosedanje vlade (razen tistih, ki neposredno zadevajo sestavo kabinetov predsednika Vlade in ministrov) niso predmet političnih zamenjav.

V zadnjem stavku se črta pika in se doda besedilo: »če izpolnjujejo profesionalne kriterije«.

V kolikor bi resorni ministri ali drugi pristojni ocenili, da kdo od posameznikov ne opravlja dela v skladu z nalogami, ki so mu zaupane, morajo podati pisno utemeljitev za njegovo ali njeno zamenjavo. Pri tem morajo biti upoštevani kriteriji za oceno sposobnosti in profesionalnosti. V primeru, da ti kriteriji niso dovolj jasni pa jih morajo pristojni v uvodu utemeljitve za rešitev navesti.

Besedilo točke se v celoti črta.

Slovenija potrebuje profesionalno in uspešno upravo v kateri bodo jasna načela in kriteriji kariernega napredovanja zavoljo sposobnosti posameznikov. Zato koalicijski partnerji sprejemamo odločitev, da obseg kadrovskih zamenjav ob zamenjavi vlade zaobjame poleg spremembe na ministrskih položajih in v kabinetih, zgolj še položaj državnega sekretarja. Direktorji direktoratsvov pa naj predstavljajo vrh uprave, ki ni predmet običajne zamenjave ob spremembi oblasti.

Zadnji stavek se nadomesti z besedilom, ki se glasi:

Direktorji direktoratsvov pa naj predstavljajo vrh uprave, ki so ob spremembi oblasti podvrženi le presoji strokovne kompetentnosti in izpolnjevanju profesionalnih standardov.

Koalicijski partnerji se zavezujemo, da za člane organov upravljanja in nadzora, ki jih predlaga Vlada RS, ne bomo predlagali članov organov strank.

6. Vzpostavili bomo ugodnejše okolje za delovanje parlamentarne demokracije, za dejansko delitev oblasti na zakonodajno, izvršilno in sodno ter ustvarili ustrezno ravnovesje med njimi. Koalicijski partnerji bomo z lastnim zgledom uveljavljali spoštovanje ustavnosti in zakonitosti.
7. Aktivno **socialno** partnerstvo in **močna civilna** družba sta za koalicijske partnerje pogoj za legitimne in strokovno preišljene rešitve. Povsod bomo širili polje človekove svobode in zavzemali za dosledno spoštovanje svobode vesti in verske svobode.
8. Koalicijski partnerji poudarjamo **pomen svobode** medijev, kot enega temeljev demokratične družbe. Sprejemamo odgovornost za ureditev zakonskih« pogojev za polno uveljavitev tega načela. Glede predlogov zakonskih rešitev, ki so v pristojnosti zakonodajalca, poudarjamo, da bodo strokovno pripravljene in dani pred vložitevjo v parlamentarno proceduro široko demokratično razpravo. Predsednik Vlade, ministrski kabinet in njihovi sodelavci ne smejo posegati v uredniško in novinarsko delo. Vsako ravnanje, ki bi ga novinarji ali uredniki razumeli kot poseganje v njihovo avtonomnost, je nesprejemljivo.
9. Koalicijski partnerji se zavzemamo za **močno, razvojno uspešno in socialno Evropsko unijo**, ki bo odpirala vrata za uveljavitev Slovenije in njenih prebivalcev ter ščitila interese slovenskega naroda. S svojo držo in usmeritvijo bomo tvorno prispevali h krepitvi ugleda Slovenije v mednarodni skupnosti. Še posebej si bomo prizadevali za takšno delovanje EU, ki bo še bolj demokratično in pregledno, manj birokratsko in bolj dovezetno za javno mnenje in pobude ljudi. Slovenija bo okrepila svojo pobudo v mednarodnih odnosih in gradila ambiciozno zunanjo politiko.

B. Poglavitni programski cilji Vlade RS 2008-12

Razvoj in modernizacija Slovenije

1. Za razvoj in modernizacija razvoja Slovenije je ključno zagotavljanje dinamičnega ravnovesja med ekonomsko, zaposlitveno in socialno ter okoljsko politiko, ki bo temeljilo na načelu razvojnega ravnotežja in da so posamezne ključne politike med seboj usklajene.

V zadnjem stavku se besedilo »da so posamezne ključne politike med seboj usklajene« nadomesti z besedilom »medsebojni uskladitvi ključnih razvojnih politik«.

2. Povečanje konkurenčnosti gospodarstva ne bo omogočilo, da Slovenije samo prebrodi mednarodno finančno in gospodarsko krizo, ampak, da tiktati izvedemo tehnološki preboj in dosežemo razvojno ravnovesje na višji ravni.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Za povečanje konkurenčnosti gospodarstva je ključen pospešen znanstveni in tehnološki razvoj, saj nam bo to omogočilo, da prebrodimo mednarodno finančno in gospodarsko krizo ter dosežemo razvojno ravnovesje na višji ravni.

3. Temeljni cilj razvoja in napredka posameznika in družbe ter vir bogastva in ekonomske moči je izgradnja družbe znanja. Je temeljnega pomena za pripravo ljudi za boljše in bogatejše življenje ter na izzive globalizacije.
4. Za vodenje ekonomskih in socialnih politik bo bistvena aktivna vloga ekonomsko-socialnega sveta kot prostora, v katerem se iščejo širši dogovori o naših razvojnih perspektivah.

Doda se nova točka, ki se glasi:

Za oblikovanje energetske podnebne politike ter politik upravljanja z naravnimi viri bomo oblikovali poseben Svet za podnebne spremembe, ki bo na vladni ravni oblikoval strateške odločitve in usklajeval posamezne politike in strategije. Podrobno vlogo Sveta in njegove naloge bomo opredelili s posebnim zakonom.

Blaginja po meri človeka

1. Slovenijo bomo aktivno gradili kot kultivirano družbo **znanja**, solidarnosti in blaginje. Želimo ustvarjati vključujočo družbo, v kateri bo štel predvsem znanje in sposobnosti in ki nikogar ne bo puščala ob strani.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Slovenijo bomo aktivno gradili kot **odprto družbo znanja, spoštovanja različnosti in blaginje**. Želimo ustvarjati vključujočo družbo, ki nikogar ne bo puščala ob strani, v kateri bodo štela predvsem znanja in sposobnosti.

2. Uspešna družba blaginje je možna samo ob učinkoviti socialni državi, ki omogoča, da posameznik sam skrbi za svojo socialno varnost in socialno varnost svoje družine ter zagotavlja večjo družbeno kohezivnost in vključevanje najbolj ranljivih skupin.
3. Zavzeli se bomo večjo dostopnost vseh do storitev socialnega varstva, javnega zdravstva, izobraževanja, kulture in dostopa do stanovanj.
4. Dvig kvalitete na področju zaposlovanja zahteva izboljšanje delovnih pogojev, večjo skrb za zdravje in varnost pri delu, dobre plače za delo, ki omogočajo ljudem dostojno življenje, minimalne plače, ki po višini presegajo prag revščine in uspešno vključevanje mladih na trg dela.

Besedilo točke se v celoti nadomesti z besedilom, ki se glasi:

Zavzemali se bomo za večjo konkurenčnost mladih na trgu dela in njihovo uspešnejše zaposlovanje. Zavzemali se bomo za izboljševanje delovnih pogojev, večjo skrb za zdravje in varnost pri delu ter rast plač v sorazmerju z ekonomsko uspešnostjo. Minimalne plače za poln delovni čas naj omogočajo dostojno življenje.

Demokracija in aktivno državljanstvo

1. Kot ključni cilj vsakega urejanja družbenega življenja je poglobljanje demokratizacije in približevanje odločanja ljudem. Odgovorno državljanstvo odlikujejo ekološka, ekonomska, družinska, kulturna, medgeneracijska, politična zavest in zavest o enakosti med spoloma.

V drugem stavku se beseda »ekološka« nadomesti z besedo »okoljska«.

2. Cilji delovanja država bo ukrepanje v dobro državljanov in državljanov kot korektiv, ki bo pripomogel k vzpostavljanju humane civilne družbe.

Besedilo točke se v celoti nadomesti z besedilom, ki se glasi:

Posebno pozornost bomo posvetili odpravljanju ovir za živahno in odzivno civilno družbo ter nevladne organizacije. Civilna družba naj bo vir idej in pobud za uspešno vodenje javnih politik in hkrati kritična vest oblasti. Zato bomo spodbujali takšne oblike medsebojnega odnosa med vlado in civilno družbo, ki bo slednji priznavala vso avtonomijo, obenem pa ji omogočala oblike sodelovanja pri sprejemanju odločitev.

3. Koalicijski partnerji bomo za svobodo in avtonomijo medijev spoštovali neodvisnost in profesionalna kompetentnost novinarjev in urednikov na osnovi urejenega socialnega statusa in vloge aktivne civilna družba z vplivom na programske vsebine javnih medije.
4. Okrepili bomo vlogo profesionalnih uradnikov na vseh ravneh in njihovo odgovornost. Zavzemali se bomo, da bo državna uprava kakovosten, strokoven in učinkovit servis državljanov in državljanek.

Slovenija kot mednarodni subjekt

1. Zavzemali se bomo za pravice do varnosti, ki pripada vsem prebivalkam in prebivalcem Slovenije, vključno z solidarnostno pomočjo v primeru naravnih in drugih nesreč, ob krizah zaradi podnebnih sprememb ali ob poslabšanju mednarodnega varnostnega okolja.
2. V vseh delih obrambnega sektorja in sistema varnosti bomo krepili profesionalnost, dopolnjeno s prostovoljnostjo ob upoštevanju varčnosti in racionalne porabe sredstev.
3. Zunanjo politiko Slovenije bo okrepila naša varnost in blaginjo ter ugled naše države tako znotraj Evrope kot v svetovni skupnosti. Največje jamstvo za uresničitev teh smotrov vidimo v urejenih in prijateljskih odnosih s sosednjimi državami, v večstranskem sodelovanju držav, predvsem v širšem evropskem in sredozemskem okolju in naši vpetosti v evropske in širše integracijske procese ter vključenosti v strukture kolektivne varnosti in v svetovne napore za soočenje z odpravo revščine in z okoljevarstvenimi problemi.
4. Krepili bomo verodostojnosti in prepoznavnosti Slovenije v boju za mir in varnost v svetu kot članice OZN, Nata, EU, OVSE in drugih regionalnih ter svetovnih varnostnih pobud.

I. Razvoj In modernizacija Slovenije

1. Področje Javnih Financ - Ministrstvo za finance

1.1 Odgovorne javne finance kot pogoj stabilne rasti

1. Koalicijski partnerji se zavezujejo uveljaviti **»potrošno javnofinančno pravilo«**, ki pomeni predvideno rast javnofinančnih odhodkov v skladu s potencialno rastjo realnega bruto domačega proizvoda in pričakovano Inflacijo v evro območju. Koalicijski partnerji se zavezujejo ustanoviti **neodvisni Ekonomsko fiskalni svet**, ki bo zadolžen za neodvisno oceno ekonomske politike In strukturnih reform.

V zadnjem stavku se besedi »neodvisni« in »neodvisno« črta.

2. Koalicijski partnerji bomo pri upravljanje **javnih odhodkov in oblikovanju proračunov uveljavili** metodologijo **k ciljem** usmerjenega **proračuna**. V proračunskih dokumentih bodo jasno opredeljeni nameni in cilji posameznih programov ter indikatorji uresničevanja teh ciljev, kar pomeni, da bo preglednost priprave proračunov in posameznih vsebinskih sklopov povečana. Proračuni bodo osredotočeni na okvirno do pet glavnih proračunskih programov za posamezni vladni resor.

Doda se besedilo, ki se glasi:

Do leta 2010 bomo zagotovili 1 % BDP javnih sredstev za znanost in tehnološki razvoj.

3. Koalicijski partnerji bodo za učinkovitejšo javnofinančno upravljanje uvedli **»košarico prilagodljivih programskih odhodkov«**, ki bo omogočila konsistentno izvajanje tega pravila. Pravilo zahteva izločitev pomembnega dela odhodkovnih programov v posebno košarico z njihovo tekočo nominalno velikostjo. Vlada oziroma Ministrstvo za finance bo v fazi določitve srednjeročnih prioritet definirala obseg dejanskega financiranja, in sicer preko določitve deleža košarice in njenih elementov v BDP na podlagi prvega pravila varnosti.

Doda se besedilo, ki se glasi:

Košarica programskih odhodkov bo zajemala tako fiksne, z zakoni določene obveznosti, kot tudi variabilne.

4. Skladno z reformo javnega sektorja In javnih zavodov in s **spremembo** proračunskega **načrtovanja v zaokrožene programe** bomo nadaljevali zmanjšanje število neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna. To bo okrepilo učinkovitost Izvajanja javnih funkcij z njihovo centralizacijo, ob hkratnem upoštevanju načela specializacije Izvajanja posameznih storitev.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Skladno z reformo javnega sektorja (javnih podjetij in javnih zavodov) in s **spremembo** proračunskega

načrtovanja v zaokrožene programe bomo zmanjšali število neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna. Ob upoštevanju načela specializacije izvajanja posameznih storitev bomo učinkovitost izvajanja javnih funkcij okrepili z njihovo centralizacijo.

Doda se nova točka, ki se glasi:

Koalicijski partnerji bomo v prvih 6 mesecih po nastopu vlade pripravili podrobno analizo zaposlovanja v državni upravi in v javnih podjetjih ter zavodih v letih 2004-2008, učinkovitost novo zaposlenih in produktivnost novo oblikovanih delovnih mest ter izvedli ustrezne ukrepe za zaščito javnega interesa.

1.2 Konkurenčno davčno okolje za razvoj in pravično delitev

5. Koalicijski partnerji bomo zagotovili **popravke dohodninske zakonodaje** za izboljšanje položaja najnižjih dohodkovnih skupin zavezancev in za bolj optimalno razvrščanje dohodninskih zavezancev po davčnih razredih - vse z namenom pravičnejše in solidnejše porazdelitve davčnega bremena.

Doda se besedilo, ki se glasi:

Izenačili bomo davčni položaj funkcionarjev, napotenih v tujino, z delavci, napotenimi v tujino. Odpravili bomo obveznost vlaganja davčnih napovedi za dohodke od t. im. hišniških stanovanj.

6. Koalicijske partnerje bomo za izboljšanje dohodkovnega položaja najbolj ogroženih skupin skrbno proučili možnosti popravka splošne davčne olajšave. To bomo storili tako, da jo bomo približali letnemu znesku minimalne neto plače in proučili možnost hitrejše in ugodnejše ureditve stanovanjskega problema s **ponovno uveljavitvijo posebne stanovanjske olajšave**.
7. Zaradi potrebe po pritegnitvi dodatnega kapitala, predvsem pa dobrih in obetavnih proizvodnih programov, bomo uvedli dodatne stimulativne davčne ukrepe za reinvestiranje **kapitalskih dobičkov**. Namenjeni bodo direktnemu investiranju v nove naložbe ter programe, še posebej na področju novih visokih tehnologij in za potrebe mecenstva na tistih družbenih področjih, ki pomagajo razvoju znanja, umetnosti in športa.
8. Koalicijski partnerji bomo preučili sedanje fiskalne dajatve v obliki nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v povezavi z vzpostavitvijo popisa in vrednotenja nepremičnin. Uveljaviti želimo načelo, da edini pravi nosilec obdavčitve ni lastništvo oziroma status lastnika, ampak nepremičnina sama po sebi (s svojo lokacijo, opremljenostjo in kvaliteto), kar bo objektiviziralo obračunavanje in plačevanje teh fiskalnih dajatev. Zagotovili bomo, da ne bo novih socialnih pritiskov ali obremenitev za dohodkovno šibkejšo skupino. Zagotovitev sedanjega ali celo znižanega davčnega bremena pri obdavčitvi stanovanjskih enot, v katerih ljudje dejansko prebivajo, bomo dosegli z uveljavitvijo t. i. davčnega kredita v absolutnem znesku na osebo, ki prebiva v stanovanju.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji bomo sedanji davek od premoženja in nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča spremenili v davek na nepremičnine. Davčna politika bo uvedla olajšave za obdavčitev površin do velikosti primernega stanovanja glede na število članov družine s stalnim bivališčem, obdelanih kmetijskih zemljišč itd. Bistveno bolj pa bo, odvisno od odločitev občin, obremenjena neželena raba oz. neraba nepremičnin.

9. Učinkoviteje se bomo spopadli z davčnimi utajevalci, ki vplivajo na neenakopravnost davčnih zavezancev pri sofinanciranju skupnih družbenih potreb. Pri tem ne gre le za uvajanje novih oblik represivnih organov, ampak tudi za povečanje pooblastil ter primerno kadrovsko in strokovno usposobljenost davčne in carinske inšpekcije. Zato bomo dopolnili zakonske določbe, ki bodo omogočili povezanost dohodkov in premoženja.

Doda se besedilo, ki se glasi:

Pri vseh davčnih zavezancih, ki plačila sprejemajo v gotovini, bomo uvedli obveznost davčnih blagajn. Zagotovili bomo javno objavo računovodskih izkazov tudi za vse samostojne poklice.

10. Koalicijski partnerji bomo okrepili drugostopni davčni organ za hitrejše razreševanje več tisoč zaostalih pritožb zavezancev in proučili možnosti za njegovo drugačno sistemsko organiziranost.

Dodata se novi točki, ki se glasita:

- *Davčno upravo Republike Slovenije bomo preoblikovali v javno agencijo in ji zagotovili večjo samostojnost ter boljše materialne pogoje za delo. Vanjo bomo vključili tudi del v prihodnje odvečne carinske uprave. Dobila bo večje pristojnosti pri pobiranju in tudi pri odpisovanju neizterljivih dajatev. Dobila bo tudi možnost zahteve po zavarovanju izpolnitve davčne obveznosti od t.im.slamnatih podjetij.*
- *Izenačili bomo davek na izvedene finančne instrumente z davkom od dobička iz kapitala.*

1.3 Učinkovitejše upravljanje premoženja države

11. Koalicijski partnerji se zavezujemo za postopen in transparenten umik države iz podjetij, ki so v procesu preoblikovanja družbene lastnine ostala v državni lasti, vendar predvsem tam, kjer je to z vidika njihovega dolgoročnega razvoja smotno.
12. Pri tem bomo sledili kriteriju razdelitve državnega premoženja v tri vsebinsko različne segmente. Prvi segment so udeležbe države ali njenih skladov v zasebna podjetja, praviloma kot posledica izbranega modela lastninskega preoblikovanja družbenega premoženja. Drugi segment predstavljajo deleži v podjetjih gospodarske infrastrukture, kjer je država prevzela začasno ali dolgoročno vlogo strateškega lastnika, ter v javnih podjetjih, ki opravljajo kakršnokoli javno gospodarsko ali negospodarsko službo. Tretji segment predstavljajo deleži v sistemsko pomembnih finančnih institucijah, kjer je država vstopila v pretežno lastništvo praviloma zaradi njihove finančne sanacije in sedaj oblikuje koncept strateških partnerstev za učinkovito rast in čezmejno širitev. Država bo v bodoče poleg različnih konceptov upravljanja in razpolaganja s tem premoženjem skrbela tudi za povečanje konkurence na teh trgih.
13. Koalicijski partnerji bomo za učinkovitejše lastništvo države in paradržavnih skladov v privatnih podjetjih proučili možnost preoblikovanja upravljavskih deležev države v preferenčne (participativne) z ustrezno pogodbeno usklajeno stopnjo donosa in s pravico do spremembe v navadne delnice pred začetkom prodaje oziroma privatizacije posameznega podjetja. V tem primeru ne bomo dovolili ostalim aktivnim lastnikom, da brezplačno pridobijo dodatne glasovalne pravice zaradi umika države iz aktivnega upravljanja. Kriterij za to, da država začasno še ostane v lastništvu takih podjetij, bo, da trenutno ni kupca za ta delež ali pa da je cena neustrezna. Oportunitetna cena bo ustrezen donos, ki bi ga država dosegla z naložbo v srednjeročne finančne instrumente.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji bomo za učinkovitejše lastništvo države in paradržavnih skladov v privatnih podjetjih proučili možnost preoblikovanja upravljavskih deležev države v preferenčne (participativne) z ustrezno pogodbeno usklajeno stopnjo donosa in z zakonsko zagotovljeno pravico do spremembe v navadne delnice pred začetkom prodaje oziroma privatizacije posameznega podjetja. V tem primeru ne bomo dovolili ostalim aktivnim lastnikom, da brezplačno pridobijo dodatne glasovalne pravice zaradi umika države iz aktivnega upravljanja. Pri morebitni odločitvi o tovrstni spremembi delnic bomo poskrbeli, da ne bo prizadeta potencialna prevzemna premija malih delničarjev. Kriterij za to, da država začasno še ostane v lastništvu takih podjetij, bo, da trenutno ni kupca za ta delež ali pa da je cena neustrezna. Oportunitetna cena bo ustrezen donos, ki bi ga država dosegla z naložbo v srednjeročne finančne instrumente.

14. Koalicijski partnerji bomo preoblikovali KAD tako, da bomo upravljanje s premoženjem z namenom zagotavljanja sredstev za pokojninsko blagajno organizirali posebej. Lastnino te nove organizacije bomo prenesli z države na ZPIZ kot poseben kapitalski sklad, ki bo ločen od tekoče bilance ZPIZ-a. Ob plačah kot viru za financiranje pokojnin in prispevku državnega proračuna bi tako preoblikovan kapitalski sklad ZPIZ-a ustvarjal dodatne prihodke, ki se namenjajo za dodatne zdravstvene programe za upokoјence, predvsem za dolgotrajno nego. Dejavnost upravljanja s pokojninskimi skladi bomo osamosvojili in privatizirali oziroma prenesli na zasebne izvajalce s pomočjo konkurenčnih razpisov.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji bomo preoblikovali KAD tako, da bomo upravljanje s premoženjem z namenom zagotavljanja sredstev za pokojninsko blagajno organizirali posebej. Donos od tega premoženja bomo prenesli z države na ZPIZ kot poseben sklad, ki bo ločen od tekoče bilance ZPIZ-a. Ob plačah kot viru za financiranje pokojnin in prispevku državnega proračuna bi tako preoblikovan sklad dodatne prihodke namenjal za zdravstvene programe za upokoјence, predvsem za dolgotrajno nego. Dejavnost upravljanja s pokojninskimi skladi bomo profesionalizirali z izborom strokovnih upravljavcev ali z oddajanjem upravljanja po pogodbi na podlagi mednarodnih razpisov.

Dodata se nova točka, ki se glasi:

Koalicijski partnerji bomo vzpostavili kriterije za transparentno imenovanje članov uprav in nadzornih svetov v podjetjih, kjer ima država svoj delež. Kriteriji za imenovanje bodo temeljili na izkušnjah in strokovnih referencah kandidatov in bodo vključevali najmanj dokazila o strokovnem znanju, sposobnostih in strokovnih izkušnjah za pravilno in učinkovito izvajanje nalog, časovno razpoložljivost, potencialne interesne konflikte kandidata.

14. Koalicijski partnerji bomo znižali in poenotili način plačevanja sejin in spremembe sistema nagrad za upravljanje premoženja v imenu države. Na tej podlagi bo vlada oblikovala poenoteno uredbo o plačevanju sejin in nagrad predstavnikov države in paradržavnih skladov.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji bomo znižali in poenotili način plačevanja sejin in nagrad članom nadzornih svetov v podjetjih, ki so pretežno v državni lasti. Na tej podlagi bo vlada oblikovala poenoteno uredbo o plačevanju sejin in nagrad predstavnikov države in paradržavnih skladov. Pri tem bo upoštevala priporočila OECD o upravljanju podjetij v državni lasti, kodeks upravljanja javnih delniških družb in primere dobrih praks drugih držav. Z združenjem delodajalcev in GZS bomo skušali doseči dogovor o zgornji meji za managerske plače, nagrade in odpravnine ter sejnine in nagrade nadzornim svetom v vseh podjetjih, ki morajo biti vezane na dolgoročno stabilnost in dobičke družb.

15. Koalicijski partnerji bomo okrepili preglednosti in poenotenje upravljanja nepremičnega in finančnega premoženja države kot pogoj za učinkovito izvajanje funkcij države. To vključuje tudi potrebno spremembo v gospodarjenju s premičnim in nepremičnim premoženjem države, tj. z upoštevanjem vseh stroškov izvedbe posamezne javne storitve.

V zadnjem stavku se črta pika in se doda besedilo, ki se glasi:
oziroma javnega naročila.

1.4 Krepitev neodvisnih institucij in postopkov javnih naročil

17. Koalicijski partnerji bomo delovali za okrepitev moči in položaj neodvisnih institucij, ki so nujne za delovanje pravne države na področju državne uprave in gospodarstva ter na področju zagotavljanja pravic in interesov državljanov in dopolnili način zagotavljanja pogojev za neodvisno delo in poročanje z namenom krepitve njihovega položaja.

Doda se nova točka, ki se glasi:

Sektor za notranji nadzor javnih financ in proračunsko inšpekcijo bomo izločili Urada za nadzor proračuna in ga vrnili neposredno pod pristojnost ministra za finance, kot samostojno organizacijsko enoto, povezano z Direktoratom za javno računovodstvo

18. Koalicijski partnerji bomo uresničili prenos nekaterih nadzornih funkcij države (nadzor finančnega sistema, agencija za varstvo konkurence, zaščita potrošnikov, ipd.) na neodvisne nadzorne institucije s podobnim statusom, kot ga ima Banka Slovenije. Na področju finančnega sistema bomo ustanovili enotno agencijo za nadzor in regulacijo finančnega sistema v okviru Banke Slovenije.

Črta se besedilo: države (nadzor finančnega sistema, agencija za varstvo konkurence, zaščita potrošnikov, ipd.) na neodvisne nadzorne institucije s podobnim statusom, kot ga ima Banka Slovenije.

19. Koalicijski partnerji bomo okrepili položaj neodvisnega organa za boj zoper korupcijo, ki mora samostojen in bo svoje delo usmeril k predlogom za sistemsko preprečevanje korupcije na različnih področjih, pri obravnavi posebnih primerov pa dosledno zagotavljati standarde pravne države.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji bomo okrepili položaj neodvisnega organa za boj zoper korupcijo z obveznostjo poročanja policije o izvedenih dejanjih v zvezi z njihovimi prijavi.

20. Koalicijski partnerji bomo izboljšali postopke in organizacijo javnih naročil in okrepili pravno zaščito ponudnikov, s spremembo zakona tudi za področje naročil zaupne narave. Organizacijsko bomo koncentrirali izvedbo javnih naročil v samostojni javni agenciji, proračunski uporabniki pa bodo zadržali pravico vsebinske opredelitve predmeta javnega naročanja v skladu z njihovimi programskimi usmeritvami. Uresničitev takšne zamisli naj bi pomenila postopno združitev znanja in izkušenj javnega in zasebnega sektorja na področju javnih naročil v okviru Agencije. Na ta način bi se zmanjševala potreba po nabavnih službah pri naročniki, zlastih manjših, ki bi s pomočjo katalogov usposobljenih ponudnikov hitreje dostopali do željenih naročil. Agencija na bi racionizirala delo upravnih organov, dosegala ugodnejše pogoje pri ponudnikih, poenotila postopke, bila odprta za servisiranje ostalih narečnih (tudi nevladnih naročnikov) ter skrbela za specializacijo kadrov. Poudarek bo na kakovosti in na »zelenih« javnih naročilih in upoštevali kriterije ohranitve okolja pri določanju predmeta razpisa.

Zadnji stavek se nadomesti z besedilom, ki glasi:

Besedila razpisov bo pred objavo pregledala skupina strokovnjakov s področja prava, financ, davkov, računovodstva in revizije. Noben natančno napovedan javni razpis praviloma ne bo dovoljeno več prelagati.

Dodata se novi točki, ki se glasita:

- Za doseg cilja določne opredelitve predmeta javnega naročanja pri proračunskih uporabnikih bomo predpisali standarde za običajne predmete javnih naročil in predpisali enoten postopek načrtovanja javnih naročil.

Z ustreznimi enotnimi usmeritvami bomo zagotovili dosledno izvrševanje pogodb, sklenjenih v postopkih javnega naročanja, in okrepili nadzor nad njihovim izvajanjem.

- S spremembo predpisov bomo med kriterije pri izboru ponudb v okviru javnih naročil vključili tudi energetsko učinkovitost, količino izpustov toplogrednih plinov in druge vidike okoljske sprejemljivosti.

Doda se novo podpoglavje:

1.3 Zelena davčna in javnofinančna reforma

1. Letno registracijsko takso za osebne avtomobile in davek na motorna vozila bomo

- spremenili tako, da njuna višina postopno ne bo več odvisna o prostornine motorja, temveč od izpustov CO₂.
2. Dodatne prihodke od dajatev za nesmotrno rabo naravnih virov in onesnaževanje bomo usmerjali v znanost, kulturo in šolstvo.
  3. Želimo spodbuditi uporabo plina v prometu tako, da pri določanju trošarine nanj in na nafto ter bencin bolj upoštevamo njihov vpliv na izpuste toplogrednih plinov.

2. Področje Gospodarstva - Ministrstvo za gospodarstvo

2.1. Vladni ukrepi za povečanje konkurenčnosti in kakovosten razvoj

Doda se nova točka, ki se glasi:

Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo sistematično odpravljali administrativne ovire, nepotrebne postopke in nepotrebno predrage tehnične predpise. S ciljem povečanja konkurenčnosti davčnega in poslovnega okolja bomo v najkrajšem možnem času uveljavili naslednje ukrepe:

- uvedli možnost pavšalnega načina obdavčevanja tudi za mala podjetja z obsegom poslovanja, ki je primerljiv s praksami v EU,
- dvignili prag za pavšalni način obdavčevanja na raven, ki je primerljiva s praksami EU.
- dvignili prag zavezancev za DDV na 50.000 evrov.
- glede na pobude gospodarstva s ciljem zmanjševanja stroškov gospodarstva poenostavili vse podzakonske tehnične in veterinarske predpise, kjer je - glede na predpise EU - zmanjševanje tehničnih in veterinarskih standardov dopustno;
- vzpostavili sistem za vplačevanje davkov na en sam vplačilni račun;
- poenostavili računovodsko poročanje za enoosebne d.o.o. in druge manjše d.o.o.
- postopek plačevanja davka bomo prilagodili višini obveznosti, kar pomeni poenostavitev predvsem pri majhnih zneskih;
- poenostavili sistem pobiranja prispevkov za socialno varnost. Prvi korak bo poenotenje zavezancev za plačilo vseh prispevkov, nato poenotenje dinamike plačevanja ter poenotenje osnov za obračun in plačilo vseh prispevkov za socialno varnost;
- odpravili stroške delodajalca za zdravniški pregled pred nastopom dela brezposelnega delavca, napotenega iz zavoda za zaposlovanje, če se delavec dejansko ne bo zaposlil.
- obročno plačilo davka bomo dovolili vsem davčnim zavezancem, tudi samostojnim podjetnikom in drugim samostojnim poklicem;
- odpravili obvezno članstvo v obrtni zbornici;
- ukinili obveznost javljanja namena sklepanja avtorskih in podjemnih pogodb Zavodu za zaposlovanje,
- ukinili obveznost objavljanja fiktivnih razpisov za prosta delovna mesta, za katera so se podjetja z delojemalcem že dogovorila.

V nadaljevanju bodo koalicijski partnerji uveljavili sistemski pristop k ustvarjanju konkurenčnega davčnega in poslovnega okolja na podlagi sprotnega analiziranja in sprejemanja ukrepov za izboljševanje kazalnikov indeksa enostavnosti poslovanja in kazalnikov konkurenčnosti, ki jih za mednarodno primerjavo konkurenčnosti držav uporabljata WEF in Svetovna banka. Cilj koalicijskih partnerjev bo stalno izboljšanje uvrstitve Slovenije po najbolj kritičnih kazalnikih konkurenčnosti, enostavnosti poslovanja in ugodnega davčnega okolja. V ta namen se pripravi operativni program, ki se izvaja v celotnem mandatu vlade.

1. Koalicijski partnerji se zavezujejo s sofinanciranjem investicij v tehnološke parke in inkubatorje, znanstveno in svetovalno delo ter izobraževanje načrtno spodbujati gospodarsko rast. S tem bo vodila tudi politiko gospodarskega razvoja, s poudarkom na razvoju regij. Zato bo pri tem kombinirala državne in zasebne investicije, a bo v določenih trenutkih iz teh projektov tudi izstopila s privatizacijo, ali pa z vlaganji zasebnega kapitala v celoti prenesla odgovornost na zasebni kapital. Tvegala bo skupaj z zasebnim kapitalom.

2. Da bi zagotovili visoko produktivnost in učinkovitost podjetij, bo država vlagala proračunska in druga sredstva v razvoj in visoko tehnologijo v podjetjih, v nastajanje tehnologije zunaj podjetij v raziskovalnih in razvojnih organizacijah, tehnoloških parkih in inkubatorjih ter v izobraževalne organizacije. Zasebnike bo pri tem spodbudila z davčnimi spodbudami in s pospeševanjem javno-zasebnega partnerstva.

Doda se besedilo, ki se glasi:

Sistem javno-zasebnega partnerstva bomo s spremembo zakona bistveno poenostavili.

Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo oblikovali celovito tehnološko razvojno politiko s temeljnim ciljem povečati vlaganja in razviti spodbudno inovativno okolje za hitrejši prehod v novo razvojno fazo. Pri tem bomo izhajali iz obstoječih razvojnih dokumentov, predvsem iz Nacionalnega raziskovalnega in razvojnega programa. Nova tehnološka razvojna politika bo usmerjena v:

- izboljšanje organiziranosti načrtovanja, vodenja in izvajanja tehnološke politike v smeri centralizacije načrtovanja in vodenja ter decentralizaciji njenega izvajanja v fleksibilnih, kompetentnih, strokovno usposobljenih organizacijah javnega in zasebnega sektorja,
- prilagoditev instrumentov tehnološke politike razvojnim ciljem s poudarkom na povezovanju obstoječih razvojnih instrumentov z namenom zmanjšanja sedanje razdrobljenosti financiranja in razvoju takšnih instrumentov, ki bodo sledili načrtovanim vlaganjem gospodarstva ter spodbujanju povezovanja gospodarstva in institucij znanja v obliki raznovrstnih mrež in partnerstev ter krepitvi institucij podpornega okolja,
- razvoj mednarodno konkurenčnih in povezanih kompetenčnih centrov za določena tehnološka področja in regije ter v podporo vključevanju vrhunskih skupin v mednarodna tehnološka partnerstva in verige vrednosti.

V tem okviru bomo redefinirali obstoječi operativni program in prilagodili instrumente za učinkovito črpanje sredstev EU, namenjenih spodbujanju tehnološkega razvoja.

3. Uveljavili bomo ukrepe za večjo učinkovitost finančnega sistema v financiranju predvsem novo nastajajočih in hitro rastočih tehnološko naprednih podjetij.

Osnovni princip delovanja politik bo subsidiarnost, kjer bo država s sofinanciranjem podprta sklade tveganega kapitala. Hkrati bo spodbujala razvoj bolj tveganih finančnih instrumentov, prilagojenih takim podjetjem, in zagotavljala ugodne in stabilne institucionalne pogoje za njihov razvoj (ustrezni stečajni predpisi, podjetniški davčni predpisi in ustrezni predpisi in praksa na področju varstva konkurence).

4. Koalicijski partnerji bomo podjetništvu, ustanavljanju in rasti mikro, malih in srednje velikih podjetij v skladu z načeli evropskih listin, ki spodbujajo mala podjetja, posvetili posebno pozornost. Tako bomo olajšali dostop malih in srednjih podjetij do financiranja in okrepili pravno in poslovno okolje za zagotovitev pravočasnega plačevanja gospodarskih poslov. Posebej bomo spodbujali in podpirali mala podjetja pri izkoriščanju priložnosti, ki jih ponuja enotni trg. Med več kot sto tisoč malimi in srednjimi podjetji v Sloveniji je veliko razvojnega in inovativnega potenciala, ki ga nameravamo z ustreznimi finančnimi spodbudami, davčno politiko in izobraževanjem posebej spodbujati.

Doda se nova točka, ki se glasi:

- Koalicijski partnerji se bomo zavzemali za zagotovitev učinkovitega črpanja sredstev evropskih strukturnih skladov kot najpomembnejšega vira razvojnih spodbud v obdobju do leta 2013, in sicer z vzpostavitvijo učinkovite implementacijske strukture na državni ravni, z vzpostavitvijo sodelovanja med državnimi izvajalskimi organizacijami in gospodarstvom pri oblikovanju javnih razpisov, z zagotovitvijo večje transparentnosti in poenostavitvijo postopkov dodeljevanja razvojnih spodbud ter z usmeritvijo razpoložljivih sredstev na večje oz. dejansko izvedljive projekte v načrtovanem obdobju.

5. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo za delovanje na teh področjih razvili finančne mehanizme državne finančne institucije **SID** banke (Slovenske izvozne in razvojne banke), ki bo delovala kot specializirana finančna institucija, a pod polnim nadzorom bančnega nadzornika. Koncentracije kapitala, finančnih sredstev in specializiranega znanja bodo omogočile sinergijske učinke na področju priprave in izvedbe pomembnih programov In projektov, ki jih bodo sprejeli vlada in resorna ministrstva, operativna izvedba pa bi morala potekati preko te institucije. Gre za poenotenje finančnih spodbud države za mala in srednja podjetja, za sofinanciranje hitro rastočih tehnološko naprednih podjetij, za velike projekte na področju gospodarske infrastrukture, za finančno sodelovanje in posredovanje med Slovenijo in Evropsko Investicijsko banko (EIB) ter za mednarodno razvojno sodelovanje Slovenije.

Dodata se novi točki, ki se glasita:

- Koalicijski partnerji bomo spodbujali dotok neposrednih tujih investicij. Neposredne tuje investicije so dragocene ne le kot vir dodatnega kapitala in novih delovnih mest, temveč kot instrument integracije slovenskih podjetij v mednarodne poslovne mreže ter posledično povečevanje konkurenčnosti slovenskih podjetij. Zato bomo pri politiki spodbujanja tujih investicije selektivni in usmerjeni na kreiranje tistih delovnih mest, ki bodo prispevale k uresničevanju vizije družbe znanja in blagostanja iz preambule te pogodbe.
  - Na področju turizma bomo povečali intenzivnost razvojnih spodbud v krepitev znanja, kakovosti, razvoj inovativnih turističnih proizvodov in storitev ter povečali vlaganja v javno turistično infrastrukturo, vključno z vlaganji v objekte kulturne dediščine. Na varovanih območjih narave bomo s ciljem izboljšanja preglednosti poslovanja na teh območjih pripravili jasne normative, kriterije in merila za opravljanje turističnih in drugih gospodarskih dejavnosti. Na področju igralnštva bomo s ciljem zagotovitve uspešnejšega razvoja igralnštva, kot enega temeljnih turističnih proizvodov Slovenije, pripravili ustrezne zakonske rešitve za uspešen razvoj obmejnih igralnic in povečanje njihove konkurenčnosti v primerjavi z igralnicami v sosednjih državah.
6. Koalicijski partnerji se zavezujemo uresničitev prenos nekaterih nadzornih funkcij države (nadzor finančnega sistema, agencija za varstvo konkurence, zaščita potrošnikov, reguliranje monopolov ipd.) na neodvisne nadzorne institucije s podobnim statusom, kot ga ima Banka Slovenije. Na področju gospodarstva bomo ustanovili neodvisno agencijo za varstvo konkurence in potrošnikov.

2.2 Gospodarski razvoj za boljše življenje vseh

7. Koalicijski partnerji se zavedemo, da gospodarska rast sama po sebi ni izključni cilj naše gospodarske politike. Za nas je pomemben takšen gospodarski in družbeni razvoj, ki omogoča boljše življenje za vse. Rast mora zato izvirati iz višje produktivnosti in večje učinkovitosti, kar po eni strani edino omogoča, da bo slovensko gospodarstvo bolj konkurenčno v okviru svetovnega, po drugi strani pa vodi do nastanka bolj bogate in solidarne družbe nasploh.
8. Koalicijski partnerji bomo zagotovili, da bodo pri dobrobitih gospodarskega razvoja v večji meri udeleženi vsi zaposleni. Zato bomo pospešili razvoj temeljnih oblik ekonomske demokracije, kot so sodelovanje zaposlenih pri upravljanju, notranje lastništvo zaposlenih In udeležbo delavcev na dobičku, ki omogočajo učinkovitejše sproščanje celotnega človeškega potenciala podjetij, to je znanja in ustvarjalnosti ter delovne motivacije in organizacijske pripadnosti zaposlenih, v produktivne namene in s tem ustvarjanje ene najpomembnejših potencialnih konkurenčnih prednosti slovenskega gospodarstva. Zato bomo spremenili in dopolnili zakonodajo, ki bo poleg načela obvezne udeležbe na dobičku v družbah z nad **25** zaposlenimi, tudi bolj stimulirala

družbe za iskanje primernih shem delitve in bolj podprla delavsko delničarstvo ter morebitno varčevanje za varno starost iz udeležbe na dobičku. Prav tako bomo predlagali temeljito modernizacijo zakona o participaciji zaposlenih pri upravljanju.

V 3. stavku se za besedno zvezo: "v družbah z nad 25 zaposlenimi," doda: "ki niso v državni lasti,«

2.3 Učinkovita energetska oskrba kot pogoj za vzdržno gospodarsko rast

Naslov podpoglavja se spremeni tako, da se glasi:

2.3 Stabilna energetska oskrba in učinkovita raba energije kot pogoj za vzdržno gospodarsko rast

9. Koalicijski partnerji se zavedamo, da Slovenija potrebuje novo energetske okoljske politiko, ki bo dosledno upoštevala načela trajnostnega razvoja in ki bo usmerjena tako, da bodo znanje in sredstva vloženi v učinkovito rabo energije in tiste obnovljive vire energije, ki so tehnološko in ekonomsko najbolj sprejemljivi. V naslednjem mandatu bomo povečali racionalno in varčno rabo energije, tako v gospodarstvu kot v gospodinjstvih in prometu. Zato bomo novelirali Nacionalni energetski program in preučili organiziranost HSE.

Zadnji stavek se spremeni tako, da se glasi:

Zato bomo v prvi polovici 2010 novelirali Nacionalni energetski program in ponovno združili HSE ter Gen energijo d.o.o.. Poceni elektriko iz NEK bo lahko tržil le tisti, ki bo zagotavljal cenejšo elektriko za slovenska gospodinjstva in industrijo.

10. Koalicijski partnerji bomo posebej spodbujali uporabo obnovljivih in okoljskih sprejemljivih virov energije, na primer spodbujanje investicij v fotovoltaične elektrane.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji bomo posebej spodbujali proizvodnjo energije iz obnovljivih in okoljsko sprejemljivih virov energije.

11. Stabilna oskrba električne energije v Sloveniji dolgoročno ni možna brez energije, pridobljene v nuklearni elektrani. V okviru tega bomo investirati v podaljšanje življenjske dobe NEK I in v gradnjo drugega bloka NEK.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Elektrika iz NEK I je bila doslej pomemben vir stabilne oskrbe z električno energijo v Sloveniji. Zato bomo podaljšali obratovalno dobo NEK 1, uredili skladišče jedrskih odpadkov in proučili možnosti za gradnjo drugega bloka NEK. Pred dokončno odločitvijo o gradnji bomo preverili voljo državljanov in državljanek na referendumu.

12. Proučili bomo ali je sedanja organizacija proizvodnje, prenosa in distribucije elektro proizvodnih podjetij glede na evropske standarde (konkurenčnost, zanesljivost oskrbe in trajnost) in glede na specifičnost slovenskega energetskega sistema (majhnost v primerjavi s sistemi v drugih evropskih državah) najbolj primerna. Sistem mora biti tak, da bo konkurenčen v evropskih razmerah.

13. Elektrodistribucijska podjetja bomo reorganizirali v moderna večnamenska podjetja, ki bodo strogo usmerjena k porabnikom in bodo sposobna konkurirati ter hkrati ostati zanesljiv in kakovosten dobavitelj. Pri tem si bomo prizadevali najti strateške partnerje. Upravljanje z distribucijskim omrežjem bomo pustili decentralizirano, tako da bo zagotovljena visoka stopnja zanesljivosti oskrbe. Organizacije in lastnine v prenosu ne bomo spreminjali.

Elektrodistribucijska podjetja bomo reorganizirali v moderna večnamenska podjetja, ki bodo strogo usmerjena k porabnikom in bodo sposobna konkurirati ter hkrati ostati zanesljiv in kakovosten dobavitelj. Pri tem si bomo prizadevali najti strateške partnerje.

Zadnja dva stavka se črtata in se nadomestita z besedilom, ki se glasi:
Vsa distribucijska infrastruktura mora ostati v javni lasti.

14. Zasebni kapital bomo okrepili v proizvodnji in prodaji električne energije, a šele po smiselni ureditvi tega področja in tam, kjer ne bo monopolov. V državni lasti bomo ohranili podjetja, ki skrbijo za prenos in distribucijo električne energije, ki jih ni mogoče izpostaviti konkurenci, je pa v njih treba zagotoviti vrhunski menedžment.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Zasebni kapital je zaželen predvsem pri investiranju v nove proizvodne enote. V večinski državni lasti bomo ohranili podjetja, ki skrbijo za prenos in distribucijo električne energije, ki jih ni mogoče izpostaviti konkurenci, je pa v njih treba zagotoviti vrhunski menedžment. Prav tako bo tudi ekonomsko postal izključno drzaven NEK. V obstoječih proizvodnih podjetjih v državni lasti je možen manjšinski privatni delež, vendar le na podlagi morebitne dokapitalizacije.

3 Področje Znanje in tehnologija za kakovosten razvoj -Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

3.1 Odličnost znanja kot pogoj za razvojni preskok in sprostitev poslovne iniciative

1. Koalicijski partnerji bomo okrepili procese, v katerih Slovenija postaja križišče znanj, idej, ustvarjalnosti, inovacij in gospodarskih tokov. Tako bomo uveljavili, da se Slovenija suvereno vključi v globalno delitev del in bo gospodarska rast temeljila na visokih in po znanju zahtevnih tehnologijah in manj na povečanju intenzivnosti dela.

Za prvim stavkom se doda besedilo, ki se glasi:

Koalicijski partnerji smo zavezani cilju ustvarjanja družbe znanja, ki bo temeljila na kakovostnem izobraževanju, odličnosti v znanosti, tehnologiji in inovacijah.

V zadnjem stavku se za besedno zvezo »po znanju zahtevnih« doda besedna zveza »okolju prijaznih«.

2. Zato bomo okrepili opešan in podhranjen znanstveno-inovativni in razvojni naboj, povečali njegovo učinkovitost in ustvarili pogoje za odličnost visokošolskega izobraževanja in znanstvene dejavnosti. Izbrali bomo nekaj interdisciplinarnih raziskovalnih programov, ki bodo sposobni enakopravno sodelovati z novimi infrastrukturnimi centri v EU oziroma se sami potegovali za ta status.
3. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo s spremembami in dopolnitvami zakonodaje zagotovili avtonomnost visokošolske, raziskovalne in znanstvene dejavnosti, in reformiranju potrebnih podsistemov v iskanju sistemskih rešitev. Kljub poudarjenim vlaganjem v uporabne raziskave bomo podpirali tiste temeljne raziskave, ki bodo izpolnjevale visoko zahtevne mednarodne standarde kakovosti inovativnega znanstvenega dela.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo s spremembami in dopolnitvami zakonodaje zagotovili avtonomnost visokošolske, raziskovalne in znanstvene dejavnosti ter reformiranje potrebnih podsistemov v iskanju sistemskih rešitev.

Povečevali bomo vlaganja v znanost in tehnološki razvoj ter podpirali uporabne raziskave in hiter prenos znanj v gospodarstvo ter temeljne raziskave, ki bodo izpolnjevale visoke zahteve in mednarodne standarde kakovosti inovativnega znanstvenega dela.

4. Vzpodbudili bomo mobilnost in integrativnost kot orodja izobraževalnega dela, ki bo odprto za inovativne načine pretoka znanja v/lz gospodarstva iz/v izobraževalno in znanstveno-raziskovalno sfero in bo

- pospešilo uvajanje novih in interdisciplinarnih izobraževalnih in znanstvenih vsebin. Spodbujali bomo raziskovalna in izobraževalna središča v regijah in gospodarskih organizacijah s sodelovanjem med njimi.
5. Zagotovili bomo, da bo visokošolski izobraževalni sistem prilagojen svetovnim standardom tako, da bo uvajal kompetitivnost na osnovi znanj ter programov in ponujal programe na nivoju razvitega dela sveta. Preučili bomo možnost uvedbe svetovnega/evropskega jezika na univerze, in sicer kot predavateljskega/študijskega ter znanstveno-tehnološkega jezika.
  6. Sprostili bomo trg dela na področju raziskav in razvoja tako, da se bo raziskovalcem v javnih raziskovalnih inštitutih omogočilo karierno napredovanje tudi v pogojih dela za poslovni sektor, omogočili pa bomo tudi hitro ustanavljanje novih visokotehnoloških (spin-off) podjetij.

3.2 Povečanje potencial znanja prebivalstva z dviganjem izobrazbene ravni

10. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo pospeševali dviganje izobrazbene ravni tako, da se bo delež prebivalstva z več kot srednjo izobrazbo v naslednjih 5 - 8 letih približal 30 %. To bomo dosegali:
  - ustrezno ponudbo brezplačnih izobraževalnih programov, sprostitev vpisa in z nadaljevanjem programa vlaganj v prostore in opremo javnih visokošolskih zavodov.
    - s povečanjem učinkovitosti študija z izpeljavo bolonjske reforme, zmanjšanjem števila študentov na učitelja, nagrajevanjem kakovosti visokošolskih organizacij in izboljšanjem štipendiranja ter materialnih pogojev za študij in bivanje študentov,
    - s povečanjem deleža odraslih, ki se vračajo v visokošolsko izobraževanje s posebnimi programi vseživljenjskega učenja in delnim povračilom stroškov za pridobljeno stopnjo formalne izobrazbe in
    - z uveljavitvijo sistema ocenjevanja in priznavanja neformalno pridobljenega znanja tudi na ravni visokošolskega izobraževanja.

Doda se naslednje besedilo:

- s prednostnim vlaganjem v terciarno izobraževanje in razbremenitvijo zasebnih izdatkov gospodinjstev za visokošolski študij - tudi s postopno ukinitvijo plačanega izrednega študija za tiste, ki ne študirajo ob delu/zaposlitvi;
- s pravilnim in učinkovitim uresničevanjem bolonjskega procesa, predvsem s spodbujanjem kakovostnega oblikovanja in posodabljanja študijskih programov; izboljšanjem uresničevanja Evropskega prenosnega kreditnega sistema (ECTS) in učnih dosežkov ter modernizacije učnih metod; olajšanjem birokratskih ovir za spodbujanje skupnih stopenj oz. diplom in drugih oblik sodelovanja med visokošolskimi institucijami znotraj univerz ter med univerzami ali visokošolskimi institucijami v Sloveniji in tujini; spodbujanjem internacionalizacije in globalizacije izobraževanja, še zlasti mobilnosti študentov, učiteljev, raziskovalcev in administrativnega osebja;
- z izboljšanjem štipendiranja ter materialnih pogojev za študij in bivanje študentov s proučitvijo možnosti študentskih posojil z jamstvom države pod enakimi pogoji za vse do določene starosti;
- z zmanjšanjem števila študentov na učitelja in obnovo kadrovske strukture s programom asistentov stažistov;
- z vzpostavitvijo pravičnih in učinkovitih mehanizmov vrednotenja in priznavanja učnih izidov (znanj, spretnosti in kompetenc), pridobljenih znotraj študijskega procesa in izven formalnih izobraževalnih institucij z dodelavo nacionalnega ogrodja kvalifikacij (NOK), ki bo umeščen v splošno ogrodje Evropskega visokošolskega prostora (EHEA) in Evropskega ogrodja kvalifikacij (EOK) za vseživljenjsko učenje.

Doda se nova točka, ki se glasi:

Nove visokošolske ustanove bomo ustanavljali le s kakovostnim neodvisnim zunanjim sistemom akreditacij. Zagotovili bomo neodvisno nacionalno zunanje preverjanje in zagotavljanje kakovosti in spodbujali nadaljnje oblikovanje, vzdrževanje in razvijanje notranjih sistemov zagotavljanja kakovosti visokošolskih ustanov.

3.3 Povezava znanja, informacijskih tehnologij in finančne spodbude

Naslov se spremeni tako, da se glasi:

Povezava znanja, informacijsko-komunikacijskih tehnologij in finančne spodbude

7. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo v raziskovalno razvojne organizacije uvedena sistemska podpora celovitemu delovanju raziskovalnih Infrastrukturnih centrov ter stimulirano medinstitucionalno združevanje raziskav In razvoja v centrih odličnosti, kjer naj bi sodelovala tudi manjša podjetja. Prednost bomo dali področjem, kjer že obstaja dobro razvito znanje, a manjkajo mehanizmi za njihov prenos v podjetja.
8. V okviru evropske raziskovalne politike bomo raziskovalne skupine spodbujali, da se potegujejo za sredstva iz EU programov in programov Nata. Skupaj z obrambnim področjem bomo zagotovili kontinuiteto ciljnega raziskovalnega programa Znanje za vamost in mir po letu 2010.
8. Opredelili bomo politiko internacionalizacije in globalizacije slovenskega visokošolskega in raziskovalnega prostora in sistematično ter strateško usmerjeno pripravili vstop v mednarodni prostor in pospešeno vključevanje v Evropski visokošolski prostor (EHEA), Evropski raziskovalni prostor (ERA) in Evropske razvojne programe in iniciative (kot so 7. okvirni program EU; Skupne tehnološke pobude (JTI) kot rezultat delovanja tehnoloških platform; Program razvoja vrhunske evropske raziskovalne infrastrukture (ESFRI - European Strategy Forum on Research Infrastructure); Evropski inštitut za tehnologijo (EIT).

Doda se besedilo, ki se glasi:

Spodbujali bomo še zlasti mobilnost študentov, učiteljev, raziskovalcev in administrativnega osebja. Vodili bomo ustrezno migracijsko politiko, ki bo spodbujala pritek strokovnjakov, ki jih v našem gospodarstvu in družbi primanjkuje, vlagatelj za razvojno spodbudne naložbe z učinkom ustvarjanja novih delovnih mest ali prenosa tehnologij in inovativnih znanj, mobilnost in priseljevanje raziskovalcev in študentov z mehanizmi zmanjševanja tveganja 'bega možganov', Slovencev iz tujine in druge oblike pridobivanja njihovih delovnih izkušenj.

9. Spodbujali bomo uresničevanju strategije »i2010« In gradili evropsko informacijsko družbo z:
  - vzpostavijo enotnega evropskega Informacijskega prostora s širokopasovnimi povezavami in bogato vsebino,
  - povečanjem inovacij In Investicij v informacijsko-komunikacijsko tehnologijo ter
  - vključenostjo v evropsko informacijsko družbo z boljšimi javnimi storitvami in kakovostjo življenja.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Spodbujali bomo uresničevanje evropske strategije »i2010«, ki temelji na treh stebrih:

- vzpostavitev enotnega evropskega informacijskega prostora s širokopasovnimi povezavami in bogato vsebino,
- povečanje inovacij in investicij v informacijsko-komunikacijsko tehnologijo ter
- vključenostjo v evropsko informacijsko družbo z boljšimi javnimi storitvami in kakovostjo življenja.

Vlada Republike Slovenije bo na najvišjih ravneh in tudi s pomočjo zunanjih ekspertov sodelovala v delovnih telesih EU (Direktorat za informacijsko družbo in medije), mednarodnega združenja za upravljanje interneta (ICANN) in drugih primerljivih organih ter tako vplivala na ključne odločitve na področju razvoja informacijske družbe.

10. Tako bomo z ustrezno regulacijo zagotovili učinkovito elektronsko komuniciranje s ciljem zagotoviti enake možnosti ponudnikom storitev in povečanja konkurenčnost ter preseglji obstoječi položaj dominantnega ponudnika storitev. Z razvojem širokopasovnih omrežij tudi na ruralnih področjih Slovenije s klasično alif brezžično tehnologijo bomo zagotovili cenovno ugoden dostop do storitev na vseh koncih Slovenije. Spodbujali bomo računalniško opismenjevanje otrok v okviru izobraževalnega procesa pričeti že ob vstopu v obvezno izobraževanje. Slovenija se bo vključila v projekt En prenosnik na otroka (One Laptop

per Child) in spodbujali programe izobraževanja za učinkovito rabo e-storitev za starejše in osebe z oviranostjo.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Izvajali bomo naslednje prioritete ukrepe, ki bodo pripomogli k uresničevanju elementov 9. točke:

- vzpostavitev širokopasovnega interneta kot univerzalne storitve,
- aktivnejši in k širši javnosti usmerjen pristop pri izvedbi prehoda na digitalno radiodifuzijo,
- spodbuda interoperabilnosti in povezovanju evidenc za javni sektor in gospodarstvo,
- sprememba rigidnega koncepta spletnega komuniciranja državnih organov,
- spodbuda računalniškemu opismenjevanju ter učinkoviti rabi e-storitev za otroke, starejše in osebe z oviranostjo.

11. Koalicijski partnerji bomo dosegali cilje Lizbonske strategije, tako, da bomo povečali vlaganje raziskave, razvoj in visoko šolstvo in sicer se zavezujejo:

- povečati vlaganja v raziskovanje in visokošolsko izobraževanje za 0,1 do 0,3 odstotne točke BDP letno s srednjeročnim ciljem doseči vsaj 2,5% do 2,8% za te namene,
- zagotoviti stabilnost celostnega financiranja javnih raziskovalnih in izobraževalnih ustanov s sklepanjem večletnih pogodb,
- povečati učinkovitost črpanja EU sredstev za raziskovanje in izobraževanje,
- spodbujati zasebna vlaganja v raziskovanje in izobraževanje,
- usmeriti del mednarodne razvojne pomoči, ki jo daje Slovenija s širjenjem delovanja raziskovalnih in visokošolskih ustanov pri teh projektih.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji bomo dosegali cilje Lizbonske strategije, tako, da bomo povečali vlaganje v raziskave, razvoj in visoko šolstvo, in sicer se zavezujejo:

- razvojno naravnati proračun s povečanjem vlaganj v znanost, tehnološki razvoj in konkurenčnost z letno rastjo proračunskih sredstev, ki bo skupaj s sredstvi zasebnega sektorja vodila k 3% GDP do leta 2010, pri čemer bo javnih sredstev 1%, zasebnih pa 2%;
- zagotoviti stabilnost celostnega financiranja javnih raziskovalnih in izobraževalnih ustanov s sklepanjem večletnih pogodb;
- spodbujati vlaganja iz gospodarstva v raziskovanje in izobraževanje;
- povečati učinkovitost črpanja EU sredstev za raziskovanje in izobraževanje;
- usmeriti del mednarodne razvojne pomoči, ki jo daje Slovenija s širjenjem delovanja raziskovalnih in visokošolskih ustanov pri teh projektih.

12. Koalicijski partnerji se zavezujejo sprejeti nov Zakon o univerzi, zakon o visokem šolstvu in dopolniti zakon o raziskovalni dejavnosti ter prenoviti dolgoročne razvojne dokumente s področja raziskovanja in visokošolskega izobraževanja.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji si bomo prizadevali za sodelovanje vseh visokošolskih in razvojnih partnerjev pri oblikovanju državnih aktov in za redno posvetovanje o razvoju visokega šolstva, znanstveno raziskovalne dejavnosti in razvoja.

Koalicijski partnerji se zavezujejo sprejeti strateške in zakonodajne akte:

- prenovljene dolgoročne razvojne dokumente s področja visokega šolstva in raziskovanja in državni razvojni program s koordiniranim delovanjem vseh sektorjev in z določitvijo prednostnih področij;
- tehnološko inovacijsko strategijo z ukrepi za učinkovito implementacijo in ustanovitvijo novega tehnološkega inštituta;

- komunikacijsko strategijo promoviranja znanja kot osebne, kulturne in družbene vrednote, prispevka znanosti in tehnike k napredku gospodarstva, splošne blaginje in na znanju temelječe konkurenčnosti s ciljem ustvarjanja spremembam naklonjene družbene klime, podjetniške, znanstvene in inovacijske kulture ter boljšega koriščenja človeških virov;
- zakon o univerzi in visokem šolstvu;
- dopolnjeni zakon s področja raziskovanja;
- izvesti institucionalno prestrukturiranje in vzpostavitev mehanizmov za učinkovito izvajanje politik in spremljanje učinkovitosti ukrepov ter njihovo dopolnjevanje.

12. Zavezuje se za ustanovitev agencije za kakovost za področje znanosti in visokošolskega izobraževanja, ki bo delovala po mednarodnih standardih in bo vključena v evropsko zvezo agencij za kakovost (ENA). Nadomestila bo in na višji ravni izvajala naloge sedanjega Sveta za visoko šolstvo.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji se zavezujejo:

- s spremembo zakona ustanoviti neodvisno agencijo za zagotavljanje kakovosti v visokem šolstvu v skladu z evropskimi standardi in smernicami (ESG) ter kriteriji za članstvo v Evropskem registru zagotavljanja kakovosti v visokem šolstvu (EQAR) kot tudi v Evropski mreži za zagotavljanje kakovosti (ENQA) ter ob tem zagotoviti transparentni sistem akreditacij študijskih programov na nacionalni ravni, ki bo veljal za vse visokošolske institucije;
- zagotoviti avtonomijo pri upravljanju z javnimi raziskovalnimi zavodi (tripartitna sestava upravnih odborov, v katerih vlada nima večine);
- zagotoviti neodvisno delovanje javnih agencij - Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), ki bo financirala kakovostne temeljne znanstveno raziskovalne programe in projekte ter Javne agencije za tehnološki razvoj Republike Slovenije (TIA), ki bo financirala aplikativne in razvojne raziskave za spodbujanje gospodarskega razvoja;
- na podlagi analize učinkov Uredbe o financiranju visokošolskih zavodov za obdobje 2004-2008 prenoviti shemo financiranja s ciljem okrepitve stabilnosti celostnega financiranja javnih raziskovalnih in izobraževalnih ustanov, tudi s sklepanjem večletnih pogodb;
- zagotoviti, da bo razširjen povzetek vseh raziskovalnih nalog in študij, ki so plačane iz javnih sredstev, objavljen na spletnem portalu agencij za raziskovalne dejavnosti in tehnološki razvoj.

4. Področje Prometa - Ministrstvo za promet

4.1 Dobra prometna infrastruktura kot logistična podpora razvoju gospodarstva

1. Koalicijski partnerji se zavedamo, da je pomembno strateško vprašanje glede bodoče ureditve prometa v Republiki Sloveniji umestitev prometa v gospodarskem sistemu Republike Slovenije in širše v evropskem prostoru ter umestitev Republike Slovenije kot pomembnega prometnega vozlišča v Evropi. Zato bomo koalicijski partnerji začeli vzpostavljati pogoje, da bi postala Republika Slovenija zaradi svoje izjemne geostrateške pozicije na stičišču 5. in 10. panevropskega koridorja logistična platforma za srednjo in jugovzhodno Evropo.
2. Za Republiko Slovenijo kot logistično platformo srednje in jugovzhodne Evrope bomo postavili celovit okvir, ki obsega promocijo platforme v Evropski uniji in ciljnem evropskem in svetovnem prostoru, prevzemanje primerov dobre prakse iz podobnih logističnih usmeritev držav, vzpostavitev Republike Slovenije kot vstopne točke za trge, ki v evropskem prostoru še niso dovolj prisotni (npr. države Južne Amerike), in trge, ki jim prek Sueškega prekopa koprsko pristanišče pomeni konkurenčno prednost pred severnoevropskimi lukami in pripravo strateškega akcijskega načrta za vzpostavitev Republike Slovenije kot logistične platforme.

3. Za Slovenijo je pomembna celotna prometna infrastruktura, zlasti pa koprsko pristanišče in moderna železniška infrastruktura. Začeli bomo s temeljito prenovo Slovenskih železnic v skladu s trendi v Evropski uniji. Ojačali bomo aktivnosti in začeli z Izgradnjo nove in z obnovo obstoječe železniške infrastrukture. Blagovne tokove bomo s cest usmerjali na železnico.
4. Koalicijski partnerji se bomo zavzemali za hiter, točen in udoben javni prevoz, ki bo tako bolj privlačen za uporabnike. V zvezi s tem se bomo zavzemali za vzpostavitev intermodalnosti javnega potniškega prometa, ki prek dostopnih Intermodalnih terminalov potniškega prometa zagotavlja povezovanje različnih podsistemov javnega potniškega prometa in osebnih prevoznih sredstev.
5. Varnost je ključno vprašanje za udeležence v prometu ne glede na prometno panogo. Varnost udeležencev v prometu je treba izboljšati, zato bomo koalicijski partnerji ustanovili samostojen organ, ki bo skrbel za varnost v prometu in dajal predloge za celotno verigo ukrepov (vzgojo, preventivo, kaznovalno politiko). Poleg človeškega faktorja so pogosto razlogi za zmanjšano varnost tudi pri infrastrukturi. Prednostno bomo obravnavali »nevarne točke in odseke« in opravili rekonstrukcijo le teh.
6. V skladu z načelom uporabnik plača bomo težili k temu, da se obremeni tistega, ki v prometu povzroča več stroškov. Vzpostavili bomo sistem, v katerem bo povzročitelj stroškov v prometu tudi v kar največji meri plačnik. Cilj tega načela je varstvo okolja in enakomerna porazdelitev stroškov sanacije okolja in to, da stroške izgradnje in vzdrževanja prometne infrastrukture plačujejo uporabniki glede na to, kako jo obremenjujejo.
7. Promet je velik onesnaževalec okolja. Doseči moramo omejevanje onesnaževanja in ga zmanjšati na kar najmanjšo možno mero. V tem smislu je treba gledati na promet kot celovit sistem in se s celo serijo ukrepov lotiti zmanjševanja vplivov na okolje. Sem spada tako prenos blagovnega prometa s cest na železnice, spodbujanje javnega prevoza kot tudi podpora ekološkimi vozilom.
8. Za povezavo med gospodarstvom, znanostjo in politiko bomo ustanovili svet za promet, ki bi ga poleg predstavnikov države sestavljali predstavniki gospodarstva, znanosti ter lokalnih skupnosti in za posamezna konkretna vprašanja tudi civilnih iniciativ. Svet za promet bo posvetovalni organ ministra za promet.

4.2 Ukrepi na področju železniškega, cestnega, pomorske in zračnega prometa

Naslov podpoglavja se spremeni tako, da se glasi:

4.2 Ukrepi na področju železniškega, cestnega, pomorskega, rečnega in zračnega prometa

9. Koalicijski partnerji bomo na področju **železnic in železniške infrastrukture** zagotovili zakonske in organizacijske spremembe v železniškem sektorju skladno z EU in mednarodnimi smernicami in standardi (država mora zagotoviti prost pristop do infrastrukture in jo usposobiti s ciljem povečanja konkurenčnosti, nacionalnemu prevozniku pa zagotoviti neodvisnost glede upravljanja in zagotoviti podpis večletnih pogodb za sofinanciranje). Znotraj tega bomo izvedli do 50 km remontov letno in uresničili projekte in učinkoviteje črpali sredstva EU za katera so že podpisani finančni memorandumi in sicer (modernizacija signalnovamostnih naprav na progi Divača-KP, modernizacija signalnovamostnih naprav na progi Pragersko-Ormož, modernizacija proge Pragersko-Ormož - gradbena rekonstrukcija, daljinsko vodenje stabilnih naprav elektrovleke).
10. Pričeli bomo z gradnjo drugega tira na odseku Divača - Koper in modernizacijo obstoječe proge Divača - Koper. Začeli bomo z aktivnostmi za uvedbo GSMR in ECTS sistema. Izvedli bomo elektrifikacijo proge Pragersko - Hodoš. Začeli bomo urejati izvenribovska križanja. Na 5. in 10. koridorju bomo postopno začeli zagotavljati kategorije prog D4 (22,5 ton/ps).
11. **Pri tovrnem prometu bomo zagotovili** sinergija s tistimi železniškimi prevozniki, ki se skladajo s strategijo Republike Slovenije glede njenega prometnega položaja (Slovenija kot logistična platforma za srednjo in jugovzhodno Evropo) ter proučili možnost privatizacije tovrnega prometa. **Pri potniškem prometu bomo zagotovili sinergijo** med timim in cestnim prometom in začeli z aktivnostmi za izgradnjo sistema lahke železnice v obroču 30 km okoli Ljubljane

12. Koalicijski partnerji bomo na področju **cestnega prometa** nadaljevali z uresničitvijo nacionalnega programa izgradnje avtocest (NPIA) ter začeli aktivnosti na 3. razvojni osi, 3.a, 3.b in 4. razvojni osi. Pri tem bo poudarek na povečanju varčnosti in učinkovite uporabe javnih in kreditnih sredstev. Pri **tovornem cestnem prometu** bomo spodbujali prenos tovornega promet na železnice v tranzitu z možnostjo daljših razdalj kot zgolj čez slovensko ozemlje ter preučili možnost povečanja skupne maksimalne mase na 50 ton, na določenih trasah (avtocesta -intemodalni centri).

V prvem stavku se doda besedilo »in v ta namen zagotovili manjkajoče državne lokacijske načrte« ter črta besedilo: »razvojni osi 3.b«

Za drugim stavkom se doda nov stavek, ki se glasi:

Kot 3. razvojno os opredeljujemo kot prometno povezavo Slovenj Gradec-Velenje-Celje/Žalec-Trebnje-Novo mesto-Bela krajina.

Dodajo se nove točke, ki se glasijo:

- Takoj bomo spremenili zakon o cestninjenju, tako da bo pristojnost za pobiranje cestnine prenešana nazaj na DARS d.d. in predvidena obveznost tolikšnega obsega cestnin, da bo pobrani znesek zagotavljal odplačilo vseh kreditov DARS d.d..
  - Po 6 mesecih delovanja vlade bomo izvedli revizijo uvedbe vinjet in ponovno proučili različne možnosti cestninjenja v prostem prometnem toku.
  - Takoj bomo dvignili cestnine za tovorni promet na primerljivo raven s sosednjimi državami, članicami EU, ter spodbujali tehnološko prenovo voznega parka slovenskih prevoznikov. Cestnina za tovorni promet bo upoštevala ekološke kategorije tovornega vozila in število osi.
13. Pri **potniškem cestnem prometu** bomo približali potniški prevoz potniku ob upoštevanju ekonomije obsega in želja potnikov (npr. javni prevoz na klic) ter izkoristil obstoječe povezave za odročnejše kraje tudi za potniški promet (npr. poštnih vozil). Potniški promet bom oblikovan na temelju logistične, tehnološke in ekonomske analize glede specifik posameznih primerov. Z regulacijo bomo podpirati napredne ekološko in urbanistično sprejemljive ter potnikom prijazne tehnologije.
14. **Pri pomorskem** prometu bomo za koprsko pristanišče sprejeli ustrezeni državni lokacijski načrt za celovito prostorsko ureditev koprskega pristanišča ter zagotovili vzdržno širitev koprskega tovornega pristanišča, predvsem z vzpostavitvijo oddaljenih kopenskih terminalov in proučili aktivnosti za tretji pomol. Sprejeli bomo strategijo razvoja koprskega tovornega pristanišča gleda na predvideno povečanje (predvsem kontejnerskih) blagovnih tokov. V koprskem pristanišču bomo dokončali potniški terminal.

Prvi stavek se spremeni tako, da se glasi:

Pri pomorskem prometu bomo za koprsko pristanišče sprejeli ustrezen državni lokacijski načrt za celovito prostorsko ureditev koprskega pristanišča ter zagotovili vzdržno širitev koprskega tovornega pristanišča, predvsem z vzpostavitvijo oddaljenih kopenskih terminalov in gradnjo tretjega pomola.

15. **Poudarek pomorske politike bo** vzpostavitev atraktivnost slovenske zastave na ladjah trgovske momarice in zato bomo sprejeli paket ukrepov, s katerimi bi naredili Slovenski ladijski register atraktiven predvsem za domače in tudi tuje ladjarje. Vzpostavili bomo pomorske grozde saj je slovensko pomorsko gospodarstvo danes zelo razvejano, vendar pa nepovezano. Hkrati bomo usklajevali izobraževalne programe s področja prometa z gospodarstvom in oblikovali program promocije pomorskega poklica in pomoči, za zaposlitev po končani pomorski karieri (npr. z oblikovanjem nacionalne kontaktne točke).
16. Spodbujali bomo **prevoz po morju na kratke razdalje** z ustanovitvijo promocijskega centra za prevoze po morju na kratkih razdaljah v sodelovanju s pomorskim gospodarstvom (poskušati postati ključni Igralec za področje zahodnega Balkana, kanalizirati blagovne tokove na pomorskih avtocestah v tem delu Evrope preko skupnega centra v Sloveniji). Uveljavitev bomo nacionalne kontaktne točke za

potrebe prevozov po morju na kratkih razdaljah ter spodbujali nadaljnji razvoj pomorskih avtocest in sprejem strategije za to področje.

17. **Na področju letalskega prometa bomo pri infrastrukturi uredili razmerja med Letališčem Jožeta Pučnika in državo (stavbna pravica) ter vzpostavitev možnosti za razvoj mariborskega in portoroškega letališča.** Ohranili bomo nacionalnega letalskega prevoznika ter spodbujali sinergijo za razvoj z drugimi letalskimi prevozniki iz istega območja ali iz drugih območij kot vstopnega mesta za EU.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Na področju letalskega prometa bomo pri infrastrukturi uredili razmerja med Letališčem Jožeta Pučnika in državo (stavbna pravica) ter vzpostavitev možnosti za razvoj letališča Edvarda Rusjana Maribor.

Doda se nova točka, ki se glasi:

Omogočali bomo tudi rečni potniški in tovorni promet na Ljubljani, Savi in Dravi ter z načrtovanjem splavnice pri HE Mokrice predvideli nadaljevanje plovne poti po Savi mimo Zagreba do Brežic.

5. Področje Varovanja narave In okolja - Ministrstvo za okolje in prostor

5.1 Gospodarno ravnanje z naravo in okoljem kot temelj blagostanja in integralna raba prostora

Naslov podpoglavja se spremeni tako, da se glasi:

»5.1. Za trajnostno okoljsko politiko in upravljanje z naravnimi viri ter integralni prostorski razvoj«

1. Koalicijski partnerji se zavedamo, da bomo **kvaliteto življenja in konkurenčno prednosti Slovenije in izpolnjevanje odgovornosti v globalnem svetu** uresničevali s spoštovanjem meja okoljske obremenitve prostora. Spodbujali bomo učinkovito uporabo lastnih obnovljivih virov energije, vendar na naravovarstveno nespomih območjih in na racionalen, okolju prijazen način. Za to je potrebna aktivna vključitev raziskovalnih institucij in spodbujanje industrije za večje investiranje v alternativne vire energije ter v zmanjševanje rabe energije. Javni sektor bo zgled trajnostne naravnosti z »zelenimi« javnimi naročili.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

*Koalicijski partnerji se zavedamo, da bomo **kakovost življenja in konkurenčne prednosti Slovenije in izpolnjevanje odgovornosti v globalnem svetu** uresničevali s prehodom v nizkoogljično družbo in s spoštovanjem meja okoljske obremenitve prostora. Spodbujali bomo učinkovito proizvodnjo lastnih obnovljivih virov energije, vendar na naravovarstveno nespomih območjih in na racionalen, okolju prijazen način. Za to je potrebna aktivna vključitev raziskovalnih institucij in spodbujanje industrije za večje investiranje v alternativne vire energije ter v zmanjševanje rabe energije. Javni sektor bo zgled trajnostne naravnosti z »zelenimi« javnimi naročili, obveznimi letnimi programi in cilji zmanjševanja rabe energije.*

2. Podpirali bomo **gospodarjenje z vodami in vodovji in pozornost usmerjali v ohranjanje kvalitete morja in obale v Sloveniji**. Klimatske spremembe in katastrofalne poplave in suše nas opozarjajo, da bodo potrebna dodatna vlaganja v reševanje območij izpostavljenim meteorološkim in kmetijskim sušam, vodni in eolski eroziji ter plazovom, običajnim in katastrofalnim poplavam in območjem problematičnim s stališča preskrbe s pitno vodo. Z ustrežno finančno politiko bo potrebno podpirati urejanje vodotokov in hudournikov, kar lahko v veliki meri prepreči naravne katastrofe, predvsem pa vodnih zadrževalnikov, ki lahko delujejo kot razbremenilniki ali pa akumulacija padavin za potrebe

kmetijstva. Del ukrepov je kratkoročnih, nekateri pa so zaradi svoje narave in finančnih sredstev dolgoročni.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Podpirali bomo **trajnostno upravljanje in gospodarjenje z vodami ter pozornost usmerjali v ohranjanje kakovosti morja in obale v Sloveniji**. Podnebne spremembe, katastrofalne poplave in suše nas opozarjajo, da bodo potrebna dodatna vlaganja v reševanje območij izpostavljenim meteorološkim in kmetijskim sušam, vodni in eolski eroziji ter plazovom, običajnim in katastrofalnim poplavam in območjem, problematičnim s stališča preskrbe s pitno vodo. Z ustrezno finančno politiko bo treba podpirati urejanje vodotokov in hudoumikov, kar lahko v veliki meri prepreči naravne katastrofe, predvsem pa vodnih zadrževalnikov, ki lahko delujejo kot razbremenilniki ali pa akumulacija padavin za potrebe kmetijstva. Zato bomo pripravili in začeli izvajati program izgradnje javne vodne infrastrukture do leta 2020, da bi zagotovili ustrezne vodne bilance.«

Doda se nova točka, ki se glasi:

Prostorska politika bo poleg varstvene bolj kot doslej zasledovala tudi razvojno usmerjevalno vlogo. Vlada se bo zavzemala za koncept razvoja države, ki bo temeljil na razvojni dinamiki mreže srednje velikih mest in zmerno policentričnem razvoju države, ki bo lahko konkuriral konceptu močnih razvojnih središč v sosednjih državah ob meji z nad 100.000 prebivalci. Ključna vsebina razvoja srednje velikih mest in njihovega zaledja bo oblikovanje izobraževalnih središč, tehnoloških vozlišč, raziskovalno-inovacijskih točk in inkubatorjev kot nadomestilo trenutno neperspektivnih dejavnosti.

3. Za izboljšanje kvalitete zraka bomo zaostrovali kriterije in na osnovi monitoringa ugotavljali onesnaževalce in jih sankcionirali po principu onesnaževalec plača. Ker je poleg industrije velik onesnaževalec promet bodo na tem področju onesnaževanja potrebni ostrejši posegi, saj so poleg emisij plinov velik problem prašni delci v zraku. Kamioni, ki ne bodo odgovarjali strogim EU standardom bodo morali v tranzitu na železnico, kar bo velik izziv tudi izziv za železnico. Podpirali bomo izgradnjo logističnih vozlišč in vzpodbujali spremembo odnosa do okolju prijaznih oblik prometa npr: znižanje davkov na avtomobile, ki imajo izpust CO₂ nižji od 160 mg, oziroma zvišanje davkov za avtomobile z več izpusta, kolesarstvo, mala vozila, električna vozila, javni transport na biogoriva (izvor surovin za biogoriva ne sme izhajati iz kmetijskih rastlin primernih za prehrano, razen če rastejo na onesnaženih območjih neprimernih za pridelavo hrane) ali plin, uvajanjem e-poslovanja in dela na domu. S temi ukrepi bomo skušali zaustaviti trend naraščanja potrebne energije v prometu do leta 2020.
4. Ker je trajnostna raba vezana tudi na kakovost tal, ki so vedno bolj podvržena degradacijskim procesom bomo podpirali pobude civilnih iniciativ in strokovnjakov, da je potrebno omejiti vire onesnaževanja, onesnažena območja pa sanirati in zagotoviti prebivalcem na teh območjih pogoje za zdravo življenje. Rešitve bodo sistemske in organizirane na dolgi rok pri temu pa bo potrebno zagotoviti spremljanje kakovosti tal s sistematičnim monitoringom in informacijskim sistemom za podporo ukrepom.
6. Na področju rabe energije v stanovanjskih, javnih in poslovnih stavbah in industriji bomo s spremembo zakonodaje podpirali energetske učinkovite gradnje z večjimi deleži OVE pri novogradnjah in rekonstrukcijah stavb in s tem, zagotovili zmanjšanje porabe fosilnih goriv, zmanjšanje emisij toplogrednih plinov (TGP) in znižanje stroškov za energijo. Pri sanacijah stavb se bo tako povečala zaposlenost manj in srednje kvalificiranih delavcev, pri tem pa imamo za te sanacije surovine doma in tudi domače znanje. S temi ukrepi lahko ob sodelovanju, vlade, bank, Ekosklada in privatnega kapitala v naslednjih desetih letih zmanjšamo emisije TGP za najmanj 5% in rabo energije za gretje stavb za 30%.

Drugi in tretji stavek se črtata in nadomestita z besedilom, ki se glasi:

V uredbi, ki določa obvezne vsebine izvedbenih prostorskih aktov, bomo kot obveznega dodali tudi faktor obnovljivih virov energije kot razmerje med predvideno rabo energije v stavbi in količino energije, pridobljeno iz obnovljivih virov v ali na stavbi.

7. Zaveujemo se, da bomo dosledno uveljavili načelo, da »onesnaževalec plača«, ki bo zagotovil zaprto kroženje v industrijskih obratih, zmanjšanje porabe v gospodinjstvih in omogočil poostrežev zakonodaje in

nadzora nad različnimi onesnaževalci (Industrija, kmetijstvo). Za sanacijo onesnaženih voda iz točkovnih in razpršenih virov je treba izpopolniti evidenco stanja onesnaženja in onesnaževalcev in izdelati sanacijske programe. Spodbujali bomo ukrepe in motivacijske programe sprememb potrošniškega vzorca za zmanjšanje odpadkov, saj količine na osebo letno naraščajo. Z doslednim ločevanjem in kompostiranjem odpadkov se bo količina preostalih odpadkov zmanjšala. Trajnostno gospodarstvo bo podprto z ustrežno finančno politiko, ki poleg dobička upošteva tudi majhno porabo surovin, energije in minimalne emisije toplogrednih plinov in odpadkov. Lokalna samouprava je ključ lokalnega sonaravnega gospodarstva in temelj demokratične družbe.

8. Koalicijski partnerji bomo pri vseh odločitvah pri rabi prostora usmerjali razvojne interese in varstven zahteve tako, da se bo preudarna raba naravnih virov in ohranjanje narave izražala skozi varčno in večnamensko rabo tal, voda in drugih virov, smotno rabo prostora za urbanizacijo in nadzor nad širjenjem urbanih območij. Za preprečitev zlorabe zaokroževanje naselij z intenzivno pozidavo najboljših zemljišč bosta MOP in MKGP sprejela uredbo o spremembi namembnosti rabe kmetijskih zemljišč, ki bo na strokovni osnovi usmerjala gradnjo na manj primerna zemljišča in zaščitila najboljše kmetijska zemljišča in območja v Naturi 2000. Pri gradnji bo potrebno zagotoviti ustrezen delež zelenih površin in igrišč ob objektih. Parkirišča pa graditi pod zemljo. To velja tako za velika nakupovalna središča, administrativne in gospodarske objekte, kot tudi za bivalna okolja. Prostorsko načrtovanje se ne more več ožiti samo na usmerjanje razvoja poselitve oziroma graditve objektov in naprav in tudi ne samo na pasivno usklajevanje interesov. Krajinsko načrtovanje, v katerem so usklajeni sektorski interesi do rabe naravnih virov in urejanje podeželja, bi moralo postati integralni del prostorskega načrtovanja.
9. Aktivna prostorska politika za zagotavljanje komunalno opremljenih zemljišč s pomočjo javno-zasebnega partnerstva, lokalnih skupnosti ter Stanovanjskega sklada Republike Slovenije bo prispevala k vzpostavitvi prostorskih pogojev za povečanje ponudbe komunalno opremljenih zemljišč za potrebe stanovanjske gradnje ter pri vzpostavitvi prostorskih pogojev za delovanje gospodarskih družb. Vlada bo takoj pristopila k izdelavi prostorskih načrtov in pridobivanju zemljišč za glavne razvojne projekte mandata.
10. Oblikovali bomo stimulatívne ukrepe za lastnike stavbnih zemljišč, da pristopijo h gradnji objekta oziroma da ponudijo komunalno opremljeno stavbno zemljišče na trgu nepremičnin.

Točka se črta v celoti.

11. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo usmerjali prostorski razvoj Slovenije z določitvijo socialno-ekonomske prostorske kohezije posameznih delov Slovenije in z razvojem učinkovitih transportnih in infrastrukturnih sistemov ter z upravljanjem virov v skladu z načeli trajnostnega razvoja.

Dodajo se nove točke, ki se glasijo:

- Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo okrepili aktivnosti za ohranjanje biotske raznovrstnosti in sistem varstva naravnih vrednot z namenom prispevati k ohranjanju narave. Prizadevali si bomo za spremembe zakona o Triglavskem narodnem parku, ki je potreben zaradi spremenjenih družbenih razmer in uveljavitve zakona o ohranjanju narave, ki je vzpostavil nov sistem ohranjanja biotske raznovrstnosti, varstva naravnih vrednot in upravljanja zavarovanih območij. Zavezujejo se, da bomo v parku določili varnostne režime, ki bodo varovali naravne vrednote in ohranjale biotsko raznovrstnost, po drugi strani pa zagotavljali razvojne možnosti. Novi zakon bo uvedel sodnejše pristope k varovanju naravne in kulturne dediščine, hkrati pa naj bi omogočil tudi razvoj za prebivalce parka.
- Na ravni vlade bomo ustanovili Urad za podnebne spremembe in oblikovali celovito strategijo zmanjševanja TGP in prilagajanja na podnebne spremembe do konca leta 2009. Prehod v nizkoogljično družbo bo postal osrednji cilj tehnološkega razvoja.
- Uvedli bomo obvezne depozite ob nakupu vseh pijač v plastenkah in steklenicah ter za nekatere druge vrste embalaže.

- Prepovedali bomo delitev brezplačnih polivinilastih vrečk v trgovinah.
- Ukinili bomo monopol izvajalcev dimnikarskih storitev na območju posamezne občine.
- Italiji in Hrvaški posredovati pobudo, da bi severni Jadran razglasili za posebno občutljivo območje (PSSA). Pri načrtih za izgradnjo plinskih terminalov ali drugih zahtevnih objektov na območju severnega Jadrana upoštevati čezmejne presoje vplivov na okolje in direktivo SEVESO. Takšne objekte je treba umestiti v primerni oddaljenosti od gosto naseljenih obal in ne v zaprte zalive.
- Na področju izdajanja dovoljenj in soglasij bomo z vidika učinkovitosti in preglednosti temeljito proučili sedanje postopke in predlagali spremembe in poenostavitve. Prizadevali se bomo za čim večjo integracijo prostorskih in okoljskih dovoljenj v enem samem postopku, da bi povečali učinkovitost.
- Z namenom, da bi bolj dosledno ločili oblikovanje politik na področju okolja in varstva narave, bomo proučili možnost za vzpostavitev Agencije RS za okolje kot javne agencije z jasno definiranimi pooblastili in odgovornostmi.

5.2. Sodobna in človeku ter okolju prijazna komunalna infrastruktura

11. Koalicijski partnerji se zavedamo, da je potrebno spodbujati zavest posameznikov in podjetij, da že v fazi načrtovanja izgradnje objektov, poslovnih procesov in ostalih gospodarskih ali prostočasnih aktivnosti razmišljajo o čim manjših eksternih stroških in vplivih na okolje ob hkratni zaokrožitvi in samozadostnosti sistema. Mnoge lokalne skupnosti so v preteklosti zaradi želje po hitrem razvoju in rasti le-tega preobremenile.
12. V tem okviru si bomo prizadevali za izgradnjo in način delovanja komunalne infrastrukture, ki bo kar najbolj upoštevala tako potrebe prebivalcev, ekonomskih subjektov, kot okolja. Odlagališča odpadkov, celovita uporaba in recikliranje ter ločevanje odpadnega materiala, javna razsvetljava, rekreacijske in športne površine, čiščenje odpadnih voda ter zagotavljanje oskrbe prebivalcev s kvalitetno pitno vodo bodo procesi, ki so skrbno načrtovani in integrirani v razvojne in izvedbene dokumente lokalnih skupnosti, predvsem pa večjih urbanih naselij.
13. Komunalna podjetja, ki so danes v večini primerov še v fazi reorganizacije in iskanja primerne statusne oblike in lastništva, bomo uredili tako, da bodo kar najbolje zadostila ciljem, zaradi katerih so bila ustanovljena - to so dobava ustreznih javnih dobrin, skrb za delovanje skupnosti in zaščita bivanjskega okolja. Izgradnja komunalne infrastrukture mora temeljiti na jasnih, dolgoročnih in ekonomsko vzdržnih modelih projektnega financiranja, pri čemer lahko posegamo po različnih modelih sodelovanja javnega in zasebnega partnerstva, od najenostavnejšega režijskega obrata do pogodbenega sodelovanja ali zahtevnejših oblik BOT modelov in koncesijskega upravljanja z javnim dobrom.
14. Koalicijski partnerji se zaveujemo, da bomo preučili anomalije, ki so nastale pri denacionalizacijskih procesih in procesih lastninjenja družbenih stanovanj. Najemnikom v hišniških stanovanjih bomo glede nakupa in najema omogočili enake pogoje kot najemnikom denacionaliziranih stanovanj.

5.3 Stanovanjska politika: boljša dostopnost do stanovanj

16. Koalicijski partnerji bomo oblikovali takšno stanovanjsko politiko, ki bo zagotavljala raznovrstnost stanovanjske oskrbe in primerna stanovanja glede na potrebe in zmožnosti prebivalcev. Vlada bo z ustrežno davčno in aktivno prostorsko-zemljiško politiko prispevala k večji ponudbi stanovanj na trgu.

Drugi stavek se spremeni tako, da se glasi:

Vlada bo z ustrežno davčno in aktivno prostorsko-zemljiško politiko ter z lastnimi investicijami prispevala k večji ponudbi stanovanj na trgu.

16. Cilja stanovanjske politike sta predvsem dva. Prvi cilj je povečanje pestrosti stanovanjske oskrbe, pri čemer javni sektor poskrbi za regulacijo najemnih razmerij na tržnem segmentu, za ugodno kreditirana in cenovno dostopna tržna stanovanja ter predvsem za neprofitna najemna stanovanja, bivalne enote (za preprečevanje brezdomstva) ter stanovanja, prilagojena za ljudi s posebnimi potrebami oziroma njihove bivalne skupnosti. Drugi cilj pa je pritegnitev zasebnega kapitala skozi oblike javno-zasebnih partnerstev v zagotavljanje tržno dostopnih oziroma tržnih najemnih in neprofitnih stanovanj tako, da se zasebnim vlagateljem omogočijo objektne subvencije (v obliki stvarnega vložka, oprostite dajatev ali denarja), katerih višina je odvisna od bodočih ugodnosti za končnega kupca ali najemnika.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Cilj stanovanjske politike je zagotavljanje zadostnega stanovanjskega fonda za zadovoljitev potreb prebivalcev Slovenije ob ustrezni pestrosti stanovanjske oskrbe.

17. Primerno stanovanje je pogoj za človekovo zadovoljstvo in zmožnost kakovostnega delovanja na različnih področjih, zato si bomo prizadevali, da bomo pristojnost reševanja stanovanjskih vprašanj iz razdrobljenih občin prenesli na skupine občin oziroma regije, da bi bila stanovanjska oskrba raznolika ter prilagojena zmožnostim in potrebam posameznikov. Z večjo ponudbo najemnih stanovanj (neprofitnih in tržnih) bomo zmanjšali potrebo po nakupu lastnih stanovanj in s tem uravnavali prekomerno dolgoročno zadolževanje prebivalstva.

18. Stanovanjska politika je izjemnega pomena tudi za dobro vodenje družinske politike, saj si posebej mlajše generacije ne morejo ustvarjati lastnih družin brez stanovanj, v katerih bodo živeli. Na osnovi povečane ponudbe tako neprofitnih najemnih stanovanj kot tržno dostopnih stanovanj bi morala Slovenija zgraditi fond prehodnih najemnih stanovanj po zgledu Švedske, Mladi brez otrok bi glede na število otrok prehajali iz enosobnih v večsobna stanovanja, pri čemer bi se fond vedno znova obnavljal.

19. Seveda pa bi v začetku potrebovali znaten zagon - npr. 10.000 stanovanj, kar bi lahko dosegli s koordinirano politiko lokalnih skupnosti, zadolženih za urbanistično in zemljiško politiko. In državnega stanovanjskega sklada, ki bi aktivno vplival na cene stanovanj. Mladim in finančno že tako obremenjenim družinam bi morali olajšati tudi najem stanovanj v zasebnem sektorju, tako da bi progresivno subvencionirali najemnine, tudi glede na število otrok. Povečanje obsega najemnega stanovanjskega fonda bomo stimulirali tudi z obdavčitvijo nepremičnin, ki se kopičijo v lasti dela prebivalstva. In so v velikem obsegu v funkciji varnih naložb za starost, z vidika stanovanjske politike pa v povsem neproduktivni funkciji.

Prvi stavek se črtajo.

Dodajo se nove točke, ki se glasijo:

- Koalicijski partnerji bomo takoj spremenili Stanovanjski zakon tako, da bo Stanovanjski sklad RS dobil možnost pozavarovanja stanovanjskih kreditov, ki jih bodo najemali mladi, zaposleni za določen čas.
- Stanovanjski sklad bo takoj prenehal subvencionirati dolgoročno varčevanje v NSVS in prenehal investirati v gradnjo tržnih stanovanj ter vsa sredstva preusmeril v zagotavljanje neprofitnih stanovanj.
- Zagotovili bomo posebno proračunsko postavko za urejanje komunalne infrastrukture v romskih naseljih in poenostavili sprejem prostorskih aktov, ki bodo pomenili legalizacijo območij obstoječih romskih naselij.

6 Področje Kmetijstva in prehranske varnosti - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

6.1 Kmetijstvo in prehranska varnost

1. Koalicijski partnerji se bomo zavzemali za kmetijsko politiko, ki skrbi za proizvodnja, usklajeno z zmogljivostmi okolja, za varno hrano in zaščito okolja, za zaščito živalskih in rastlinskih vrst, za varnost in pravilno obveščenost uporabnikov. Kmetijstvo ima poleg glavne proizvodno-gospodarske tudi druge družbeno pomembne funkcije, ki jih trg ne uravnava. Pomembna družbena prioriteta postaja kmetijska proizvodnja za posamezne panoge in proizvode po regijah in za držav, glede na ekološke, naravne in tehnološke danosti v smislu manjše prehranske in cenovne odvisnosti, kakor tudi vprašanje varnosti hrane, varstva okolja in dobrobiti živali.

Doda se nova točka, ki se glasi:

2. Varna hrana

Vlada bo omogočila reorganizacijo sistema zagotavljanja varne hrane in krme: združitve organov in služb, ki delajo na tem področju v okviru MZ, MKGP in MO v **eno institucijo**.

Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, bo vzpostavilo sistem zagotavljanja javne dostopnosti podatkov o rezultatih monitoringa živil prek spleta (rezultati analiz na vsebnost onesnaževal, aditivov, GSO, mikroorganizmov, hranilne vrednosti).

Do konca mandata je treba uvesti sistem obveznega označevanja hranilne vrednosti živil z grafično, tj. "semafor" oznako, s čimer bomo vplivali na izboljšanje javnega zdravja in zmanjšanje vpliva negativnih dejavnikov tveganja za zdravje, ki so povezani s prehranjevanjem.

2.1 Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, bo pripravilo poseben dolgoročni program zaščite čebel v Sloveniji.

2. Zavedamo se, da kmetijska politika ne zmore vedno odgovoriti na nekatere izzive, ki jih javnost vedno bolj pričakuje: da bo hrana v celoti vama, da bodo cene primerne za potrošnike in kmete, da bo kmetijstvo sodelovalo pri zmanjševanju učinkov na podnebne spremembe in se na slednje tudi prilagodilo. Sodobna kmetijska politika mora omogočiti, da država regulira tisto, kar trg ne uspe in kar trg ne plačuje, ter tako vse bolj postaja politika za hrano in podeželje.
3. Koalicijski partnerji se zavedamo, da skoraj polovica državljanek in državljanov živi na podeželju, zato mora kmetijska politika postati politika za hrano iz in za razvoj podeželja. Raba njivskih površin bo usmerjena na pridelavo hrane in ne na prekomerno pridelavo rastlin za proizvodnjo bioloških goriv. Zaradi tega bomo dopolnili zakonska in tehnična pravila za povečanje ekološke pridelave hrane, vključno z oblikovanjem davčnih in finančnih spodbud za pridelovalce. V podeželskih naseljih bomo v novih urbanističnih

ureditvah prvenstveno zaščitili obstoj primarne kmetijske proizvodnje in pripravili tudi programe, ki bodo upoštevali potrebe vseh živečih na podeželju.

Doda se besedilo, ki se glasi:

Vlada bo nadaljevala ukrepe, katerih cilj je povečati delež ekoloških kmetij.

Vlada bo zagotovila okrepljeno ciljno usmerjanje proračunskih sredstev za ekološko kmetijstvo.

Vlada bo sprejela ukrepe, s katerimi bo do konca mandata povečala delež prehranske samooskrbe Slovenije.

Vlada bo posodobila zemljiško in kmetijsko politiko tako, da bo v tem mandatu dosegla zmanjšanje zaraščanja kmetijskih zemljišč (npr. s spodbujanjem proste reje živali). Prilagoditi zakonodajo za tržne pridelovalce pri gradnji pomožnih objektov EU zakonodaji na tak način, da bo pridobitev dovoljenj za proizvajalce lažje.

Sklad kmetijskih zemljišč pripravi in izvaja ukrepe, s katerimi spodbuja ekološko kmetovanje in hkrati preprečuje zaraščanje kmetijskih zemljišč, zlasti na razvojno ogroženih območjih države, tudi tako, da za daljše časovno obdobje in za simbolično najemnino odda v najem kmetijska zemljišča prednostno za potrebe ekološkega kmetovanja.

Vlada bo pospeševala program ukrepov promocije lokalno pridelane in predelane hrane, spodbujanja njene prodaje in razvoja posebnih blagovnih znamk.

4. Ob vstopu v EU je Slovenija prevzela tudi program skupne kmetijske politike (SKP). V okviru programa SKP za razdelitev sredstev nastopa Slovenija kot neto prejemnica vse do leta 2013, kar bo pozitivno vplivalo na nadaljnji razvoj tega področja, v kolikor bomo ta sredstva seveda znali smotno uporabiti. Učinki SKP so poznani in ponujajo družbenokoristne vsebine. Izgublja se koncept prednosti količinske proizvodnje hrane, na pomenu pa so pridobila predvsem vprašanja vamosti hrane, varstva okolja in dobrobiti živali. Kmetijstvo tako prevzema za širši družbeni krog politično zanimiva področja, kot so okolje, podeželje, poseljenost, socialno in regionalno ravnovesje, gozdarstvo, ribištvo in kmetijstvo, združeno pri upravljanju naravnih virov. Zato bomo spodbujali povezovanje kmetov po vrstah specializirane proizvodnje za skupen nastop na trgu in ustanavljanju dopolnilnih dejavnosti.

Doda se besedilo, ki se glasi:

Podpora in povezovanje pridelovalcev hrane se združi v specializirane zadruga po vzoru EU

5. Kmetijstvo in živilska industrija sta po vstopu v EU, kljub političnim zagotovilom po izboljšanju ob osamosvojitvi in demokratizaciji Slovenije, ostala ekonomsko manj konkurenčni del nacionalnega gospodarstva. Napovedi o propadu slovenskega kmetijstva ob vstopu v EU pa se niso uresničile, prav tako se ni zmanjšal obseg proizvodnje

6.2 Razvoj podeželja in naravni viri

6. Koalicijski partnerji bomo programe razvoja podeželja prilagodili prebivalcem na podeželskih področjih, tudi zaradi ohranjanja enakomere poseljenosti, še posebej na kmetijsko manj produktivnih (kraških hribovitih) področjih in površinah v zaraščanju. Zaradi razpršenosti gospodarskih dejavnosti na podeželju bo strategija razvoja podeželja zagotavljala možnosti vključevanja kmetija tudi v zaposlitve zunaj kmetijstva. Intenzivirali bomo programe zaščite porekla kmetijskih proizvodov in vlaganja v razvoj blagovnih znamk in njihovo promocijo.
7. Kmetijstvo je vse bolj odgovorno za uravnavanje naravnih virov in tudi za varovanje čistega okolja in smotno rabo energije. Nujna je opredelitev možnih kapacitet In dolgoročne strategije alternativnih virov energije, še posebej v gozdarstvu in uporabi organske mase, organizmov.

8. Proizvodnjo in rabo gensko spremenjenih organizmov (GSO) bomo uskladili z evropsko zakonodajo, pripravili zakon o GSO ob upoštevanju naravnih danosti v Sloveniji. Skrbno bomo uravnavali in nadzorovali porabo kmetijskih proizvodov.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Vlada bo v najkrajšem možnem času po predhodni javni razpravi, v katero bodo vključene nevladne organizacije s področja ekološkega kmetijstva, v zakonodajni postopek vložila zakon o soobstoju gensko spremenjenih rastlin z drugimi kmetijskimi rastlinami, katerega besedilo so že potrdili pristojni organi Evropske komisije.

9. Koalicijski partnerji se zavezujejo uveljaviti strategijo prilagajanja slovenskega kmetijstva pričakovanim podnebnim spremembam. Poudarili bodo na ozaveščanju udeležencev v kmetijstvu, raziskavah s področja podnebnih sprememb in prilagajanja kmetijstva, kreptvi zmogljivosti za obvladovanje prilagajanja kmetijstva, izboljšanju izobrazbene strukture, spremembi kmetijske politike in spremembah obstoječe zakonodaje ter kreptvi mednarodnega sodelovanja in partnerstva pri prilagajanju kmetijstva podnebnim spremembam. V okviru strategije prilagajanja slovenskega kmetijstva podnebnim spremembam, bomo razvili in dopolnili sisteme za preprečevanje škod in dopolnili programe za različne oblike podpore proizvajalcem za upravljanje s tveganji v kmetijski proizvodnji (suša, toče, zmrzal, poplave).

10. Napodlagi teh usmeritev se zavezujejo, okrepi naslednje aktivnosti:

- določili količinski obseg kmetijske proizvodnje glede na posamezne panoge,
  - oblikovali program zaščite obstoja primarne kmetijske proizvodnje,
  - program ekološke in gospodarne rabe kmetijskih zemljišč,
- program zaščite porekla kmetijskih proizvodov,
  - nov zakon o soobstoju gensko spremenljivih organizmi
  - akcijski plan strategije prilagajanja podnebnim spremembam in izrabe alternativnih energetskih virov, še posebno organske mase, program izboljšanje izobrazbe aktivno zaposlenih v kmetijstvu in zakon o promociji v kmetijskih in živilskih proizvodov in polna Izraba pripadajočih EU sredstev.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji se tudi zavezujejo, da:

- bomo zagovarjali stališče, da se kmet v skladu s SKP sam določa, kaj in koliko bo proizvajal, v skladu z zakonodajo EU;
- bomo pripravili program za ohranjanje kmetij na območjih z omejenimi dejavniki pridelave;
- bomo sprejeli ukrepe za intenziviranje izvajanja programa porekla kmetijskih proizvodov;
- bomo izboljšali izvajanje ukrepov izobraževanja na področju kmetijstva in gozdarstva vseh, (ukrepi so predvideni v PRP);
- bomo okrepili delovanje in ukrepe reorganizacije, ki bodo racionalizirali delo promocije kmetijskih in živilskih proizvodov;
- bomo sprejeli ukrepe, ki bodo vodili k polni izrabi EU sredstev (strukturni skladi, potrebna poenostavitev postopkov, pravočasna izplačila subvencij in drugih podpor v skladu);
- bomo pripravili spremembo zakona o varstvu živali.

Dodajo se nove točke, ki se glasijo:

- Koalicijski partnerji se zavezujejo pripraviti in sprejeti Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS, s katerim bo zagotovljen boljši nadzor nad delovanjem sklada in večja transparentnost postopkov. S spremembo zakona bomo uveljavili možnost ugodnega dolgoročnega odkupa kmetijskih zemljišč. Prednost pri

nakupu bodo imeli tisti, ki ta zemljišča že obdelujejo in bodo z nakupom zaokrožili posest. Stavbna zemljišča v upravljanju sklada, ki niso namenjena objektom državnega pomena, bomo prenesli na občine.

- Ukinili bomo obvezno članstvo v Kmetijsko-gozdarski zbornici.
- Pripravili bomo program za ohranjanje kmetij na območjih z omejenimi dejavniki pridelave.
- Koalicijski partnerji se zavezujemo za poenotenje gospodarjenja z državnimi gozdovi in združitev organov in služb v okviru enotne državne službe (institucije).

II. Blaginja po meri človeka

Naslov se spremeni: Človeški viri in družba blaginje

7. Področje šolstva in športa - Ministrstvo za šolstvo in šport

Besedilo 7. poglavja se v celoti spremeni tako, da glasi:

Ukrepi, ki se nanašajo na vse stopnje sistema vzgoje in izobraževanja:

Zagotovili bomo pogoje za kakovostno mrežo javnih vrtcev in šol. Obvezno izobraževanje bo v celoti brezplačno.

Za uveljavitev predlaganih ukrepov in rešitev bomo povečali delež javnih sredstev, namenjen predšolski vzgoji, osnovnošolskemu in srednješolskemu izobraževanju, za vsaj 0,19 odstotne točke BDP (delež javnih izdatkov za formalno izobraževanje v BDP).

Ob povečanju deleža BDP, namenjenega vzgoji in izobraževanju, si bomo koalicijski partnerji prizadevali tudi za večjo učinkovitost porabe javnih sredstev na tem področju. Na ravni srednješolskega izobraževanja bomo opravili evalvacijo obstoječega sistema financiranja, zlasti z vidika zagotavljanja možnosti za čim bolj kakovostno izvajanje programov. Proučili bomo možnost uvedbe t.i. kosovnega financiranja srednješolskega izobraževanja, na ravni osnovnošolskega izobraževanja pa bomo ohranili obstoječi model financiranja.

Za zmanjševanje nasilja, pojavnosti drog in omejevanje drugih nezaželenih pojavov v vrtcu in šoli bomo vse vzgojno-izobraževalne institucije (vrtce, osnovne šole, srednje šole) spodbujali k pripravi kakovostne in celovite vzgojne zasnove, v katero bodo poleg strokovnih delavcev in učencev vključeni tudi starši in lokalna skupnost.

Prizadevali si bomo, da bo imel poklic učitelja čim višji družbeni ugled in veljavo, da bo temu primerno ovrednoten in da bo med mladimi, ki se odločajo o svoji poklicni poti, predstavljal eno prvih in zaželenih izbir. Učitelji, ki se pri svojem delu srečujejo s posebnimi zahtevami in pričakovanji (npr. za dodatno individualno delo z otroki s posebnimi potrebami), morajo biti temu primerno dodatno nagrajeni.

Poenostavili in zmanjšali bomo obseg različnih administrativnih nalog, ki jih morajo opravljati učitelji in drugi strokovni delavci, pa bistveno ne pripomorejo h kakovosti vzgojno-izobraževalnega dela.

Zagotovili bomo, da bodo pristojni strokovni organi jasno opredelili standarde znanja v osnovnošolskih in srednješolskih učnih načrtih.

Nadaljevali bomo z gradnjo dijaških in študentskih domov, tako da se bodo dijaki in študentje lahko ne glede na kraj svojega prebivališča odločili za izobraževalni program, ki ustreza njihovim željam, interesom in sposobnostim.

Na področju predšolske vzgoje v vrtcih:

Prizadevali si bomo za povečevanje vsebinske in organizacijske ponudbe ter raznolikosti programov predšolske vzgoje. Do leta 2012 si bomo prizadevali zagotoviti dovolj mest v programih predšolske vzgoje za otroke prvega starostnega obdobja, doseči vključenost v enega od programov predšolske vzgoje vsaj 90 % otrok drugega starostnega obdobja in 95 % vključenost otrok v enega od programov predšolske vzgoje vsaj leto dni pred vstopom v šolo.

Odpravili bomo obstoječi model sofinanciranja vrtca staršem, ki imajo vanj hkrati vključenega dva ali več sorojencev, in uvedli model, s katerim bomo za vsaj 30 odstotkov najbolj socialno in ekonomsko prikrajšanih predšolskih otrok iz proračunskih sredstev zagotovili 100-odstotno plačilo cene predšolskega programa leto dni pred vstopom v šolo.

Racionalizirali in ustrezno modificirali bomo obstoječo lestvico subvencioniranja plačil za starše (jo poenostavili, povečali njeno občutljivost v vseh plačilnih razredih, zlasti pa razbremenili starše s srednje visokimi dohodki, ki jih plačilo vrtca glede na dohodek najbolj obremenjuje).

Poiskali bomo sistemske rešitve, s katerimi bomo pripomogli k odpravi nesorazmerij med revnejšimi in bogatimi občinami, s ciljem, da bi vsem otrokom zagotovili dostopno in kakovostno predšolsko vzgojo. Pri tem je potrebno upoštevati dejanske stroške programa v vrtcih (omogočiti namensko financiranje javnih vrtcev), poenostaviti sistem financiranja javnih vrtcev in ga ločiti od načina plačil staršev. Zagotovili bomo redne javne razpise MŠŠ za sofinanciranje investicij občin za povečanje kapacitete javne mreže vrtcev.

Sistemske bomo uredili pogoje in možnosti za različne oblike zasebnega varstva predšolskih otrok.

Vzpostavili bomo centralni vpisni sistem v vrtce na ravni Republike Slovenije z ustrezno dopolnitvijo Zakona o vrtcih.

Na področju osnovnošolskega izobraževanja:

Vsem učenkam in učencem bomo postopoma zagotovili, da bodo učbeniške komplete za vseh 9 let osnovnega šolanja prejeli v trajno last.

Z ustrezno spremembo 40. člena Zakona o osnovni šoli bomo odločanje o izvajanju oblik diferenciacije pri slovenskem jeziku in italijanskem ali madžarskem jeziku na narodno mešanih območjih ter pri matematiki in tujem jeziku v drugem in tretjem obdobju prepustili učiteljskemu zboru šole na predlog ustreznega strokovnega aktiva (glede na učni predmet, pri katerem naj bi se določena oblika diferenciacije izvajala) in po predhodno pridobljenem mnenju sveta staršev.

Zagotovili bomo možnost brezplačnega obiskovanja podaljšanega bivanja učencem od 1. do vključno 6. razreda osnovne šole.

S ciljem, da bi se v času osnovnega šolanja vsi učenci vsaj enkrat udeležili poletne in vsaj enkrat zimske šole v naravi, bomo postopoma do leta 2012 vsem šolam zagotovili ustrezna finančna sredstva, s katerimi bomo v polnem deležu (100 %) subvencionirali udeležbo 30 % socialno najbolj ogroženim učencem. Za ostalih 70 % učencev bomo tudi v prihodnje ohranili obstoječi standard sofinanciranja.

Vsaj 40 % socialno najbolj ogroženim učenkam in učencem bomo postopoma zagotovili, da bodo v šoli deležni brezplačnega toplega obroka.

Učencem, slovenskim državljanom, katerih materni jezik ni slovenščina, bomo do leta 2012 zagotovili možnost pouka njihovega maternega jezika v obsegu vsaj 1 uro tedensko ter možnost obiskovanja dodatne ure slovenskega jezika tedensko. Omenjeni pouk se bo izvajal na osnovnih šolah, ki jih obiskuje večje število učencev, katerih materni jezik ni slovenski, pri čemer bomo zagotovili možnosti, da se ga bodo lahko udeležili tudi učenci, ki obiskujejo druge (bližnje) šole, kjer zaradi manjšega števila interesentov tega pouka ne bo mogoče izvajati.

Ustrezno bomo uredili status romskih pomočnikov.

Osnovnim šolam bomo postopoma omogočili več organizacijske fleksibilnosti.

Delež izbirnosti v osnovni šoli mora postati primerljiv z razvitimi in učinkovitimi šolskimi sistemi.

Ob zaključku prvega triletja osnovnošolskega izobraževanja (ob koncu 3. razreda OŠ) bomo ponovno uvedli za učence neobvezno nacionalno preverjanje znanja.

Na področju srednjega splošnega, strokovnega in poklicnega izobraževanja:

Poseben razmislek terja razmerje med mrežo poklicnih, strokovnih in splošnih srednjih šol. Prizadevali si bomo za večji delež štiriletnih srednješolskih programov. Z zagotavljanjem sistemskih, programskih in materialnih pogojev bomo namenili posebno skrb izobraževanju depriviranih skupin.

Prizadevali si bomo za večjo izbirnost znotraj gimnazijskih programov. Znižali bomo normativ za oblikovanje oddelkov v gimnazijskih programih na največ 28 dijakov.

Temeljit razmislek bomo opravili o poklicni maturi, ki se s spremembo visokošolskega prostora, ki ga je povzročila bolonjska reforma, na nov način umešča v izobraževalni sistem. Ohraniti mora svoj dvojni značaj, da namreč daje poklicno kvalifikacijo in omogoča nadaljevanje izobraževanja, pri čemer bomo okrepili njen splošni del in istočasno povečali stopnjo eksternosti pri vseh njenih delih, kar bo omogočalo tudi ustrežnejšo poklicno kvalifikacijo.

Prizadevali si bomo za smotrni razvoj višjih strokovnih šol. Ohranili in krepili bomo ustrezno mrežo javnih višjih strokovnih šol na tistih področjih, kjer se kažejo potrebe na trgu dela.

Sistem nacionalnih poklicnih kvalifikacij, ki se pridobivajo preko tako imenovanega certifikatnega sistema, bomo razvijali v smeri, da bodo ob dopolnitvi s splošnoizobraževalnim delom omogočale pridobiti tudi stopnjo izobrazbe.

Okrepili bomo sodelovanje med podjetji in šolami na nivoju srednjega poklicnega izobraževanja in ustrezno stimulirali delodajalce za vključevanje v njegovo pripravo in izvedbo.

Proučili bomo obstoječi sistem sofinanciranja in zagotavljanja prehrane za dijake v srednješolskem izobraževanju ter ga po potrebi ustrezno izboljšali.

Na področju izobraževanja otrok s posebnimi potrebami:

V sodelovanju z zdravstvenim resorjem bomo vzpostavili ustrezne mehanizme za celovito zgodnjo obravnavo otrok s posebnimi potrebami, s čimer bomo pripomogli k ustreznemu spodbujanju psihofizičnega in socialnega razvoja otrok s PP. Predšolskim otrokom s posebnimi potrebami bomo zagotovili mesto v ustreznem programu predšolske vzgoje.

Vsem otrokom, tudi otrokom s posebnimi potrebami, je treba zagotoviti enake možnosti za uspešen zaključek obveznega izobraževanja in nadaljevanje izobraževanja na srednješolski ravni.

Na podlagi evalvacije bomo preučili in ustrezno prilagodili obstoječe sistemske rešitve, ki zadevajo organizacijo in financiranje dodatne strokovne pomoči za učence s PP.

Posebno pozornost bomo namenili mreži šol, v katere so vključeni otroci s posebnimi potrebami, vključno z zavodi za otroke s posebnimi potrebami.

Na področju zasebnih šol in vrtcev:

Podpirali bomo ustanavljanje zasebnih vrtcev in šol, ki bogatijo pedagoški prostor in staršem omogočajo vzgojo in izobraževanje otrok v skladu z njihovimi filozofskimi, pedagoškimi, religioznimi ali drugimi prepričanji. Ob tem bomo dosledno zagotavljali, da ustanavljanje zasebnih šol ne bo vodilo k slabši kakovosti ali manjši dostopnosti javnih vrtcev in šol.

S poenostavitvijo administrativnih postopkov bomo omogočili lažje ustanavljanje zasebnih vrtcev in šol.

Na področju izobraževanja odraslih:

Uredili bomo položaj javnih organizacij za izobraževanje odraslih ter zagotovili delovanje in razvoj javne službe na tem področju.

Okrepili bomo vlogo nevladnega sektorja kot partnerja državi pri razvoju izobraževanja odraslih.

Zaradi hitrih demografskih sprememb in politike aktivnega staranja bomo posebno pozornost namenili ponudbi izobraževanja za starejše delavce in izobraževanja v tretjem življenjskem obdobju.

Na področju izobraževanja odraslih bomo opravili revizijo zakonskih podlag, ki sistemsko urejajo področje izobraževanja odraslih in jih prilagodili trendom na področju izobraževanja odraslih, ki se uveljavljajo preko lizbonske strategije skozi koncept vseživljenjskega učenja.

Na ravni države bomo poskrbeli za uveljavitev javne mreže za izobraževanje odraslih in ob tesnem sodelovanju z MDDSZ v okviru MŠŠ okrepili strokovno službo. Vzpostavili bomo infrastrukturo za izobraževanje odraslih in zagotovili njeno stabilno delovanje.

Na področju športa:

Povečanje količine in kakovosti športne vzgoje za vsakega posameznika v celotnem izobraževalnem sistemu je pogoj zdravega razvoja mladih generacij.

Pristojnim strokovnim svetom bomo predlagali, da v izobraževalnih programih in predmetnikih zagotovijo učencem in dijakom tedensko vsaj 3 ure obvezne, kakovostno izpeljane športne vzgoje v vseh razredih ali letnikih šolanja. Predpogoj za to je izgradnja telovadnic in ureditev zunanjih športnih in igralnih površin ter kakovostno izobraževanje in usposabljanje pedagoških delavcev na tem področju. Z ustreznimi akti bomo uskladili normative s strokovnimi izhodišči in z varnostjo pri izvajanju programov športne vzgoje ter pripravili posebne normative za izvajanje športne vzgoje pri otrocih s posebnimi potrebami, ki so vključeni v redne izobraževalne programe ter gibalne/športne dejavnosti v vrtcih.

Cilj mora biti, da se 85 % otrok in mladih vključi v interesne športne programe. Programi šolskih športnih tekmovanj morajo biti preneseni na nacionalne panožne športne zveze, s čimer se

zagotovi večja kakovost programov in spodbudi sinergijo med izobraževalnim in civilnim športnim prostorom. Uvajali bomo modele za izkoriščanje javnih športnih objektov in površin kot javne dobrine in ne kot tržne kategorije. Prizadevali si bomo, da bo na voljo dovolj športnih programov in dejavnosti, namenjenih čim širši, množični udeležbi otrok in mladih, obenem pa tudi programov in dejavnosti, namenjenih posebej nadarjenim in motiviranim.

Število vrhunskih športnikov je mogoče povečati z večjim številom trenerjev, zaposlenih v projektu »Športne šole nacionalnega pomena«, in z zaposlovanjem vrhunskih športnikov in njihovih trenerjev na ministrstvih. Zagotoviti bo treba namenska sredstva za sklad vrhunskih športnikov in urediti status vrhunskih športnikov. Pripravili bomo Nacionalni program športa do leta 2020 in ustrezno novelirali Zakon o športu. Vzpostavili bomo potrebne pogoje za uveljavitev prostovoljnega dela kot ekonomske kategorije in uvedli stimulatívno davčno zakonodajo za vlaganje gospodarstva v šport ter davčno oprostitev stroškov osebam, ki sodelujejo v dejavnosti društev.

Nacionalno športno infrastrukturo (npr. Planica, Kajakaški center Tacen, ipd.) bomo opredelili za objekte državnega pomena, zanje sprejeli državni izvedbeni prostorski akt in po potrebi z ukrepi aktivne zemljiške politike razrešili lastninska vprašanja.

8. Področje dela, družine, socialne varnosti in mladih -Ministrstvo za delo , družine, socialne zadeve in mlade

8.1 Rast zaposlenosti kot pogoj vzdržne gospodarske rasti

Osnovni cilji koalicijskih partnerjev na področju politike zaposlovanja je krepitev trga dela z rastjo zaposlenosti in kvalitete zaposlovanja ob zagotavljanju prožne vamosti. Politika zaposlovanja bo spodbujala vključevanja na trg dela, še posebej mladih ter omogočala socialno vključevanja deprivilegiranih skupin. Večji prožnosti trga dela bo sledila okrepljena blaginjska politika, ki bo zagotovila primerno socialno vamost v času brezposelnosti in aktivna politika zaposlovanja usmerjena v posameznike za pospešeno vrnitev na delo. Zato bomo predlagali reformo sistema socialne varnosti tako, da bomo zagotovili plačilo temeljnih socialno varstvenih prispevkov (za zdravstvo, pokojninsko in Invalidsko zavarovanje in zavarovanje za primer brezposelnosti) od vseh oblik dela.

Besedna zveza »prožna vamost« se v celotnem tekstu predloga koalicijske pogodbe nadomesti z besedno zvezo »vama prožnost«

V zadnjem stavku se črta besedna zveza: »in zavarovanje za primer brezposelnosti.«

Doda se besedilo:

Študentskemu delu bomo poleg te obveznosti priznali tudi status pripravništva za nekatere vrste poklicev in ga vštevili v delovno dobo.

Povečali fleksibilnost trga dela s sprejemom pravnih podlag za legalno delo tudi upokojujencem (z institutom priložnostnega dela, ne da bi se v ta namen zmanjšala pokojnina in spodbudami za vzpostavitev mreže upokojskih servisov) ter možnostjo delovanja vseh oblik podjetniške aktivnosti.

Rast zaposlenosti bomo dosegali s spodbujanjem podjetništva in s pospeševanjem hitre rasti predvsem mikro in malih podjetij, z novimi delovnimi mesti, vključevanjem mladih na trg dela, aktivnim staranjem ter z vključevanjem brezposelnih, težje zaposljivih oseb na trg dela in z zmanjševanjem strukturne brezposelnosti. Za tekoče vključevanje mladih na trg dela bomo bolj dosledno povezali ponudbo in

povpraševanje po poklicih oziroma trg dela z izobraževalnim sistemom in modernizirali štipendijsko politiko.

Besedilo točke 2. se spremeni tako, da se glasi:

Rast zaposlenosti bomo dosegali s spodbujanjem podjetništva in s pospeševanjem hitre rasti predvsem mikro in malih podjetij. Za tekoče vključevanje mladih na trg dela bomo bolj dosledno povezali ponudbo in povpraševanje po poklicih oziroma trg dela z izobraževalnim sistemom in modernizirali štipendijsko politiko ter uveljavili sistem izvajanja praktičnega dela v času šolanja na vseh stopnjah tako, da bo posamezniku omogočal razvoj osnovnih praktičnih znanj za zapolnjevanje potreb, predvsem v MSP in na področju socialnega podjetništva.

Zavezuje se, da bomo ne glede na Zakon o delovnih razmerjih, ki še vedno dopušča možnost opravljanja pripravništva, ukinili pripravništvo v javnem sektorju povsod, kjer to ni strokovno utemeljen del izobraževalnega procesa. Preučili bomo drugačna sistemska ureditev dela študentov med študijem, da zagotovimo posebne pogoje za zaposlitev študentov in preprečimo vse zlorabe tovrstnih pogodbenih razmerij. Dograditi je treba zakonske osnove za projektno zaposlovanje po posebnih projektnih pogodbah.

V točki 3. se beseda »ukinili« nadomesti z besedo »revidirali«.

Povečana kvaliteta dela je temelj večje produktivnosti in kvalitetnega življenja ljudi. Zdrava delovna mesta in skrb za varnost pri delu so osnovni evropski standardi, ki jim bodo sledili ukrepi za zaščito in zdravje pri delu ter promocijo zdravega življenja. Lažji dostop do dela in večja fleksibilnost dela bosta povečana z večjo varnostjo. Ob prehodu v družbo znanja je pomembna rast človeškega in intelektualnega kapitala ter vseživljenjsko učenje. Povezava med politiko izobraževanja in potrebami trga dela bi bila potrebna za njeno učinkovitost in za skladnost ponudbe in povpraševanja na trgu dela.

K točki 4. se doda: »Povečal se bo obseg nadzora zdravja pri delu na način, da se bo dolgoročno zmanjšalo število nevarnosti, poškodb in smrti pri delu«.

K točki 4. se za drugim stavkom doda besedilo:

V ta namen bomo uvedli ekonomske stimulacije v obliki diferenciranih prispevnih stopenj za obvezno zdravstveno in pokojninsko – invalidsko zavarovanje za delodajalce in le te znižali pri tistih, ki bodo vlagali v zdravje zaposlenih, izboljšali njihovo počutje in varnost, zmanjšali obseg odsotnosti z dela ter stroške javnih, socialnih zavarovanj.

5. Načelo enakih možnosti in preprečevanje vseh oblik diskriminacije je osnovnega pomena in bo vključeno v vse aktivnosti politike zaposlovanja. Ukrepi bodo posebej oblikovani za ciljne skupine neaktivnih oseb, in sicer za osebe s posebnimi ovirami ali z neustrezno izobrazbo.

Točka 5. naj se glasi: »Načelo enakih možnosti in preprečevanja vseh oblik diskriminacije je osnovnega pomena in bo vključeno v vsa področja in aktivnosti.«

Dodajo se nove točke:

- Vzpostavili bomo poseben organ za socialno podjetništvo in razvoj tretjega sektorja, ter sprejeli zakon o socialnem podjetništvu in ustrezno novelirati druge zakone, ki opredeljujejo delovanje tretjega sektorja, sprejeli bomo Strategijo in Akcijski načrt uvajanja socialnega podjetništva ter vzpostavili ključne podpirne instrumente razvoja socialnega podjetništva.
- APZ instrumenti morajo prispevati k razvojnim projektom, kot so razvoj novih storitev za starajočo se družbo, razvoj novih podpornih storitev za mlado družino, nove storitve za

mlade, varstvo okolje, aktivizacijo kulturne in naravne dediščine, oskrbo z zdravo prehrano ter druge inovativne projekte socialnega podjetništva.

- Dejavnost ZRSZ bomo v celoti reformirali ter njegovo dejavnost osredotočili na posredovanje med ponudbo in povpraševanje in s tem na zgodnje ugotavljanje potreb po novih poklicnih profilih, ovir, znanja brezposelnih.
- Dopolnili bomo Zakon o delovnih razmerjih, s poudarki na povečani fleksibilnosti trga dela, ter z vidika uveljavlja principov varne prožnosti preučili učinke obstoječih sprememb in skozi aktiven dialog na novo poiskali sprejemljive rešitve, zavedajoč se, da fleksibilen trg dela zahteva visoko usposobljeno delovno silo, v tem smislu bomo prilagodili Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti s poudarki na uvedbi aktivnosti za blaženje negativnih učinkov fleksibilnosti trga dela ter novih ukrepov aktivne politike zaposlovanja v povezavi z razvojem socialnega podjetništva.

8.2 Krepitev trga dela ob zagotavljanju prožne varnosti (nadomesti z: varne prožnosti) in dohodkovna politika

6. Koalicijski partnerji bomo dosegli večjo prožnost trga dela ob hkratnem povečanju novih zaposlitev. Za uspešno izvajanje prožne varnosti je najpomembnejše **aktivno sodelovanje** socialnih partnerjev in pripravljenost zainteresiranih strani za **sprotno sprejemanje zakonodajnih sprememb**.
7. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo v **okviru Zakona o delovnih razmerjih preučili in dopolnili tiste določbe v zvezi z izobraževanjem**, ki spodbujajo sistem vseživljenjskega izobraževanja za ohranjanje konkurenčnosti posameznika na trgu dela. **Sprejemali bomo ukrepe za odpravo demokratičnega primanjkljaja na trgu dela** in za izboljševanje položaja ranljivih skupin žensk.

Pri točki 7. se za besedo »položaja« doda beseda »vseh«, črta se beseda »žensk«.

8. Koalicijski partnerji se zavezujemo sprejeti program odgovornih politik, ki bo vključen v **spremembe socialnega sporazuma** vključno z **dogovorom socialnih partnerjev o dohodkovni politiki**, tj. politiki plač v javnem sektorju in zasebnem sektorju. V javnem sektorju je projekt enotnega plačnega sistema treba dopolniti, nadgraditi in spremeniti. Treba je sedanj tog in birokratski pristop nadomestiti s sodobnejšim, ki pušča več prostora za nagrajevanje različnosti, uspešnosti in ustvarjalnosti.
9. V zasebnem sektorju bomo spodbujali dogovor socialnih partnerjev o politiki plač, ki mora vključevati tudi del povečane produktivnosti in omogočati dostojno življenje zaposlenih ter **ohranjati konkurenčnost zasebnega sektorja**. Pri dogovarjanju bomo predlagali, da se dopolnijo sedanj sporazumi vključno z dogovorom o **politiki minimalnih plač in povečani participaciji zaposlenih na dobičku**, za kar bo potrebno spremeniti tudi ustrezno zakonodajo.
10. **Poostriili bomo inšpekcijske kontrole**, terjali dosledno spoštovanje določil o minimalni plači in delovnem času, poostriili kazni za neplačevanje nadur in izigravanje delovnopravne zakonodaje ter zagotavljali enake pravice delavkam s slovenskim državljanstvom in imigrantkam, ker lahko samo tako zavarujemo visoko raven ekonomskih in socialnih pravic vseh zaposlenih.

Besedilo se spremeni tako, da se glasi:

Poostriili bomo inšpekcijski nadzor ter terjali dosledno izvrševanje določil iz delovnega razmerja in delovnopravne zakonodaje ter varstva in zdravja pri delu. V ta namen bomo okrepili delovanje organa, ki je zadolžen za izvajanje inšpekcijskega nadzora.

Dodajo se naslednje točke:

- **Poostriili bomo tudi pregon dela na črno** ter ga dodatno zmanjševali z izvajanjem programov začasnega ali občasnega humanitarnega dela v okviru Zavoda za zaposlovanje. Ob tem bomo bolj kot omogočajo sedanji predpisi sprostili možnosti za legalne oblike osebnega dela.
- Postopki izterjave sredstev, ki so jih prejeli izvajalci ali brezposelne osebe, so dolgotrajni, dragi in zelo neučinkoviti, odstotek izterjanih sredstev pa je izredno nizek. V zakonu bomo opredelili, **da se izterjave opravljajo v upravni izvršbi**.
- **Ponovno je potrebno uvesti evidenco iskalcev zaposlitve**. Za težje zaposljive je potrebno uvesti case-managerja, za hitro zaposljive pa je treba uvesti skupinske obravnave in zelo intenzivno, dnevno delo z njimi (vsaj prvi mesec brezposelnosti).
- **Zaposlitveni pakt**, v katerem se združujejo lokalne institucije s področja razvoja, izobraževanja in gospodarstva, bi moral biti iniciator vzpostavitve Izobraževalnih centrov (to so centri, v katerih se ljudje že v času izobraževanja vključujejo v delo in s tem pridobivajo delovne izkušnje, ki so za zaposlitev nujno potrebne). Takšni centri bodo pripravljene kot program aktivne politike zaposlovanja.
- **Programne aktivne politike zaposlovanja je potrebno prilagoditi potrebam na trgu dela** in jih vsebinsko združiti v programe z jasno opredeljenim namenom in določenimi kazalniki učinkovitosti ter s tem prekiniti z vedno večjo razdrobljenostjo APZ programov
- Zagotovili bomo, da se postopki **izvajanja, spremljanja in poročanja programov aktivne politike zaposlovanja** in tudi razvojnih projektov izvajajo enako - ne glede na to, ali se financirajo iz državnega proračuna ali pa iz Evropskega socialnega sklada.

11. **Dopolnili bomo zakonske norme in prakso pri delovanju pooblaščenih agencij za zaposlovanje** z namenom povečanja zaščite zaposlenih in večje učinkovitosti agencij pri posredovanju dela.

12. **Zavedamo se, da je ob upoštevanju demografskih trendov in potreb slovenskega gospodarstva urejanje priseljevanja tujih delavcev z vidika trga dela pomemben izziv**. V tej luči si bomo prizadevali za izvajanje ustrezne selektivne in učinkovite politike priseljevanja.

Točka se spremeni v celoti, tako da se glasi:

Za krepitev človeških virov Slovenije in rast ter konkurenčnost slovenskega gospodarstva v doseganju ciljev Lizbonske strategije bomo v luči staranja prebivalstva in pomanjkanja delovno aktivnega prebivalstva vodili prožno in učinkovito politiko ekonomskih migracij iz tretjih držav, ki bo blažila učinke zmanjševanja delovno sposobnega in delovno aktivnega prebivalstva in zmanjševala kratkoročna neskladja na trgu dela. V dogovoru s socialnimi in drugimi relevantnimi partnerji bomo vzpostavili mehanizme in instrumente za zmanjševanje kratkoročnih neskladij na trgu dela, ki bodo poenostavili pridobivanja vseh potrebnih dovoljenj za državne organe, delodajalce in migrante, temeljili na načelu enake obravnave in zagotavljanja socialno-ekonomskih pravic delavcev iz tretjih držav na področju dela in zaposlovanja in se zavzemali za takšna partnerstva, ki bodo koristna za Slovenijo, migrante in njihove izvirne države. Na nacionalnem nivoju bomo v sodelovanju z GZS določili kvote po poklicih.

8.3 Pokojnine za varno starost vseh generacij

13. Koalicijski partnerji ocenjujemo, da sprejeta reforma iz leta 2000 zaenkrat še zagotavlja vzdržnosti javnih financ in zato ni potrebe po novi reformi. Sta pa takojšnja **modernizacija in dograjevanje pokojninskega sistema nujna in potrebna, in sicer** tako, da bo zagotovljena dolgoročna Javnofinančna in socialna vzdržnost sistema. Potrebne so dodatne rešitve, ki bodo zaposlene motivirale, da bodo dlje ostali delovno aktivni, saj se starost novih upokojencev le postopoma povečuje. In rešitve, ki bodo spodbudile in modernizirale dodatno pokojninsko zavarovanje.

K točki 13. se doda: »Koalicija bo pripravila konkreten predlog reforme, ki ga bo v mandatu usklajevala v okviru socialnega dialoga. Pripravila bo t. i. belo knjigo pokojninske reforme, ki bo vsebovala analizo tveganja finančne vzdržnosti pokojninskega sistema«.

14. Koalicijski partnerji bomo glede na predvidene demografske posledice in vse nižje razmerje pokojnin (iz prvega stebra) do plač krepili pomen dodatnih virov financiranja pokojnin, še zlasti prostovoljnega dodatnega pokojninskega varčevanja.

15. Obstoječa ureditev in obseg prostovoljnega dodatnega pokojninskega varčevanja kaže, da ta v sedanji obliki nezadostno odpravlja probleme in ne rešuje izzivov, s katerimi se sooča naš pokojninski sistem. Ključna slabost prostovoljnega dodatnega pokojninskega varčevanja je ne vključenost oziroma nezadostna vključenost socialno najbolj občutljivih slojev prebivalstva, ki bodo v prihodnje tudi najbolj občutili breme inflacije in nezadostnih pokojnin iz prvega pokojninskega stebra. Kot kažejo podatki, so v sedanjem sistemu v celoti vključeni le javni uslužbenci in znatno število zaposlenih iz sektorjev z višjo dodano vrednostjo.

Briše se drugi stavek.

Doda se novi odstavek:

Sprejeti je treba spremembe na področju ureditve sistema prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (dodatne davčne spodbude za posameznike, ki želijo namensko varčevati v okviru PDPZ, možnosti pokojninskega načrta s priznanimi davčnimi olajšavami in naložbeno politiko brez zajamčenega donosa za določene kategorije zavarovancev).

16. Koalicijski partnerji bomo, glede na to, da je delež vključenih v dodatna pokojninska zavarovanja, višina premij in dosežena donosnost premajhna, da bi skupaj s pokojnino iz obveznega zavarovanja v prihodnje omogočali ohranjanje socialne vzdržnosti pokojninskega sistema, proučili obstoječi sistem davčnih olajšav tako, da bi te bile relativno višje pri nižjih bruto plačah in relativno nižje pri visokih bruto plačah. Takšna zasnova sistema bo pozitivno vplivala na doseganje zadostne višine pokojnine iz obeh stebrov, saj bodo tisti z nižjimi plačami glede na svoj osebni dohodek lahko varčevali relativno več kot tisti z višjimi plačami. Poleg tega bomo večjo vključenost nizkih dohodkovnih slojev dosegali tudi s predlagano participacijo delavcev v dobičku, pri čertier se bo posebej spodbujalo vlaganje dobička za kolektivno prostovoljno pokojninsko varčevanje.

17. Vdovam po vojaškem zavarovancu bomo zagotovili uživanje pravice do delne vdovske pokojnine.

V začetku stavka se doda beseda "Tudi".

Doda se nova točka:

Pripravili bomo dodatne spodbude za daljše ohranjanje aktivnega statusa prebivalstva in ukrepe, s katerimi bi se zmanjšal interes za zgodnje upokojevanje.

Doda se nova točka:

- V okviru obveznega zavarovanja je treba še bolj učinkovito evidentirati vplačila posameznika in prilagoditi pokojnino njegovim dejanskim vplačilom.

8.4 Socialna zaščita ter preprečevanje revščine in socialne izključenosti

18. Koalicijske stranke bomo na področju socialnega varstva zagotovile zmanjšanje revščine in povečale socialno vključenost ter zagotovile učinkovitejšo politiko socialnih transferov. Zato bomo na novo proučili minimalno raven socialne varnosti in

določili njeno višino na ravni, ki bo zagotovila pokrivanje minimalnih življenjskih stroškov. S podporo razvoju socialnega podjetništva bomo zagotovili pogoje za vključevanje v delo tistih, ki se zaradi svojih osebnostnih značilnosti in drugih objektivnih razlogov, kot so slaba izobrazba, bolezen. Invalidnost ipd. zelo težko vključujejo v delo. Zagotovili bomo enotno vstopno točko v sistem socialnih pomoči in enotno evidenco vseh pomoči, ki jih prejema posameznik. Zato bo potrebno povezati vse službe in nevladne organizacije, ki se ukvarjajo z reševanjem revnih in tako zagotovili celostno obravnavo ogroženih.

19. Na področju socialnovarstvenih storitev bomo izgradili kvalitetno in zadostno mrežo storitev, ki bo dostopna na območju celotne države tudi z večjo pluralizacijo in spodbujanjem novih izvajalcev. Zato bomo vključili tudi nevladne organizacije v javno mrežo socialnovarstvenih storitev, s podelitvijo koncesij, na področjih kjer je primanjkljaj storitev največji in na tistih področjih, ki še niso del javne mreže so pa te storitve pogoj sodobne socialne države. Gre za storitve, namenjene ženskam in otrokom, ki so žrtve nasilja (vare hiše in krizni centri), osebam z duševnimi težavami in stiskami (stanovanjske skupine), brezdomkam in brezdomcem (zavetišča za brezdomke in brezdomce), osebam, zasvojenim s prepovedanimi drogami (reintegracijski centri) ipd. Spodbujali bomo zlasti razvoj storitev pomoči na domu, ki ohranja uporabnike storitev v lastnem okolju, ker je to za njih praviloma prijaznejše.

Točka se spremeni v celoti, tako da se glasi:

Na področju socialnovarstvenih storitev bomo izgradili kakovostno in zadostno javno mrežo storitev, ki bo dostopna na območju celotne države po načelu enake dostopnosti in kakovosti.

Koalicija bo spodbujala večjo pluralizacijo izvajalcev na vseh področjih. Spodbujali bomo zlasti razvoj storitev pomoči na domu, ki ohranja uporabnike storitev v lastnem okolju, ker je to za njih praviloma prijaznejše.

20. Prav tako pa bomo zagotovili dodatne namestitvene kapacitete za vse skupine uporabnikov s povečanimi vlaganji javnih sredstev in v partnerstvu z neprofitnimi subjekti. Država mora zagotoviti, da bodo cene plačljivih socialnovarstvenih storitev dostopne.

21. Poskrbeli bomo za povečanje kvalitete dela strokovnih institucij in po izvedbi pilotnih projektov, izvedli tudi reorganizacijo centrov za socialno delo, ki bodo postali osrednja točka na področju socialnega varstva. S tem ciljem bomo tudi krepili njihove finančne, kadrovske in tehnične pogoje delovanja.

Pri točki 21. se za besedama »strokovnih institucij« doda besedilo »na področju socialnega varstva«.

Točki 21. se doda zadnji stavek: »Izvedla se bo modernizacija delovanja centrov za socialno delo z oblikovanjem enotne vstopne točke za vse socialne transfere in uvedbo regulativne funkcije pri izvajanju denarnih transferov za vse oblike socialno varstvenih pomoči«.

Doda se nova točka:

- **Potreba po usklajeni politiki o drogah:**
  - a. Zaradi nujnosti izboljšanja medresorskega sodelovanja je treba ponovno vzpostaviti delovno telo, skozi katerega bo potekala strokovna koordinacija in bo zadolženo za operativno izvedbo določenih nalog.
  - b. Oblikovanje novega nacionalnega programa in akcijskega načrta na področju drog.

8.5 Družinska politika

22. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo uveljavljali celovitost družinske politike. V sodelovanju z ostalimi ključnimi akterji, ki vplivajo na izvajanje družinske politike (preko davčne, stanovanjske, socialne, delovnopravne in drugih politik), bomo izvajali usklajene ukrepe in aktivnosti, tako da bo upoštevan ves spekter njihovih vplivov na družinsko življenje. Poleg tega se bo odzivala tudi na prepletenost in odvisnost vseh generacij, zato bomo obstoječe dokumente in zakone dopolnili v medresorskem in socialnem dialogu.
23. Pri ukrepih in finančnih transferjih, ki zadevajo družinsko politiko, bomo pomagali k **ustvarjanju pogojev za nastanek družine** in težili tudi k uveljavitvi univerzalnega principa. V teh primerih gre za vložek družbe pri zagotavljanju enakih možnosti, pri čemer je bistvena njegova razvojna komponenta. Za uspešno izvajanje družinske politike bomo pristopili k celoviti ureditvi družinsko pravne problematike v novem družinskem zakoniku.
24. Največjo skrb bomo posvetili izboljšanju položaja otrok in bomo v ta namen sprejeli poseben akcijski načrt k Programu za otroke in mladino 2006 do 2013. V njem bomo predvideli tudi ukrepe za povečanje otroškega dodatka za tiste otroke, ki imajo največjo stopnjo tveganja revščine (običajno so to enostarševske družine), hkrati pa bomo zaostrili kriterije za dokazovanje statusov, ki omogočajo taka upravičenja.

Doda se točka, ki se glasi:

Modernizacijo družinske politike, mednarodnih posvojitvev in istospolnih zvez bomo uredili v ustrezni zakonodaji v dogovoru s socialnimi partnerji na teh področjih. Zakonsko urediti mednarodne posvojitve, tj. ratificirati ustrezne dokumente, na podlagi katerih bodo posvojitve iz tujine lahko postale vsakdanja praksa, in takoj sprostiti možnosti posvojitve tudi za samske osebe in iz katerekoli države.

8.6 Zagotavljanje pogojev za samostojno življenje mladih

25. Koalicijski partnerji se zavedamo, da so mladi v Sloveniji in **EU** tista družbena skupina, ki ima pred seboj največ izzivov, hkrati pa delu mladih grozi socialna izključenost, saj se je v trenutnih družbeno-ekonomskih razmerah težko osamosvojiti.
26. Zato bomo ustanovili poseben urad za mladino, ki bo koordiniral vprašanja pomembna za mlade kot so: ustanavljanje študentskih skladov, dostopnost izobraževanja, vrednotenju znanju in veščin, pridobljenih s pomočjo neformalnega izobraževanja, problemov prve zaposlitve mladih in pomanjkanje dostopnih in kakovostnih stanovanj.

8.7 Ustvarjanje pogojev za enakost spolov

27. Koalicijske stranke gledamo na enakost spolov kot vrednoto in pogoj za razvoj v družbo, ki temelji na polni zaposlenosti, vseživljenjskem učenju, enakosti in solidarnosti. Samo enaka razporeditev vseh virov (lastnine, znanja, informacij) in enak dostop do družbene moči in političnega odločanja lahko zagotovita družbo enakih možnosti in enake udeležbe v razvoju za moške in ženske.
28. Zato bo vlada v sodelovanju z Uradom za enake možnosti RS, nevladnimi organizacijami in sindikati poskrbela, da bo vsako ministrstvo pripravilo in javnosti predstavilo tudi **vidik javne porabe namenjene posameznemu spolu. Urad za enake možnosti** bo prevzel usposabljanje vseh ministrov, državnih sekretarjev in vseh poverjenikov za enakost spolov po ministrstvih za uvajanje načela enakosti spolov v porabi javnih sredstev in pri vseh, v vse politike, zakone in ukrepe.

Prvi stavek točke 28. se črta.

29. Proučili bomo možnost, da **zagovornica enakih možnosti** žensk in moških dobi neodvisen status, ki bo enak statusu Informacijske pooblaščenke. Izločila bi se iz urada za enake možnosti, da bi lahko razvila

- proaktivne oblike pospeševanja enakosti spolov, kot so zagovorništvo zglednih primerov, javne kampanje, ozaveščanje delodajalcev in javnih uslužbencev v vseh vejah oblasti in v medijih.
30. Okrepili bomo vzgojo za kulturo nenasilnega reševanja sporov od vrtcev do fakultet in v vseh medijih. Okrepili bomo usposabljanje za prepoznavanje nasilja in pravilno ukrepanje pri vseh skupinah strokovnih in javnih delavcev, ki imajo neposreden stik z žrtvami in s storilci.

8.8 Kakovostno življenje starejših

31. Živimo v prelomnem času, v katerem se **staranje hitro spreminja v dolgoživost**. Dejstvo je, da sistemi socialne zaščite v Sloveniji niso zadostno prilagojeni izzivom starajoče se družbe. Starejši so v povprečju bolj zdravi in imajo boljšo izobrazbo. Podaljšuje se njihova zaposlitvena doba, prav tako pa se podaljšuje tudi njihova delovna doba, ki presega zaposlitev v pristočasnih in prostovoljnih dejavnostih. S tem se spreminjajo njihove potrebe, njihovi interesi, njihove želje in tudi njihove zahteve.
32. Koalicijske stranke se zavedamo, da nova struktura staranja v družbi zahteva sklenjen, kontinuiran, integralni niz podpore, pomoči, **oskrbe** in nege, v kateri naj bi pri nujenju podpore svojim vrstnikom sodelovali tudi sami starejši za kar bomo ustvarjali nove pogoje. Stimulirali bomo nastajanje novih oblik skupnega življenja starejših ljudi, kot so npr. stanovanjske skupnosti ter oblike sosedске pomoči. Sprejeli bomo usmerjane, načrtovane in tudi finančno dolgoročno vzdržne politike podpore, pomoči, oskrbe in nege, politike, ki povezujejo zdravstvo, urbanistično-stanovanjsko politiko in socialne storitve.
33. Dolgoživa družba kot nov družbeni pojav, ki se ga je treba lotiti sistematično in z ustrezno socialno teorijo, terja obnavljanje znanstvene panoge gerontologije. Prav tako se ne bo mogoče izogniti prispevku za podaljšano in dolgotrajno nego, in sicer na osnovi solidarnosti. Če govorimo o tem, da zaposlitev še ne zajema celotnega pojma dela, o tem, da so starejši slej ko prej vir znanj, vednosti, izkušenosti in moči, potem k zagotavljanju vzdržnosti sistema sodi tudi aktiviranje njihovih zmogljivosti. V ta namen bomo prilagodili finančno in davčno zakonodajo, da bosta po eni strani omogočali nagrajevanje prostovoljnega dela, po drugi pa spodbujali prostovoljstvo z omejenimi davčnimi olajšavami.

8.9 Urejanje vprašanj polpretekle zgodovine

34. Koalicijski partnerje se zavezujemo, da bomo glede **vprašanj žrtev vojnega nasilja** - s spremembo in dopolnitvijo zakona o žrtvah vojnega nasilja, ne da bi spreminjali koncept in cilj zakona, predlagali, da se pravice iz zakona zagotovijo tudi otrokom pobitih staršev, osebam, ki so ostale brez svojega doma zaradi porušenja ali ker so pobegle od doma zaradi pričakovanega nasilja in osebam, ki so bile po kapitulaciji Italije kot Italijanski vojaki poslani v nemško ujetništvo, prisilnim mobiliziranim v nemško vojsko pa se poleg statusa žrtve vojnega nasilja prizna tudi mesečna renta.

Na koncu točke se za piko doda besedilo:

Koalicijski partnerji bomo vztrajali pri tem, da statusa žrtve vojnega nasilja ne more dobiti oseba, ki je prostovoljno ali poklicno sodelovala na strani agresorja, kar bi bilo tudi v nasprotju z načeli mednarodnega prava in kar izhaja tudi iz odločbe ustavnega sodišča.

35. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo v zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o grobiščih predlagali, da se na grobove po vojni pobitih oseb, katerim je bilo protipravno vzeto življenje po koncu 2. svetovne vojne, zapiše **"Žrtve vojne in revolucionarnega nasilja"**.

Doda se poglavje:

Urejanje področja invalidov

1. Sprejeti zakonske podlage za izvajanje osebne asistencе.
2. Preveritev poslovanja invalidskih podjetij.
3. Uskladitev različnih zakonodaj in odprava diskriminacij ter neenakosti v pravicah in prejemkih.

4. Sprememba načina ocenjevanja in kategorizacije delovnih invalidov.
5. Uvesti ocenjevanje potreb uporabnikov storitev po klasifikaciji ICF.
6. Ureditev prekvalifikacij delovnih invalidov upoštevajoč klasifikacijo ICF.
7. Zakona o rehabilitaciji in zaposlovanju invalidov bomo spremenili tako, da bodo pravice zaposlitvene rehabilitacije lahko uveljavljale vse osebe z invalidnostjo, ki želijo delati za plačilo. Na ta način bi odpravili diskriminacijo velike skupine invalidov, ki jim je sedaj onemogočen dostop na trg dela.

9. Področje dostopno in kakovostno javno zdravstveno varstvo -Ministrstvo za zdravje

9.1 Temeljna vrednota - univerzalno javno zdravstveno varstvo

1. Koalicijski partnerji bomo zagotovili, da bo javni zdravstveni sistem zagotavljal enake možnosti zdravstvenega varstva za vse prebivalce, kar pomeni univerzalno in enako dostopnost vseh do potrebnih zdravstvenih storitev ter solidarno zagotavljanje sredstev. Pri ohranjanju zdravja morajo imeti vsi ljudje enake možnosti, ki jih zagotovi samo dostopen in kakovosten javni zdravstveni sistem.

Doda se naslednje besedilo:

Koalicijski partnerji bomo zagotovili, da bo skrb in odgovornost za zdravje prebivalstva postala sestavni del aktivnosti, ukrepov in zakonskih opredelitev vseh področjih in vseh resorjev, ki imajo vpliv na zdravje. V ta namen bomo poleg usklajenega delovanja ministrstev pri pripravi predpisov, strategij in politike razvoja vedno upoštevali tudi njihov vpliv in posledice na zdravje in tako razširili odgovornost za zdravje tudi na druga nezdravstvena področja.

2. Javno zdravstveno varstvo mora biti univerzalno, da služi vsem ljudem in ob enakih potrebah enako dostopno, prednost pri zdravstveni obravnavi določa le nujnost zdravstvene obravnave. Sredstva za javno zdravstveno varstvo se zbirajo solidarno tako vsak član skupnosti sorazmerno s svojim dohodkovnim in premoženjskim stanjem prispeva sredstva za ohranjanje, izboljševanje in obnavljanje zdravja vsem članom skupnosti.

Doda se naslednje besedilo:

V nadaljnjem razvoju sistema zdravstvenega varstva bomo dali pri pripravi zakonskih sprememb in programov poudarek potrebni večji usmeritvi od bolezni k zdravju. V ta namen bomo z zakonskimi spremembami in ustreznimi namenskimi vlaganji širili programe preventive in krepitev zdravja posameznikov ter kolektivov zaposlenih, otrok in mladine, starejših in najbolj ogroženih skupin v vrtcih, šolah, podjetjih in zavodih ter v lokalnih skupnostih. V ta namen ZZZS ne le javna blagajna za zavarovanje bolezni, ampak bo postal aktiven nosilec prizadevanj za izboljšanje zdravja prebivalstva.

Doda se nova točka:

- Sistem zdravstvenega varstva se bo prilagajal novim izzivom, ki jih prinašajo s seboj demografske, zdravstvene, gospodarske, ekološke in klimatske spremembe. V tej smeri se bo v večji meri usmerjal na obvladovanje kroničnih bolezni in raka ter na zadovoljevanje specifičnih zdravstvenih potreb starostnikov.

3. Koalicijski partnerji se zavezujejo izpeljati reformo, ki bo povečala dostopnost, učinkovitost in kakovost javnega zdravstvenega sistema. Zato bomo povečali delež javnih sredstev za zdravstveno varstvo. Naš cilj je, da bi se obseg financiranja

zdravstvenega varstva v deležu BDP povečal do 9 % oziroma za toliko, da povečamo dostopnost in kakovosti zdravstvenega varstva. Dodatni vir javnega financiranja bo letni donos iz upravljanja kapitalskega sklada pokojninskega zavarovanja (KAD). Preučili bomo tudi, ali je možno razširiti osnovo za odmero prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje tudi na druge, doslej s prispevki za zdravstveno varstvo neobremenjene dohodke in pri tem upoštevali premoženjsko stanje posameznikov.

Točka se v celoti nadomesti z naslednjim besedilom:

Koalicijski partnerji se zavezujejo izpeljati reformo, ki bo povečala dostopnost, učinkovitost in kakovost javnega sistema zdravstvene službe in izboljšala njeno organizacijo ter način upravljanja. Glede na rastoče potrebe po zdravstvenih storitvah bomo povečali delež sredstev za zdravstveno varstvo do 9 % BDP do konca mandata, pri čemer bo večji del tega povečanja prišel iz javnih in ne iz zasebnih sredstev. Še pred tem bomo poiskali možnosti racionalizacije v izvajanju programov zdravstvenih storitev, da bi za vložena sredstva dobili čim boljši rezultat pri spreminjanju zdravstvenega stanja in zadovoljstva ljudi.

Prav tako bomo razširili tudi osnovo za odmero prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje na druge, doslej s prispevki za zdravstveno varstvo neobremenjene dohodke in pri tem upoštevali premoženjsko stanje posameznikov ter poskušali znižati višino prispevka od plač.

Doda se nova točka, ki glasi:

- Z reformo zdravstvenega sistema bomo posodobili organizacijo zdravstvene službe in na novo opredelili vlogo zdravstvenih domov ter splošnih bolnišnic. Ob tem bomo dali poseben poudarek razvoju enotnega zdravstveno informacijskega sistema in širjenju informacijske ter komunikacijske tehnologije v zdravstvenih dejavnostih, učinkovitejšemu upravljanju javnih zavodov in na novo definirali vlogo in odgovornost njihovih ustanoviteljev za nemoteno opravljanje nalog, zaradi katerih so bili javni zavodi ustanovljeni.

Doda se nova točka, ki glasi:

- Koalicijski partnerji bomo poiskali proračunski vir za pokritje kumulativne izgube javnih zdravstvenih zavodov, ki bo 1. 1. 2009 znašala 100 mio. evrov, z namenom, da se ne bremenijo zdravstvena blagajna.

9.2 Reforme za krepitev učinkovitosti in dostopnosti javnega zdravstvenega sistema

4. Koalicijski partnerji se zavezujejo obnoviti univerzalnost javnega zdravstvenega varstva in povečali solidarnost pri njegovem financiranju tako, da bodo obvezno zdravstveno zavarovanje pridobili tudi tisti prebivalci, ki ga sedaj iz različnih razlogov še nimajo.

Beseda obvezno se zamenja z besedo dopolnilno.

5. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo zakonsko spodbudili neprofitno izvajanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, profitno pa bo postalo zavezano plačilu davka na promet od zavarovalnih poslov. V tem okviru bomo preučili tudi možnost povečanja solidarnosti pri vplačevanju premij dopolnilnega zdravstvenega varstva in možnost, da Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije ponovno postane eden od Izvajalcev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja.

Točka se v celoti nadomesti z naslednjim tekstom:

Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo omogočili dopolnilno zdravstveno zavarovanje tudi pod okriljem Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Koalicijski partnerji se tudi zavzemamo, da bomo v korist povečanja dostopnosti, zmanjšanja socialnih neenakosti in v dobro povečanja učinkovitosti financiranja javnega zdravstva preučili postopno ukinitvev vplačil za dopolnilno zdravstveno zavarovanje.

6. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo dodatna sredstva namenili za povečanje dostopnosti zdravstvenega varstva in zagotovili, da se bodo čakalne dobe za zdravstvene storitve, pri katerih bi čakanje lahko vplivalo na slabši izid zdravljenja in slabšo kakovost življenja, pomembno skrajšale. Zaradi spremenjenih zdravstvenih potreb starajočega prebivalstva bomo obenem preučili in pripravili zakon, ki bo vzpostavil sistem dolgotrajne nege.

Predzadnji stavek se nadaljuje s tekstom: z uveljavitvijo nacionalne čakalne vrste.

7. Koalicijski partnerji se zavezujemo vzpostaviti bolj pravične in spodbudne modele plačevanja izvajalcev zdravstvenega varstva. Podpri bomo pregleden način plačevanja izvajalcev zdravstvenega varstva, pri katerem bo ZZZS kupec celovitih zdravstvenih obravnav in bo nagrajeval kakovost in učinkovitost storitev, izide zdravljenja in zadovoljstvo bolnikov.

Doda se stavek: Uvedli bomo konkurenco med javnimi zavodi za program, ki ga financira ZZZS.

Doda se nova točka, ki glasi:

- Koalicijski partnerji se strinjamo, da bomo izvedli določitev meril za mrežo javne zdravstvene službe. Javna zdravstvena mreža bo vključevala vse javne zdravstvene zavode in koncesionarje, ki bodo organizirani v enoten javni zdravstveni sistem. Določiti bo treba bolnišnice, ki bodo ostale splošne regionalne bolnišnice, ter druge, ki se bodo specializirale. Na osnovi meril in določitve javne zdravstvene mreže bo potekalo podeljevanje koncesij, ki bo dopolnjevalo vrzeli v javni zdravstveni mreži. Hkrati bodo s tem znani tudi pogoji za razvoj zasebne zdravstvene dejavnosti.

Doda se nova točka, ki glasi:

- 1. januarja 2009 se mora zares začeti izvajati brezplačno in prostovoljno cepljenje proti HPV.
8. V primarnem zdravstvenem varstvu bomo spodbudili nadaljnji razvoj glavarinskega modela, pri čemer bomo dali pobudo, da se upoštevajo tudi socialni in ekonomski razlogi, ki vplivajo na zdravstvene potrebe ljudi. Plačilni model mora bolj kot doslej spodbujati kakovost ter podpreti izvajanje nacionalnega programa preventive in uvajanje kliničnih poti.
  9. V bolnišničnem zdravstvenem varstvu bomo dokončali uvedbo plačila po zahtevnosti obravnav (SPP), ki mora poleg dosedanjih akutnih obravnav zajeti še neakutne bolnišnične in ambulantne obravnave. Model mora bolj kot doslej nagrajevati kakovost in spodbujati uvajanje kliničnih poti. Pri obravnavi kroničnih bolnikov, ki potrebujejo dolgotrajno pomoč na različnih ravneh zdravstvenega varstva, bomo podpirali skupno financiranje za vse ravni obravnave, od česar pričakujemo strokovno povezovanje med primarnim in sekundarnim zdravstvenim varstvom.
  10. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bodo zdravstveni domovi ostali temeljni nosilci javnega zdravstvenega varstva in okrepili delovanje zdravstvenih domov. Ti morajo biti dovolj veliki, opremljeni in usposobljeni, da bodo sposobni prevzeti zmanjšano vlogo bolnišnic, ki bodo vse bolj obravnavale samo tiste bolnike, ki jih ni mogoče zdraviti v domačem okolju; potrebi po celoviti in aktivni preventivni dejavnosti; povečanim potrebam po obravnavanju problemov duševnega zdravja v okolju, v katerem bolnik živi; naraščajočim potrebam po obravnavanju potreb starejših ljudi in kroničnih bolnikov; dokončevanju bolnišničnega zdravljenja; zdravljenju na domu in pallativnemu zdravljenju.

Doda se nova točka, ki glasi:

Zdravstveni domovi bodo nadgrajeni v zdravstvene centre, s tem, ko bomo v zdravstvene centre prenesli tiste specialistične ambulantne dejavnosti, ki jih dopušča stroka s ciljem povečati dostopnost do specialista in skrajšati čakalno dobo na prvi pregled na 14 dni.

Doda se nova točka, ki glasi:

Koalicijski partnerji se zavzemamo za enotni zdravstveni sistem, kjer morajo tako javni kot zasebni izvajalci nositi enake pravice in nositi enako obremenitev in odgovornost. Da bi bolj učinkovito integrirali zasebne izvajalce v javno zdravstveno mrežo, bodo na primarni ravni zdravstveni centri postali koordinatorji zdravstvene dejavnosti na svojem gravitacijskem območju.

11. Koalicijski partnerji bomo podpirali ukrepe za uveljavljanje kakovosti vključno s krepitvijo protokolov zdravljenja. Imenovane klinične poti, kot najobetavnejše orodje za spodbujanje kakovosti in učinkovitosti. Zato bodo postale eden od najpomembnejših kazalcev kakovosti in osnova za njeno nagrajevanje tako v primarnem kot v bolnišničnem zdravstvenem varstvu. Podprti bomo ustanovitev neodvisne institucije za kakovost zdravstvene oskrbe, za strokovno preverjanje kliničnih smernic, za presojo novih načinov zdravljenja in tehnologij, za akreditacijo zdravstvenih ustanov, za strokovni nadzor zdravstvenih ustanov in posameznih izvajalcev ter za spremljanje in merjenje izidov zdravljenja in kazalcev kakovosti. Pri ocenjevanju kakovosti in izidov zdravljenja morajo dobiti vlogo in imeti vpliv tudi združenja bolnikov in drugi predstavniki civilne družbe.
12. Javno izvajanje zdravstvene dejavnosti bomo ločili od zasebne zdravstvene dejavnosti in preprečili prekrivanje in mešanje javnega in zasebnega izvajanja zdravstvenih storitev. Država bo podeljevala koncesije zasebnim izvajalcem samo v primeru, ko bo koncesija v javnem interesu, ne pa na zahtevo izvajalca. Obstoječe koncesijske pogodbe bo treba prenoviti v skladu z novimi zakonskimi določili.

Zadnji stavek se nadomesti z naslednjim besedilom:

Obstoječe koncesijske pogodbe bo treba prenoviti v skladu z novimi zakonskimi določili tako, da bodo pravice in obveznosti koncesionarjev ter javnih zavodov izenačene. Tudi koncesionarji, ki porabljajo javna sredstva, bodo vključeni v sistem notranjega nadzora javnih financ. Do sprejetja tega zakona bo država sprejela moratorij na podeljevanje novih koncesij.

10. Izboljšali bomo regulacijo, upravljanje in delovanje zdravstvenega sistema tako, da bo država povečala skrb za zdravstveni sistem, kjer je skrb predvsem zavezo in odgovornost, za najbolj učinkovit in kakovosten javni zdravstveni sistem. Država bo določila cilje in prioritete zdravstvenega varstva ter temu primerno razporejala naloge in sredstva po resorjih. Država mora izvajati regulatorno vlogo na področjih opredeljevanja pravic iz obveznega zavarovanja, kakovosti in učinkovitosti ter plačevanja izvajalcev, določanja in razporejanja kapacitet, razmerja med javnim in zasebnim zdravstvenim varstvom, delovanja zdravstvenih zavarovalnic, cen zdravil, javnih naročil in nadzora. Preučili bomo okrepitev aktivnega upravljanja z nepremičnimi in premičnim premoženjem javnih zdravstvenih zavodov (vključno s okrepitvijo Združenja zavodov zdravstvenih zavodov) upoštevaje njihovo preoblikovanje v avtonomne zavode ter vključitev amortizacije v ceno zdravstvenih storitev.

V zadnjem stavku se črta besedilo: »ter vključitev amortizacije v ceno zdravstvenih storitev« in se doda se stavek: Določili bomo standarde kakovosti in produktivnosti izvajalcev ter standarde zgradb in opremljenosti izvajalcev zdravstvenega varstva.

Doda se nova točka, ki glasi:

Enotni zdravstveni sistem zahteva boljšo koordinacijo med primarno, sekundarno in terciarno ravni ter koncesionarji v sistemu, zato bomo poenotili upravljanje vseh zdravstvenih zavodov.

Doda se nova točka, ki glasi:

Prenovili in osamosvojiti bomo plačni sistem za zdravstvene delavce z jasnim modelom spremljanja uspešnosti in večjim razponom nagrajevanja uspešnih v mejah zmožnosti.

14. Povečali bomo spodbujanje zdravstvenega in kliničnega menedžmenta. Prizadevali si bomo za povečan variabilni delež dohodkov in druge oblike spodbud za večjo kakovost, produktivnost in učinkovitost za zaposlene v javnih zavodih, kot so priložnosti za napredovanje in izobraževanje ter prijazno in funkcionalno delovno okolje. Spodbudili bomo analizo produktivnosti dela v zdravstvu v primerjavi z drugimi državami in z njeno pomočjo določili potrebe po zdravstvenih delavcih po posameznih področjih. Izboljšali bomo zakon o pacientovih pravicah, ker pri njegovi pripravi vlada ni upoštevala utemeljenih predlogov bolnikov in civilne družbe.

Doda se nova točka, ki glasi:

Investirali bomo v informatizacijo zdravstvenega sistema, ki mora pripeljati do elektronskega zdravstvenega kartona in omogočiti telemedicino.

Uvesti standarde opremljenosti javnih zavodov, ki bodo osnova za načrtovanje in izgradnjo javnih zdravstvenih institucij.

Dodajo se nove točke, ki glasijo:

- Do leta 2010 bomo obvezno zavarovanje podjetij za primer nezgod pri delu in poklicnih boleznih prenesli v okvir zasebnih zavarovalnic s hkratno diverzifikacijo zavarovalne premije glede na rizičnost delovnih mest. Hkrati bomo uvedli obveznost ustanovitve sklada delodajalca za financiranje programov poklicne rehabilitacije in dokvalifikacije ter rentnega zavarovanja za delavce, ki so zaradi posledic poškodbe pri delu ali poklicne bolezni spremenjeno ali omejeno delovno zmožni iz razlogov, ki so na strani delodajalca. Za uresničitev tega cilja, se koalicijski partnerji zavezujemo, da bomo v prvem letu mandata uveljavili klasifikacijo poklicnih bolezni in s tem omogočili ugotovitev zdravstvenih tveganj, ki jih povzročajo delodajalci.
- Vzpostavili in uveljavili bomo kategorizacijo poklicnih bolezni.
- Spremenili bomo zakon o bolnikovih pravicah in uvedli institut varuha.

10. Področje kulture - Ministrstvo za kulturo

10.1. Kultura in umetnosti kot temelj ustvarjalnosti

1. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo upoštevali kulturo globalizacija, ki spremlja ekonomsko in politično globalizacijo in spreminja ustaljene kulturne obrazce in potrošniške navade krepili predvsem nacionalno kulturo. Slovenski kulturni sistem mora biti sposoben odzvati se na izzive sodobnega časa hkrati ga je potrebno institucionalno in vsebinsko posodobiti. Naša kulturna politika bo temeljila na spoznanju, da je kultura vrednota sama po sebi, ki na eksistenčni ravni določa smisel človeškosti slehernega posameznika..

Točka 1 se na koncu dopolni:

Zato se zavezujemo za stabilno rast proračunskih sredstev za kulturo, za vzpodbude vlaganjem zasebnega kapitala in posameznikov v kulturo ter implementacijo tistih dobrih praks v EU, ki poudarjajo ne le identitetni, temveč tudi razvojni vidik kulture in kulturnih industrij, vključno z medkulturnim dialogom in sinergijskimi učinki sorodnih dejavnosti (izobraževanje, raziskovanje, znanost, gospodarstvo).

2. Cilji koalicijskih partnerjev so zato posodobitev in modernizacija kulturnega sektorja, zagotovitev večje dostopnosti kulturnih dobrin in storitev in spodbujanje razvoja kulturnih industrij in kulturnega turizma. Zavezujemo se, da bo Ministrstvo za kulturo RS učinkoviteje opravljati strokovne in upravne naloge ne le na področjih, ki jih že pokriva, temveč tudi na področjih, ki so del vsebine programa: kulturna vzgoja, kulturne industrije (npr. film, glasba, arhitektura, oblikovanje ...), kulturni turizem, medresorsko sodelovanje v povezavi dela in razvoja vsebin. Kulturno javnost se je ob pripravi in izdelavi Nacionalnega kulturnega programa 2008-

2011 zelo omejilo, zato ob pripravljanju sedanjega programa načrtujemo ponovno izvedbo široko zasnovanih javnih razprav.

Točka 2 se na koncu dopolni:

Odprt dialog med politiko, ustvarjalci in javnostjo je zavezujoč predpogoj za strateške in zakonodajne postopke, pri čemer še posebej izpostavljamo vlogo Nacionalnega sveta za kulturo. Zavezuujemo se k samoomejevanju države pri presojanju estetik in zagovarjamo oblikovanje takšnega javnega sektorja, ki se v čim večji meri samoregulira (več avtonomnosti javnim zavodom, več neodvisnih oblik organiziranja - za kar je treba spremeniti krovni zakon na področju kulture). Primerno in mednarodno primerljivo bomo uredili status samostojnih ustvarjalcev na področju kulture in si prizadevali za več programskega in projektnega financiranja za tisto kulturno ustvarjalnost, ki ni vključena v sistem institucionalnih služb.

3. Zagotovitev dostopa do ustvarjalnosti in do kulturnih dobrin sodi med trajne naloge kulturne politike. Zato bomo izboljšali finančno, prostorsko in digitalno dostopnost. Slovenska beseda in z njo slovenska knjiga bosta v ospredju naše strategije za prihodnost kulture. Treba bo ustrezneje ovrednotiti intelektualno delo kulturnih - še posebej knjižnih - ustvarjalcev ter s tem izboljšati njihov socialni položaj.

Točka 3 se na koncu dopolni:

Zaradi diskriminatome obravnave članic in zaradi šibkosti slovenskega trga bomo v EU sprožili postopek za uveljavitev ničelne stopnje DDV na knjigo. V primeru, da bo EU še naprej dopuščala razlikovanje, si bomo prizadevali, da se davek od knjige vrne knjigi (agenciji za knjigo). Povečali bomo odkup domače izvirne literature za splošne in šolske knjižnice (plačilo knjižničnega nadomestila bomo uvedli tudi v šolskih knjižnicah in jih vključili v sistem COBBIS), saj so v procesu globalizacije prav jeziki majhnih narodov ključni element nacionalne identitete. Podpiramo pripravo novega sodobnega slovarja slovenskega jezika.

4. Z namenom lažjega dostopa do knjižničnega gradiva bomo ukinili članarine v vseh 57 osrednjih splošnih knjižnicah. Z uvedbo brezplačnega članstva v celotni mreži splošnih knjižnic se bo Slovenija približala standardom najbolj razvitih evropskih držav (npr. Finska) in omogočila, da bodo splošne knjižnice dejansko postale informacijska središča z neomejeno dostopnostjo knjižničnega gradiva in drugih informacij.

Točka se nadomesti z novo točko 4. z naslednjim besedilom:

Na področju kinematografije bomo vzpostavili take pogoje, ki bodo filmskim ustvarjalcem omogočili stabilno, tekočo in kvalitetno produkcijo. Nov zakon o filmu bo vzpostavil čim bolj neodvisno in strokovno institucijo, ki bo skrbela za celotno verigo avdiovizualne kulture. Potrebno je prekiniti izrazito nezdrave razmere, ki so temeljito destabilizirale filmsko polje. Več študija filma v šole in univerze, več avdiovizualne produkcije na televizije, več skrbi za filmsko zgodovino in art mrežo. Da bi povečali koprodukcije in medkulturno sodelovanje, bomo storitve obravnavali primerljivo z učinkovitimi praksami evropskih držav, ki so uvedle npr. tudi model vračanja razlike v izplačilu davka na dodano vrednost (tax shelter). Za dvig domače produkcije se morajo sredstva akumulirati iz širših, ne le proračunskih virov.

5. V dobi množičnih komunikacij je nujen razvoj digitalnih kulturnih vsebin. Digitalizacija knjižničnega, arhivskega in muzejskega gradiva predstavlja strateški cilj kulturnega razvoja Slovenije. Poleg projekta digitalne knjižnice Slovenije (*dLIB.si*), ki že poteka v okviru Narodne in univerzitetne knjižnice, je nujno pospešiti tudi digitalizacijo muzejskih predmetov in arhivskih dokumentov. Hkrati bomo zagotovili največjo možno odprtost in dostopnost digitalnih virov informacij in znanja pri izobraževanju, znanstvenoraziskovalnem delu ter kulturnem udejstvovanju.

Točka 5 se na koncu dopolni:

Za dostojno spoštovanje zgodovinskega spomina je potrebno zagotoviti tudi ustrezne depoje za varovanje in raziskovanje arhivskega in arheološkega gradiva.

Revidirali bomo zakon o naravni in kulturni dediščini s postavitvijo jasne regionalne mreže in strokovne varstvene službe, ki bo pred nestrokovnimi posegi zaščitila tudi novodobno arhitekturo in ustrezno skrbela za naravne in kulturne dobrine nacionalnega pomena (odpoved širitve golfa v Kobilarni Lipica, ohranitev solin v Sečovljah itd.). Koncesije zasebnikom za dejavnosti v okviru kulturnih spomenikov bomo pogojevali s striktnim upoštevanjem omejitev kulturno-naravnega spomenika, javnega interesa in ohranitve kulturne dediščine.

6. Zavzemamo se za diverzificiran pristop, ki bo kulturne industrije umestil v gospodarski razvojni kontekst, ne da bi pri tem trpele javne kulturne dobrine. Nujen korak v tej smeri je oblikovanje in izvajanje posebne medsektorske politike, s poudarkom na filmu in arhitekturi ter (grafičnem, industrijskem in modnem) oblikovanju. S konkretnimi projekti bomo pospešili razvoj ustvarjalnih poklicev, ki so v povezavi z Informacijsko-komunikacijskimi tehnologijami gonilna sila rasti in zaposlovanja. K izvedbi teh projektov bomo pritegnili tako zasebni sektor kot tudi zainteresirane lokalne skupnosti, saj so kulturne industrije osnova za t. i. urbano prenavo mest. Za povečanje pretoka sredstev na področju filma bomo zagotovili popolno neodvisnost filma od politike, prevetrili delo Institucij, da bodo delovale bolj transparentno in učinkovito, ter odprti slovenski film v Evropo.

Točka 6: zadnji stavek se črta (nadomešča ga nova točka 4, glej zgoraj)

Točka 6: na koncu (po urbano prenavo mest) se doda tekst:

Zagovarjamo odpiranje študijskih možnosti na področju kulture in medijev; boljšo povezavo med izobraževanjem in kreativnimi sektorji; širitev študijskih smeri na akademijah, boljšo zastopanost umetnosti v celotnem izobraževalnem sistemu, saj je Slovenija na dnu lestvice članic EU glede deleža študentov umetniških visokošolskih programov.

7. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da kultura postane horizontalna prednostna naloga v razvojnih dokumentih Slovenije. Pri tem si bomo prizadevali, da bo kultura vključena v razvojne vsebine tako nacionalnih razvojnih dokumentov kot tudi prioritet Lizbonske strategije za gospodarsko rast in zaposlovanje.

Točka 7. se na koncu dopolni z:

Za trajnejšo ureditev položaja ustvarjalcev in ustvarjalok bomo preučili možnost uvedbe **umetniške davčne izjeme** (davek na promet, davek od avtorskih honorarjev – štipendije, subvencije in nagrade namreč spadajo med izredne prihodke in so obdavčeni), saj so intelektualne storitve 'surovina' za kulturno industrijo, ki odvaja davke. Enkratne uveljavljene nagrade ter štipendije na posameznih umetniških področjih naj se članom umetniških društev izvamejo iz dohodninske osnove.

Na lokalni ravni bomo podprli **kulturniške inkubatorje** - svobodne in sodobne podporne prostore za mlade potenciale, kjer se bo mladim v začetnem obdobju ustvarjalne poti za določen čas nudila potrebna prostorska, promocijska, podpora (prostor, promocijo, samozaposlitev, uveljavitev na umetniškem trgu).

Redefinirali bomo zakonodajo na področju organiziranosti in izplačevanja nadomestil za **avtorske in sorodne pravice** na glasbenem področju, saj se sedanja dolgoletna praksa izkazuje kot neproduktivna - vse z namenom uveljavljanja pravičnega in skrbnega načina izplačevanja nadomestil za intelektualno delo.

Prizadevali si bomo, da se zaključijo pogajanja za **vrnitev umetnin**, ki jih je Italija med drugo svetovno vojno odtujila in iz slovenske Istre odnesla v Rim.

Zavzemali se bomo za preoblikovanje **kulturniške zbornice**, ki bo aktivno zastopala tako zaposlene, kot samozaposlene in brezposelne.

Zagovarjamo dolgoročno, realno in bolj smelo načrtovanje **investicij** v kulturo, povezovanje javnih in zasebnih vlaganj v infrastrukturo in jasno definirano regijsko mrežo.

10.2 Umik politike in monopolov iz medijskega prostora

8. Koalicijski partnerji svobode medijev ne razumemo kot svobode lastnikov (države ali kapitala) pri manipuliranju z medijskimi vsebinami, temveč kot svobodo in avtonomijo novinarskega in uredniškega dela. Za koalicijske partnerje sta dva temeljna pogoja za svobodo in avtonomijo medijev neodvisnost in profesionalna kompetentnost novinarjev in urednikov na osnovi urejenega socialnega statusa in močna civilna družba, ki mora imeti odločilen vpliv na programske vsebine javnih medijev. Samo tako bodo le-ti lahko postavljali standarde celotne medijske produkcije in prisilili tudi zasebne medijske hiše v kredibilno informiranje, ohranjanje slovenske nacionalne identitete in kulture javnega dialoga.
9. Da bi to dosegli, mora država odigrati vlogo izvrševalca in garanta javnega interesa, ki se mora izoblikovati v dialogu med vsemi akterji v javni sferi. Mediji ne morejo in ne smejo biti poligon politične samovolje vladajoče elite ali pomagalo interesom kapitala. Koalicijski partnerji se bomo prizadevali za demokratične postopke pri spreminjanju medijskih zakonov. Spremembe naj bodo dobro premišljene, postopne in sprejete s širokim družbenim in političnim konsenzom. Nujno je vključevanje avtonomne civilne družbe, še posebej stroke, v upravljanje medijev v javni lasti ter dodeljevanje materialnih spodbud. Pri zagotavljanju sredstev za uresničevanje javnega interesa na področju medijev bomo uporabljali kvantitativne kriterije in na prehodu v digitalno obdobje spodbujali domačo avdiovizualno produkcijo kot pomemben prispevek k prizadevanjem za ohranitev slovenskega jezika in nacionalne identitete.

Dopolnitve k točki 9:

Spremenili bomo **zakon o medijih**, ki bo utrdil avtonomijo medijev. Bolje bomo opredelili pravico do odgovora in popravka, zagotovili nedvoumno avtonomijo uredništva in novinarjev (tudi v odnosu do izdajatelja), redefinirali pogoje za vpis v razvid medijev in uvedli mehanizme, ki bodo zaščitili novinarsko delo zaradi spremenjene uredniške politike oziroma omejili vpliv uprave. Natančneje bomo opredelili lastništvo medijev (in pogoje za omejevanje lastništva) ter podpirali utrjevanje družbene odgovornosti lastnikov medijev. Upoštevali bomo določila novih predpisov EU o avdiovizualnih medijih.

Na osnovi predhodnih analiz in primerov dobrih praks bomo spremenili podeljevanje državnih pomoči medijem: državne pomoči za uresničevanje javnega interesa na področju medijev naj bodo namenjene specializiranim in tržno šibkim medijem. Preučili bomo možnost uvedbe posrednih oblik pomoči, sklada tvegane kapitala, krepili vlogo strokovnih združenj, izobraževanja, raziskovanja in podpirali ustanavljanje samoregulacijskih mehanizmov za večjo družbeno odgovornost na medijskem področju (npr. medijskega ombudsmana). Podprli bomo model novinarskih kooperativ.

Zavzemali se bomo za ureditev pravnega položaja in varnost svobodnih in samostojnih novinarjev in vzpodbujali dialog med delodajalci in novinarji.

Spremenili bomo pravno neurejen status **Slovenske tiskovne agencije** na način, da bo STA postala avtonomen in učinkovit servis, ki nudi visoko profesionalno pripravljene informacije za domači trg in ki svetu posreduje relevantne informacije o Sloveniji.

Spodbujali bomo razvoj **konvergence** na področju medijev, digitalizacijo, razvoj AV kulture in vpetost v evropske medijske projekte.

10. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da se bomo pri spremembi zakona o RTV Slovenije zgledovali po modelu odličnosti in odprtosti javnih televizij kot npr. BBC.

Pomembno je spremeniti zlasti sistem upravljanja, kjer mora programski svet vnovič dobiti osrednjo vlogo pri

določanju programske in poslovne politike zavoda.

Dodatek k točki 10:

Organi javnega upravljanja in nadzora RTVS morajo biti izvzeti iz vpliva politike, zagotovljena mora biti njihova neodvisnost, strokovnost in zastopanost različnih družbenih skupin. Pri postopkih imenovanja, ki morajo biti pregledni, se odpravi zastopstvo političnih strank ter vključi več različnih in neodvisnih institucij in predsednika države. Višina RTV prispevka ne sme biti odvisna od dobre volje oblasti. Zaposlene je treba izvzeti iz sistema javnih uslužbencev. RTV mora prevzeti prožno organizacijsko strukturo in poleg zagotavljanja kvalitetnega programa poskrbeti tudi za nujno tehnološko posodobitev, za več programa neodvisnih produkcijskih skupin in za zgodovinski spomin s primerno težo arhivskemu gradivu.

Tekst, ki omenja BBC kot vzor za organiziranje RTVS, se črta, ker predpostavlja sledenju organizacijskega modela, ki je lahko za Slovenijo problematičen (RTVS bi se morala odpovedati ekonomsko propagandnim vsebinam npr., s čimer bi se povečal prispevek oziroma druge dajatve).

III. Demokracija in aktivno državljanstvo

11. Področje javnih služb - modernizacija za boljše javne storitve - Ministrstvo za javno upravo

11.1 Modernizacija javnih služb

1. Koalicijski partnerji bomo izvedli **modernizacijo zakonodaje in delovanja zavodov**, vključno z njihovo transformacijo v avtonomne zavode. Državljanu je pomembno, da mu država pod enakimi pogoji zagotavlja dejavnosti, ki jih v zakonodaji opredeli kot javne službe. Načela enakega dostopa, kontinuiranega izvajanja, fleksibilnosti in kvalitete morajo biti osnovna vodila dela javnih služb, od šolstva, zdravstva, energetike, elektronskih komunikacij, pošte, prometa pa vse do komunalnih storitev. Obstoječa zakonodaja ne onemogoča modernizacije javnih služb.

V prvem stavku se črta pika in se stavek nadaljuje z naslednjim besedilom:

» in z vzpostavljanjem ustreznega pravnega in programskega okolja za učinkovito vstopanje tretjega sektorja na področje izvajanja javnih storitev. S tem želimo prispevati k večji stopnji kvalitete in povečanju stopnje inovativnosti v oblikovanju ponudbe za posamezne ciljne skupine uporabnikov.«

2. Za učinkovito javno financiranje in uveljavljanje v cilje usmerjenega proračunskega delovanja bomo uporabili sodobne metode organiziranja javnih zavodov, vključno z njihovo transformacijo v **avtonomne** zavode. To bo okrepilo učinkovitost delovanja posrednih proračunskih uporabnikov, zmanjšalo uravnilovko med zaposlenimi in okrepilo možnosti za javno-zasebno partnerstvo. Slednje omogoča tudi boljše nagrajevanje učinkovitejših in zmanjšuje pritisk na oblikovanje dualnega - javnega in zasebnega - sistema z vsemi posledičnimi problemi.
3. Zato bomo modernizirali **pravni status javnih podjetij in zavodov ter omogočili, da ta dejansko avtonomno upravljajo svojo dejavnost, hkrati pa bomo vzpostavili učinkovit nadzor nad izvajanjem teh dejavnosti. Povečanje** avtonomije in modernizacija upravljanja z zavodi in javnimi podjetji ni pogojeno s privatizacijo njihove dejavnosti. Sedanje javne mreže bomo reformirali, temeljile naj bi na javnih zavodih in podjetjih, zasebnike pa bomo vključevali vanje le, če ne bomo imeli dovolj zmogljivosti javnega značaja.

Doda se besedilo, ki se glasi:

Javne zavode bomo statusno in upravljavsko modernizirali z upoštevanjem razlik v njihovem poslanstvu, funkciji in naravi dejavnosti. Ob vzpostavitvi učinkovitega nadzora nad izvajanjem dejavnosti bomo ohranjali njihovo strokovno in programsko avtonomijo.

Omogočali bomo izvajanje javnih služb s strani koncesionarjev, ki pa ga bomo regulirali tako, da bodo ti v pravicah in obveznostih izenačeni z javnimi izvajalci.

4. Zagotovili bomo avtonomijo posameznih javnih podsistemov, kot so uprava, pravosodje in drugi neodvisni nadzorni organi.
5. Izvedli bomo **modernizacije zakonodaje in delovanja javnih podjetij**, kjer bomo obstoječa javna podjetja preoblikovali v gospodarske družbe z javnim pomenom (javno službo). Uredili bomo **korporacijsko upravljanje pri osebah javnega prava**, in to z jasno razmejitvijo poslovodske in nadzorne funkcije ter z omejitvijo položaja ustanovitelja na regulatome pristojnosti. Javna podjetja in zavode naj vodijo najsposobnejši. Ključni so rezultati dela. Le po teh naj nadzorni organi presoajo njihovo delo.
6. **Javni sektor bomo organizirali tako, da bo lahko ponujal kakovostne javne storitve, istočasno pa mu bomo na področjih, kot so elektronske komunikacije, pošta, omogočili, da se bo lahko soočal s konkurenco z zasebnim sektorjem.** Zato bomo z reformo zakonodaje uvedli večjo stopnjo avtonomnosti, okrepili nadzorno vlogo države na različnih ravneh, okrepili položaj menedžmenta in mu dali več samostojnosti. Država pa mora v teh zavodih in podjetjih opravljati javni nadzor. Javnim zavodom bomo tudi omogočili, da se organizirajo tako, da se bodo sposobni soočiti s konkurenco z zasebnim sektorjem.

Prvi stavek se spremeni tako, da se glasi:

Javni sektor bomo organizirali tako, da bo lahko ponujal kakovostne javne storitve, istočasno pa mu bomo omogočili, da se bo lahko soočal s konkurenco z zasebnim sektorjem.

7. Znotraj javnih zavodov in podjetij bomo kot lastnik ali ustanovitelj zahtevali uvedbo mehanizmov stroškovne učinkovitosti, ki bodo zagotovili, da bodo ti zavodi delovali racionalno. Gre za dosledno evidentiranje dela, ustrezno plačevanje nadurnega dela in dela v pripravljenosti, omogočanje dela v oblikah notranjega podjetništva, spoštovanje konkurenčnih prepovedi. Poleg tega bomo omogočili posebno nagrajevanje presežnega dela znotraj organizacij, višje plačevanje izjemno kakovostnega dela ipd. Plačilo zaposlenim mora biti odvisno tudi od izkoriščanja zmogljivosti oziroma dejavnosti za ta namen in od tržnih prihodkov. Posebno pozornost bomo namenili vodenju javnih zavodov in podjetij. Visoko izobražen menedžment z mednarodnimi referencami, vpet v mednarodni svet in z zelo samostojno vodstveno funkcijo naj bi zagotavljal spremembe, ki jih bomo kot država od njega tudi pričakovali.

Doda se nova točka, ki se glasi:

Možnosti za aktivno državljanstvo bomo udeležili tudi z uporabo sodobnih informacijsko komunikacijskih tehnologij in storitev, ki bodo omogočale ključne dejavnosti

participativne demokracije, kot so informiranost, javno posvetovanje in soodločanje.

Sodobne rešitve zunanjega komuniciranja vseh ustanov javnega značaja morajo omogočati transparentnost in maksimalno možno izrabo informacij javnega značaja.

11.2 Depolitizacija državne uprave

Beseda »državne« se nadomesti z besedo »javne«

8. Koalicijski partnerji se zavedamo, da politizacija državne uprave v Sloveniji obsega izjemno širok krog uradnikov. In sega zelo globoko v strukturo državne uprave. Zato bomo pripravili spremembe zakona o javnih uslužbencih, ki bo okreplil strokovno vlogo uradniškega sveta pri imenovanju najvišjih državnih uradnikov.

V zadnjem stavku se črta pika in se stavek nadaljuje s tekstom, ki se glasi:

»in zmanjšali število javnih uslužbencev, ki se jih lahko zamenja brez krivdnih razlogov na stanje pred nastopom te vlade (2004-2008).«

9. Neurejen sistem odgovornosti v nadzornih odborih, svetih zavodov in ostalih nadzornih instrumentih je treba urediti tako, da ta mesta ne bodo več del volilnega plena, temveč možnost za angažiranje novih kadrov, ki sta jim poznavanje tematike in motiviranost za resno delo pred drugimi ambicijami. Razdeliti je treba pristojnosti za politično in strokovno odločanje. Možnost političnega vpliva na nižje uredništvo je treba v celoti omejiti. Zavezanost stroki naj bo med večino uradnikov osnovni kriterij dela in napredovanja. Z zmanjšanjem politizacije pa bo treba okrepiti vlogo profesionalnih uradnikov na vseh ravneh in njihovo odgovornost.

Točka se razdeli na dve točki, pri čemer se besedilu prve točke za prvim stavkom doda besedilo, ki se glasi:
Zato bomo koalicijski partnerji vzpostavili kriterije za transparentno imenovanje direktorjev in nadzornih svetov v javnih podjetjih ter za imenovanje direktorjev in članov svetov javnih zavodov. Kriteriji za imenovanje bodo temeljili na izkušnjah in strokovnih referencah kandidatov in bodo vključevali najmanj dokazila o strokovnem znanju, sposobnostih in strokovnih izkušnjah za pravilno in učinkovito izvajanje nalog, časovno razpoložljivost in potencialne interesne konflikte kandidata.

Novo besedilo točke 9. se glasi:

Neurejen sistem odgovornosti v nadzornih odborih, svetih zavodov in ostalih nadzornih instrumentih je treba urediti tako, da ta mesta ne bodo več del volilnega plena, temveč možnost za angažiranje novih kadrov, ki sta jim poznavanje tematike in motiviranost za resno delo pred drugimi ambicijami. Zato bomo koalicijski partnerji vzpostavili kriterije za transparentno imenovanje direktorjev in nadzornih svetov v javnih podjetjih ter za imenovanje direktorjev in članov svetov javnih zavodov. Kriteriji za imenovanje bodo temeljili na izkušnjah in strokovnih referencah kandidatov ter bodo vključevali najmanj dokazila o strokovnem znanju, sposobnostih in strokovnih izkušnjah za pravilno in učinkovito izvajanje nalog, časovno razpoložljivost, potencialne interesne konflikte kandidata.

Nova točka se glasi:

Razdeliti je treba pristojnosti za politično in strokovno odločanje. Možnost političnega vpliva na nižje uredništvo je treba v celoti omejiti. Zavezanost stroki naj bo med večino uradnikov osnovni kriterij dela in napredovanja. Z zmanjšanjem politizacije pa bo treba okrepiti vlogo profesionalnih uradnikov na vseh ravneh in njihovo odgovornost.

11.3 Državna uprava kot kakovosten in učinkovit servis

10. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da oblikujemo državno upravo, ki mora svoje delo opravljati kakovostno in strokovno. V državni upravi je potreben premik od kvantitete h kvaliteti dela in k bolj učinkoviti uporabi kadrovskih, materialnih in finančnih virov z boljšim in strokovnejšim organiziranjem procesov dela, odločanja in s sprejemanjem odgovornosti. Stalni, nedokončani in večkrat povsem nedomišljeni posegi v položaj javnih uslužbencev so uspeli v veliki meri demotivirati zaposlene v javni upravi. Pri tem je bil razvoj motivacijskih dejavnikov povsem zanemarjen. Zaradi tega tudi odprava zaostankov pri reševanju upravnih zadev nima oprijemljivih rezultatov. Posledica tega je tudi osip kadrov, ki so bili sposobni voditi zahtevne projekte in uspešno pridobivati evropska sredstva.

10. Koalicijski partnerji se zavedamo, da je uravnoteženje motivacijskih dejavnikov v državni upravi (in s tem primerljivost zaposlitvi v zasebnem sektorju) mogoče le ob sprotne razvoju kriterijev presoje učinkovitosti in kakovosti storitev, ki jih zagotavlja uprava. Eno od področij, ki lahko najbolj pripomore k izboljšavi kvalitete dela, je vrhunsko izobraževanje uradnikov v državni upravi. Ob tem je namesto poudarila na krepitvi »kaznovanih« ukrepov potrebno predvsem nagrajevanje kvalitetnega in samostojnega dela. Nagrajevanje na osnovi dogovorjenih in sprejetih kazalcev uspešnosti je največja spodbuda za zaposlene.
12. Koalicijski partnerji bomo zato plačni sistem v javnem sektorju najprej ocenili ter na tej podlagi postopoma popravili in dopolnjevali s ciljem večje avtonomnosti in odgovornosti t. i. storitvenih dejavnosti države, kot so šolstvo, znanost, kultura, zdravstvo. Osnovni del plačnega sistema, ki velja za ožjo državno upravo, bo potrebno dopolniti, vendar v manjšem obsegu. Za vsa ostala področja pa bo potrebno prilagoditi sistem plač specifikam v teh posameznih sektorjih. V javnem sektorju mora rast plač odražati strukturne prilagoditve javnega sektorja. Vplivati mora na zmanjšanje negativne selekcije in povečati plače skladno z rastjo »produktivnosti« dela posameznika, ne pa pretežno upoštevati samo ozko določene pogoje za razvrščanje delovnih mest. Povečevanje rasti stroškov dela v javnem sektorju ne bo pospeševalo inflacije, če bo rast skladna z rastjo »produktivnosti« in če se bo upoštevalo proračunsko potresno pravilo. Dogovor o plačah v gospodarstvu bo sledil spremembam v načinu organiziranja javnega sektorja, in sicer z uvedbo večje avtonomije zavodov in s konkurenčnim izvajanjem javnih storitev, vključno s pospešitvijo javno-zasebnega partnerstva povsod, kjer s tem ne bo ogrožena zagotovljena javna mreža storitev.
13. Z namenom preprečitve negativne selekcije si bomo prizadevali za uvedbo konkavne namesto piramidne plačne strukture in sistema nagrajevanja. S tem bo omogočeno bolj stimulatивно plačevanje za konkurenčna delovna mesta v javnem sektorju in preprečen začaran krog »izobraževanja in usposabljanja v javnem sektorju« za potrebe zasebnega sektorja. Gre za to, da strokovnjaki za primerljiva dela ne morejo biti bistveno različno plačani v zasebnem in v javnem sektorju. Dobra tehnokracija mora biti dobro plačana, sicer bodo najboljši kadri iskali službe v gospodarstvu ali v evropskih institucijah. Podobno velja za ostale profile zaposlenih v javnem sektorju, pa naj bodo to zdravniki, sodniki, medicinske sestre, učitelji ali profesorji.
14. Koalicijski partnerji se zavezujemo vzpostaviti kompetentno organizacijsko-kadrovsko strukturo za sisteme uveljavljanja kakovosti v neposrednih in posrednih javnofinančnih ustanovah.

Dodajo se nova podpoglavja:

11.4. Za odgovorno politiko in upravljanje države

11. Koalicijski partnerji se zavedamo, da učinkovit družben sistem zahteva pravno infrastrukturo, ki ljudem in pravnim subjektom pušča svobodo in hkrati zagotavlja, da je poseganje države v njihovo sfero pregledno, učinkovito in ustrezno omejeno. Zaradi tega se koalicijski partnerji zavezujemo, da bomo ob sprejemanju predpisov skušali doseči čim širše soglasje o družbeni potrebnosti posameznega posega države in zagotovili, da bodo predpisi jasni, določni in usklajeni, nadzor nad izvrševanjem in spoštovanjem predpisov pa bolj učinkovit s sledečimi ukrepi:

- koalicija se zavezuje, da bo pri pripravi predpisov zagotovila sodelovanje javnosti na način, da bodo ministri vsak predpis javno objavili na spletu in obvestili javnost o njegovi pripravi; da bodo pripombe obravnavali in na njih pisno odgovorili; v času mandata pa bomo sprejeli

zakon o sodelovanju javnosti pri pripravi predpisov in tak način sodelovanja z javnostjo pri oblikovanju politik institucionalizirala in zagotovili sodno varstvo v primeru kršitev zaradi neobjave predpisa in neposredovanja argumentiranega odgovora; določili bodo postopke in vrste dokumentov, ki morajo biti podvrženi presoji in pripombam javnosti.

- koalicija se zavezuje, da bo določila način obvezne celovite presoje učinkov posameznega predpisa v postopku njegove priprave (ekonomski, okoljski, socialni, proračunski, birokratski) in bo v ta namen oblikovala centralni organ, ki ga bodo sestavljali strokovnjaki in katerih mnenja bo pri pripravi predpisov potrebno upoštevati; ministri se zavezujejo tudi, da bodo pripravili vse podzakonske akte vzporedno z zakonom;
- koalicija se zavezuje, da bodo vsa ministrstva, za dosego ciljev jasne, določne in medsebojno usklajene regulacije, ob sodelovanju s strokovnimi in ostalimi javnostmi pristopila k pregledu vseh zakonskih in podzakonskih predpisov in k sprejemu ocene učinkov obstoječih predpisov, kar vse bo podlaga za deregulacijo, odpravo nepotrebnih administrativnih ovir in oblikovanje nujnih sprememb za doseganje družbeno potrebnih učinkov že sprejetega predpisa;
- koalicija se zavezuje, da bo javno upravo razvijala kot odprt, pregleden in učinkovit servis za državljanke in podjetja, zato bo s ciljem večje profesionalizacije in uveljavljanja kriterijev strokovne avtonomije izboljšala in dogradila sistem strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja za delo v upravi; v ta namen bomo ponovno uvedli ustrezne izpite kot pogoj za opravljanje uradniških nalog, Upravni akademiji pa vrnili pristojnosti na področju usposabljanja in izpopolnjevanja javnih uslužbencev ter organizacije izvajanja strokovnih izpitov, ki jih je imela; dosledno bomo upoštevali načelo, da so dolžni državni organi sami in ne preko zasebnih izvajalcev organizirati in skrbeti za izvedbo različnih brezplačnih oblik izobraževanja in usposabljanja uradnikov;
- koalicija se zavezuje, da bo ponovno vzpostavila upravno inšpekcijo kot inšpekcijski organ, ki z izrekanjem sankcij lahko doseže strokovnejše vodenje upravnih postopkov; sankcije se bodo vzpostavile primarno po načelu izpopolnjevanja znanja v primerih, ko se njegovo pomanjkanje izkaže kot razlog za storjene napake pri vodenju in odločanju v upravnem postopku;
- koalicija se zavezuje, da bo skupaj z nevladnimi organizacijami ponovno preverila osnutek sporazuma o sodelovanju med vlado in nevladnimi organizacijami, ga po potrebi prenovila, dopolnila in uskladila ter podpisala;
- koalicija se zavezuje, da bodo ministrstva izkoristila informacijske rešitve za zniževanje stroškov državne uprave in zmanjševanje števila zaposlenih in s tem ciljem koordinirano uvajala elektronsko upravo s poudarkom na informatizaciji podatkovnih baz s ciljem njihovega povezovanja in odpiranja za potrebe učinkovitega poslovanja uporabnikov znotraj in zunaj javne uprave;
- koalicija se zavezuje, da bo v času mandata te vlade vsa ministrstva in njihove teritorialne enote, ter vse javne službe katerih ustanovitelj je država, zavezala opraviti samoocenjevanje po evropskem modelu poslovne odličnosti (pregled rezultatov-zadovoljstvo uporabnikov storitev, zaposlenih, poslovni rezultati, rezultati meritev ključnih procesov-in določitev potrebnih izboljšav ...)
- koalicija se zavezuje, da bo okrepila koordinacijo med ministrstvi s ciljem enotnega delovanja vlade in ne kot zbir posameznih resornih politik, zato bodo ministrstva ob vsakem preoblikovanju teritorialnih struktur državne uprave in ob sprejemanju resornih politik, le te oblikovala usklajeno in s ciljem cenejše, bolj učinkovite in uporabnikom dostopnejše javne storitve;

11.5 Zagotovitev zanesljivih e-storitev za državno upravo

Koalicijske partnerice soglašamo, da je zanesljivo delovanje informacijsko-komunikacijske infrastrukture in storitev ključnega pomena za varno, pregledno in učinkovito delovanje državne uprave štiriindvajset ur na dan, sedem dni v tednu. Izzivi medsebojnega povezovanja podatkovnih virov znotraj države in v evropskem prostoru zahtevajo nerazpršeno in usklajeno delovanje, ki mora presegati resorne delitve.

Zaradi tega bomo koalicijske partnerice pristopile k vzpostavitvi enotne službe za informatizacijo državne uprave, ki bo povezovala tehnološke, razvojne in storitvene naloge na področju informatike v državni upravi ter bo s horizontalnim pristopom zagotovila usklajenost in preglednost informacijskih storitev državne uprave.

11.6 Ustavno skladen volilni sistem

Koalicijske partnerice so soglasne, da je v Sloveniji treba ohraniti volilni sistem sorazmernega predstavnštva, je pa treba volilni sistem oblikovati tako, da bodo skladno s petim odstavkom 80. člena Ustave RS, volivci imeli odločilen vpliv na dodelitev mandatov kandidatom. Koalicijske partnerice bodo dosledno uresničile prenos pravne ureditve iz izvedbenega dela ustavnega zakona v zakon o volitvah v državni zbor in bodo podprle takšno dopolnitev proporcionalnega sistema, v katerem bi se v okviru volilnih enot ukinili volilni okraj, o predlaganih kandidatih strank v volilnih enotah pa bi se odločalo z absolutnim preferenčnim glasom.

Doda se nova točka, ki se glasi:

Koalicijski partnerji bomo preverili možnost, da se poišče dovolj široko soglasje za spremembo referendumske ureditve (uvredba referenduma na podlagi ljudske iniciative, kvorum za veljavnost referenduma, vsi referendumi na isti dan v letu).

12. Področje pravosodja - Ministrstvo za pravosodje

12.1 Za institucionalno močnejše sodstvo

1. Koalicijski partnerji bomo institucionalno utrjevali sodstvo kot posebno vejo oblasti, ki bo sama in ob podpori izvršilne in zakonodajne oblasti oblikovala in izvedla potrebne ukrepe. En pomembnejših ukrepov bo ocena in izvedba samostojne plačne politike, ki bo sodniškemu poklicu ponovno zagotovila potrebno družbeno veljavo.
2. Sredstva za sodstvo bodo uporabljena na podlagi meril in kriterijev, ki bodo izoblikovani v popolnem soglasju s sodstvom samim. Zlasti to velja za plače sodnikov in drugih strokovnjakov, ki sodelujejo pri delu sodstva (tožilcev, državnih pravobranilcev).
3. Službe, ki sodelujejo pri delu sodstva bodo samostojne in neodvisne. Zlasti to velja za odvetništvo, ki ga zakonodaja ne bi smela urejati bolj, kot to zahteva javni interes - ta pa se izraža predvsem v zagotavljanju pravice do sodnega varstva.
4. Zavzemali se bomo za učinkovit in vsebinsko poln sistem izobraževanja sodnikov in drugih delavcev v pravosodnih organih. Tudi to izobraževanje bo oblikovalo sodstvo samo, seveda z vključitvijo zunanjih strokovnjakov. Zlasti bo pomembno strokovno izobraževanje za odločanje na specializiranih področjih, na primer na področju gospodarskega kriminala.

12.2 Zagotovitev sojenja v razumnem roku ter povečanje učinkovitosti vseh pravosodnih organov

5. Naš cilj je zagotoviti varstvo človekovih pravic in svoboščin z zagotavljanjem sojenja v razumnem roku. Uveljavili bomo hitre in učinkovite sodne postopke. Za zagotavljanje sojenja v razumnem roku se bomo zavzemali za kvalitetno zakonodajo, ki ne bo povzročila novih sodnih sporov, za procesno zakonodajo, ki bo omogočala zaključevanje sodnih postopkov na pritožbeni stopnji ter za tako organizacijo in nadzor nad delom sodišč, ki bo usmerjena predvsem v učinkovitost dela sodišč.
7. Na področju reševanja civilnih in v tem okviru gospodarskih sporov to pomeni zavzemanje za tako procesno zakonodajo, ki bo omogočala zaključevanje sodnih postopkov na pritožbeni stopnji.

Točka se črta v celoti.

8. Razvijali bomo učinkovite oblike alternativnega reševanja sporov s ciljem razbremeniti sodstvo in razviti zavest državljanov, da je mogoče spore reševati tudi sporazumno izven sodišča. V kazenskih zadevah ni glavni problem sistem sankcij in morebiti premilo kaznovanje, temveč dolgotrajnost in pogosta neučinkovitost kazenskih postopkov. V klasičnih kazenskih postopkih bomo izpeljali že znane ukrepe za povečanje učinkovitosti, zlasti pa usposobili dobre in nepristranske izvedence, ki so nujni intelektualni sodelavci sodnikov. Njihova strokovna izpopolnitev je predpogoj za učinkovite postopke.
9. Poleg več možnosti za reševanje sporov z mediacijo je treba ustvariti več oblik t. l. alternativnih kazni, ki so za družbeno skupnost cenejša oblika obravnave storilcev manj nevarnih kaznivih dejanj in tem osebam ter njihovim družinam omogočajo lažje vključevanje v družbene procese.

Za uresničitev temeljnih zavez določenih v točkah 12.1 in 12.2 bomo koalicijski partnerji sprejeli naslednje ukrepe:

- **uveljavili bomo plačni sistem** sodnikov v skladu z odločbami Ustavnega sodišča, z dne 17. 12. 2006 oziroma v skladu z novo odločbo ustavnega sodišča;
- vlada se zavezuje, da bo zaradi doseganja cilja razbremenitve sodišč, **v vseh primerih, v katerih nastopa kot tožena stranka država**, preden bo sprožila postopek pred sodiščem, poizkušala doseči mimo rešitev spora (na podlagi enega od alternativnih načinov reševanja sporov). Zaradi tega je treba procesno zakonodajo spremeniti na ta način, da je opravljen preizkus mima rešitve spora procesna predpostavka za vložitev tožbe;
- ker vsa sodišča še niso informatizirana v celoti, se bomo koalicijski partnerji zavzeli za takojšen usklajen pristop vlade k informatizaciji vseh pravosodnih organov za uresničitev nacionalnega resolucijskega projekta **e-pravosodje**. Zaradi nujnosti zaščite državljanov na področju nepremičninskega poslovanja bomo koalicijski partnerji prioriteto podprli izdelavo spletne aplikacije e-notar, s ciljem takojšnjega vpisa lastninske pravice pridobljene na podlagi sklenjenih prodajnih pogodb za nepremičnine z z. k. dovolilom po varni elektronski poti od notarja v zemljiško knjigo;
- s ciljem učinkovitejšega dela sodišč bomo koalicijski partnerji zagotovili tudi **izvedbo projekta tonskega audio-video snemanja** vseh glavnih obravnav na vseh sodiščih;
- vlada se zavezuje, da bo s finančno stimulacijo, spremembami procesnih predpisov in drugimi ustreznimi ukrepi vzpodbudila ljudi in pravne subjekte, da spore rešijo s pomočjo **alternativnih mehanizmov reševanja sporov**: mediacijo, arbitražo, spravo in tudi s predhodno oceno možnosti uspeha v pravdi na pravdnem naroku;
- vlada se zavezuje, da bo sprejela podzakonski predpis in s tem omogočila začetek delovanja **sodniških pomočnikov**;

- vlada se zavezuje, da bo **omogočila Centru za izobraževanje v pravosodju**, da bo dopolnil vsebine izobraževanja z zagotovitvijo dodatnega programa za izobraževanje sodniških pomočnikov in za vodstvene delavce;
- vlada se zavezuje, da bo **zaradi zaščite interesov otrok** v primerih družinskih sporov in nasilja v družini, zagotovila hitro sojenje in enotno obravnavanje udeležencev, ne glede na vrsto postopka, na enem mestu, v okviru družinskega oddelka, ki se bo oblikovalo na okrožnem sodišču;
- vlada se zavezuje, da bo **v postopkih prisilne izterjave** z vključitvijo strokovnjakov dogradila sistem izvršbe, s ciljem doseči večjo finančno disciplino in zaščito upnikov v izvršilnem postopku;
- vlada se zavezuje, da bo vzpodbudila strokovno razpravo o novem Kazenskem zakoniku in noveli ZIKS in na tej podlagi pripravila ustrezne spremembe obeh zakonov. V tem okviru bo zagotovila, da se obdolženemu ali oškodovancu zagotovi zastopanje odvetnika, če to terjaja načelo pravičnosti;
- vlada se zavezuje, da bo preverila znižanje nagrad za zastopanje določene v Zakonu o Odvetniški tarifi, ki bo začela veljati 01. 01. 2009 v postopkih brezplačne pravne pomoči v civilnih postopkih in v postopkih obvezne obrambe v kazenskih postopkih, z vidika zagotavljanja ustrezne pravne pomoči udeležencem v civilnih in kazenskih postopkih, ki zaradi slabega finančnega stanja sami niso sposobni plačati pomoči kvalificiranega strokovnjaka;
- vlada se zavezuje, da bo **na področju prekrškov** zagotovila po posameznih področjih pregled vseh dejanj, ki so določena kot prekršek in ocenila smiselnost sankcioniranja posameznega ravnanja kot prekršek; v smislu preventivnega delovanja bo za lažje oblike prekrškov in v primeru, da ne gre za povratnika, prekrškovni organ izrekel opomin, ki bo zabeležen; uvedla bo enotni postopek za izdajo plačilnega naloga ter takojšnjo možnost plačila globe in znižala nesorazmerno denarne kazni ter sistem glob prilagodila tako, da bo upoštevano tudi premoženjsko stanje storilca prekrška;
- vlada se zavezuje, da si bo **na delovnopravnem področju** prizadevala za izboljšanje odločanja o pravicah iz invalidskega zavarovanja in obveznega zdravstvenega zavarovanja;
- vlada se zavezuje, da bo ob sodelovanju z Vrhovnim sodiščem skušala v tem mandatu vzpostaviti tak **sistem organizacije in upravljanja sodišč**, ki bo omogočal odpravo individualnih norm sodnikov ter se bo zagotovil prehod na sistem merjenja delovne obremenjenosti in uspešnosti sodišča kot celote in financiranja sodišč po njihovih rezultatih. S tem se bo povečala odgovornost predsednika sodišča za delovanje sodišča kot celote in zagotovilo večjo kvaliteto sojenja sodniku posamezniku.

6.3 Pregon protipravnega bogatenja in izvrševanje kazenskih sankcij

Naslov se spremeni tako, da glasi: **12.3 Izvrševanje kazenskih sankcij**

9. Sodstvo bo zagotavljalo **preprečevanje protipravnega bogatenja in s tem nesprejemljivega povečevanja razlik med bogatimi in revnimi.**

Točka se črta v celoti.

10. Preverili bomo, ali veljavni predpisi omogočajo protipravno bogatenje. Zagotovili bomo, da se ugotovi, ali je do neupravičenega bogatenja posameznikov prišlo tudi s storitvijo kaznivih dejanj, kot so poslovne goljufije, preslepitve pri poslovanju z vrednostnimi papirji, zloraba notranjih informacij, položaja in pravic. Hkrati bomo zagotovili uveljavitev postopkov pregona tovrstnih kaznivih dejanj, ki za težje oblike še ni zastaral.

Točka se črta v celoti.

11. Ker se izvrševanje kazenskih sankcij srečuje z mnogimi problemi, bomo pripravili strokovno podprt koncept izvrševanja prostostnih kazni, ki bo temeljil na humanosti, spoštovanju človekovih pravic, visoki stopnji varnosti zaprtih in na družbi z možnostmi resocializacije in vračanja v družbeno skupnost po prestani kazni ter z usmeritvami evropskih zaporskih pravil.

12.4 Razvoj pravne kulture

12. Uveljavljanje pravne kulture in spreminjanje vloge in pojmovanja sodstva je strateško pravno-politično vprašanje za uveljavljanje pravne države. Zagotovili bomo, da bodo temeljni vpliv na položaj in odgovornost pravosodnih organov uveljavljale sodne Institucije same, zlasti Vrhovno sodišče RS in Sodni svet ter pravosodna stroka.

Doda se podpoglavje

12.5. Za neodvisno in strokovno tožilstvo

Koalicija si bo prizadevala, da bo s ciljem zagotovitvi pravno varnost in enakost pred zakonom, kar še posebej velja za področje boja proti korupciji in gospodarskemu kriminalu, zagotovila tožilstvu vse potrebne pogoje za spopad oziroma kvalitetno obravnavanje vseh primerov gospodarskega kriminala in korupcije. Za doseg tega cilja bo sprejela sledeče ukrepe:

- preverili bomo, ali veljavni predpisi omogočajo bogatenje in povečevanje razlik med bogatimi in revnimi;
- zagotovili bomo, da se opravijo preiskave zaradi ugotovitev, ali je do neupravičenega bogatenja posameznikov prišlo tudi s storitvijo kaznivih dejanj, kot so poslovne goljufije, preslepitve pri poslovanju z vrednostnimi papirji, zloraba notranjih informacij, položaja in pravic. Hkrati bomo zagotovili uveljavitev postopkov pregona tovrstnih kaznivih dejanj, ki za težje oblike še ni zastaral;
- zagotovili bomo pogoje in metode za uveljavitev vodilne vloge tožilstva pri usmerjanju policije pri raziskovanju gospodarskega kriminala in korupcije;
- zagotovili bomo, da bo tožilstvo lahko pri svojem delu neposredno vključilo strokovnjake, ki imajo izkušnje in poglobljena dodatna znanja s področja ekonomije, računovodstva, davkov, vrednostnih papirjev itd. v multidisciplinarnih preiskovalnih skupinah, z vsemi potrebnimi pooblastili in pristojnostmi za odkrivanje in preiskovanje težjih oblik gospodarskega kriminala, saj ocenjuje, da angažiranje zunanjih strokovnjakov, ki jih pri nas ponuja strokovni center pri vrhovnem državnem tožilstvu, ne zadostuje;
- zagotovili bomo ustrezne pogoje za učinkovito in od aktualne politike povsem neodvisno delo tožilstva.

Doda se podpoglavje

12.6. Za neodvisno in strokovno odvetništvo

Koalicija se zavezuje, da bo spoštovala ustavno zagotovljeno samostojnost in neodvisnost odvetništva in se zavezuje, da bo z zakonom urejala oziroma posegala v položaj odvetnikov samo v toliko, kolikor je to potrebno zaradi zavarovanja pravic in pravnih interesov strank.

Doda se podpoglavje

12.7. Za notarstvo po meri človeka

Koalicija se zavezuje, da bo znova proučila višino notarskih tarif in število notarskih mest z vidika ustreznosti tarif in zadostnega števila notarjev za zagotavljanje notarskih storitev; proučila bo tudi primernost preimenovanja notarskih pooblastil v koncesijo.

13. Področje notranjih zadev, policij in migracij - Ministrstvo za notranje zadeve

13.1 Od politične instrumentalizacije policije k strokovni in odgovorni policiji

1. Koalicijski partnerji se zavezujemo okrepiti t. i. operativno avtonomijo policije, kar pomeni relativno avtonomnost, ko gre za izvrševanje demokratično sprejete politike na področju notranjih zadev. Politika (državni zbor, vlada in minister) bo določala okvirje politike na tem področju, ki jih bo strokovno in avtonomno izvrševala policija. Ža takšno delo pa policija potrebuje strokovno avtonomijo, ugled in profesionalne kadre.

Besedilo se preoblikuje tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji se zavezujemo okrepiti **operativno avtonomijo policije**, ki se kaže v avtonomnosti izvrševanja demokratično sprejete politike na področju notranjih zadev. Politika (državni zbor, vlada in minister) bo določala okvirje in temeljne usmeritve politike na tem področju, ki jih bo strokovno in avtonomno izvrševala policija. Za takšno delo pa policija potrebuje strokovno avtonomijo, integriteto in profesionalne kadre. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo preverili potrebo po spremembi Zakona o policiji, da bi zagotovili operativno avtonomijo policije.

2. Preverili bomo, ali povečanje represije, ki je bila uveljavljena v zakonodaji v preteklem mandatu, zagotavlja večjo varnost ljudi in premoženja. Ocenjujemo, da povečevanje represije ni odgovor za kvalitetnejše delo policije, zato se bomo reševanja problemov lotili predvsem z demokratičnimi sredstvi po zgledu uspešnih policij v Evropi, ki na področju varnosti uveljavljajo, npr. sodelovanje policije z državljani in občani. Vzpostavili bomo policijsko delo v skupnosti kot preventivni koncept na področju varnosti v sodelovanju z ljudmi in lokalnimi skupnostmi. Pri ljudeh je treba izboljšati občutek varnosti in doseči večje zaupanje v policijo.

Besedilo se preoblikuje tako, da se glasi:

Preverili bomo, ali povečanje represije, ki je bila uveljavljena v zakonodaji v preteklem mandatu, zagotavlja večjo varnost ljudi in premoženja. Ocenjujemo, da je povečevanje represije lahko le skrbno premišljen in skrajni način za upravljanje varnostnih problemov. Kakovost policijskega dela bomo ocenjevali na podlagi **reševanja varnostnih problemov** po zgledu uspešnih policij v Evropi ter na podlagi sodelovanja policije s prebivalci v lokalnih skupnostih in njihovim zadovoljstvom s policijskim delom. Krepili bomo koncepte, kot so **policijsko delo v skupnosti**, poudarjali bomo **preventivne** koncepte na področju varnosti ter poudarjali nujnost sodelovanja policije s prebivalci in institucijami lokalne skupnosti. Eden od ciljev, ki ga bomo postavili pred policijo je, da izvede vse aktivnosti za **izboljšanje občutka varnosti** ter doseže večje **zaupanje** v policijo.

3. Med prednostne naloge štejemo tudi boljše vrednotenje policistovega dela ter upoštevanje varnostnih, zdravstvenih in drugih tveganj, povezanih z naravo policistovega dela.

Besedilo se preoblikuje tako, da se glasi:

Med prednostne naloge štejemo tudi boljše vrednotenje policistovega dela ter zagotavljanje celovite dobrobiti zaposlenih v policiji z upoštevanjem upravljanj na področjih varnostnih, zdravstvenih in drugih tveganj, povezanih z naravo policistovega dela.

Doda se besedilo:

Koalijski partnerji se zavzemamo za **profesionalizacijo** policije, ki temelji na ustrezni stopnji (dolgoročni cilj je, da ima večina policistov v RS vsaj višješolsko izobrazbo) in smeri izobraževanja in usposabljanja policistov ter policijskih šefov. Zavzemali se bomo za organizacijo predkazenskega postopka kot celovitega in enovitega delovanja državnih tožilcev in policistov ter vzpostavitev jasne verige odgovornosti, ki tožilce postavlja odgovorne za popolno, celovito in takojšnje usmerjanje dela policije.

Koalijski partnerji bomo zagotovili, da bo policija razvila jasne načine **odgovornosti** do prebivalcev lokalnih skupnosti, kjer policisti izvajajo delo, do neodvisnih nadzorstvenih institucij ter do vlade. Pri imenovanju policijskih šefov na lokalni in pokrajinski ravni je treba oblastne strukture na lokalnem in pokrajinskem nivoju pred imenovanjem obvezno obvestiti in seznaniti z vzroki kadrovske spremembe (obvezno seznanjenje); to še posebej velja za komandirje policijskih postaj. Na lokalni ravni morajo komandirji policijskih postaj vsaj štirikrat letno občinske svete in župane **seznanjati z delom** njihove policijske organizacije na njihovem območju, isto velja za pokrajinske policijske uprave v relaciji do pokrajinskih svetov.

Za uspešno in učinkovito delovanje policije je potreben tudi **učinkovit nadzor** nad delom policije; ta mora temeljiti na sodnem nadzoru, parlamentarnem nadzoru, nadzoru varuha človekovih pravic ter nadzoru nevladnih organizacij, ki delujejo na področju policijske dejavnosti. Vendar je za vzpostavitev odgovornosti policije potrebna tudi neodvisna nadzorstveno – usmerjevalna institucija, katere naloge in pravice morajo biti zapisane v zakonu. Naloge te neodvisne nadzorstvene institucije bi obsegale pravico do neposrednega nadzora nad policijskimi postopki, prevzeli bi naloge senatov za pritožbe, ki delujejo v okviru MNZ, imeli bi pravico do seznanjenosti in razprave o delu organov notranje kontrole v policiji kot skupine, ki se pri državnem tožilstvu ukvarjajo s preiskovanjem policijske deviantnosti, poleg tega pa bi dajala obvezno mnenje o letnem načrtu dela policije na pokrajinskem nivoju. Dajala bi tudi obvezno soglasje k poročilu policije o delu in ima v posebnih primerih pravico zahtevati tudi posamezna preiskovalna dejanja pri preprečevanju policijske deviantnosti.

13.2. Uspešen boj zoper gospodarski kriminal

4. Dvig strokovne usposobljenosti kriminalističnih kadrov na področju gospodarskega kriminala bomo dosegli z uvedbo trajnih oblik specialističnega usposabljanja doma in v tujini, s povmitvijo ugleda in veljave kriminalistični stroki, z dodatnimi vlaganji v tehnologijo ter z učinkovitejšim strokovnim povezovanjem in sodelovanjem institucij nadzora, odkrivanja, preiskovanja in pregona. Okrepili bomo sodelovanje policije z državnim tožilstvom, računskim sodiščem, Inšpekcijami, nadzornimi agencijami ter uradi na področju finančnih dejavnosti itd.

5. Preučili bomo možnosti za ustanovitev posebne finančne policije oziroma za okrepitev kriminalistične policije in boljšo koordinacijo med policijo in ostalimi organi, ki naj bo sposobna odkrivati in preganjati kazniva dejanja gospodarskega kriminala. Mišljena so predvsem tista kazniva dejanja, ki se nanašajo na finančno poslovanje, vrednostne papirje, davčne zadeve ipd. Poleg učinkovite kriminalistične policije potrebujemo tudi neodvisno protikorupcijsko komisijo. Ta naj bo v bodoče usmerjena predvsem v strateško delo, v konkretnih primerih pa naj svoje ugotovitve najprej preda organom pregona.

Besedilo točk 4. in 5. se spremeni tako, da se glasi:

Dvig strokovne usposobljenosti kriminalističnih kadrov na področju preiskovanja gospodarskega kriminala bomo dosegli z uvedbo trajnih oblik specialističnega usposabljanja doma in v tujini, z ukrepi, ki bodo povrnili načrt ugled in veljavo kriminalistični stroki, z dodatnimi vlaganji v tehnologijo ter z učinkovitejšim strokovnim povezovanjem in sodelovanjem institucij nadzora, odkrivanja, preiskovanja in pregona. Okrepili

bomo sodelovanje policije z državnim tožilstvom, računskim sodiščem, inšpekcijami, nadzornimi agencijami ter uradi na področju finančnih dejavnosti itd.

Preučili bomo možnosti za ustanovitev **finančne policije**, nemudoma pa bomo poskrbeli za **okrepitev kriminalistične policije** in boljšo koordinacijo med policijo in ostalimi organi, da bi bila ta sposobna takoj bolj uspešno odkrivati in preganjati huda kazniva dejanja na področju gospodarskega kriminala. Temeljne naloge finančne policije bi bilo preiskovanje težjih kaznivih dejanj s področja finančnega poslovanja, kamor spadajo kazniva dejanja opredeljena v 26. poglavju Kazenskega zakonika, kot so ustvarjanje monopolnega položaja, lažni stečaj, oškodovanje upnikov, poslovna goljufija ipd. Pomembna naloga finančne policije je tudi izvajanje nadzora določil o financiranju političnih strank. Gre za neuniformirano organizacijo, kjer bi zaposlovali zgolj usposobljene strokovnjake z najmanj visokošolsko izobrazbo, ki pa bi imeli vsa pooblastila.

Koalicijski partnerji poudarjamo pomen **neodvisne protikorupcijske komisije**. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo komisiji zagotovili položaj in vlogo centralnega in samostojnega državnega organa, ki bo uresničeval protikorupcijsko strategijo na nacionalni in operativni ravni. Komisija bo skrbela za zagotavljanje integritete javnega sektorja, odpravljanje in preprečevanje vzrokov korupcije s poenotenimi pravili v zvezi z etiko ravnanja v javnem in zasebnem sektorju, nasprotij interesov, dopustnostjo dajanja oziroma sprejemanja daril, izpostavljanjem integritete delovanja subjektov v javnem in zasebnem sektorju, zahtevami po transparentni odgovornosti javnih funkcionarjev v zvezi z opravljanjem javne funkcije, uresničevanjem nacionalne protikorupcijske strategije, zaščito prijaviteljev korupcije, lobiranjem, nadzorom nad financiranjem političnih strank in volilnih kampanj ter podobno. Zagotoviti želimo, da se policija s poročilom tekoče odziva na ovadbe protikorupcijske komisije.

Koalicijski partnerji bomo takoj uzakonili obveznost vključevanja protikorupcijske klavzule v vse pogodbe v okviru javnih naročil. Ta bo omogočila razveljavitev pogodb že pred morebitnimi pravnomočnimi sodbami. Njeno vgraditev bomo pogodbenim partnerjem predlagali tudi v nekatere sporne, a že podpisane pogodbe (npr. Patria).

13.3 Migracije

6. Zagotovili bomo izvajanje vseh obvez Republike Slovenije, ki izhajajo iz Schengenskega načina varovanja našega dela zunanje meje EU, pri čemer ne bomo zniževali že doseženih standardov in pravic za azilante in begunce. Z državami EU bomo gradili skupno azilno, vizumsko in migracijsko politiko ter reševali odprta vprašanja, s katerimi se srečuje sodobna Evropa.

Besedilo se preoblikuje tako, da se glasi:

Zagotovili bomo izvajanje vseh obvez Republike Slovenije, ki izhajajo iz Schengenskega načina varovanja našega dela zunanje meje EU, pri čemer ne bomo zniževali že doseženih standardov in pravic za prosilce za azil in begunce. Z državami EU bomo gradili skupno azilno, vizumsko in migracijsko politiko ter reševali odprta vprašanja, s katerimi se srečuje sodobna Evropa. V dialogu z nevladnimi organizacijami bomo **dopolnili zakon o mednarodni zaščiti** tako, da bodo njegova določila v skladu z mednarodnimi standardi in varovanjem človekovih pravic, ki bodo vključevala pravico do svobode gibanja prosilcev za azil, odpraviti zaporni režim v zaprtem oddelku Azilskega doma, nudenje učinkovite in neodvisne brezplačne pravne pomoči v jeziku, ki ga prosilci razumejo, vključevala pa bi tudi sistemske ukrepe za primere oseb brez državljanstva, ki ne potrebujejo mednarodne zaščite v smislu statusa begunca ali subsidiarne zaščite. Oblikovati želimo celovit integracijski program za vse, ki pridobijo status po zakonu o mednarodni zaščiti. Program mora vsebovati izobraževanje, usposabljanje za delo, pomoč pri nastanitvi, svetovanje pri administrativnih postopkih in informacije o pravicah in ugodnostih, ki izhajajo iz pridobljenih statusov, s čimer bi dosegli uspešno integracijo priseljencev.

7. Zagotovili bomo dosledno spoštovanje človekovih pravic in učinkovit boj proti trgovini z ljudmi, zlasti z ženskami in otroki, ter boj proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in terorizmu. Zavzemali se bomo za dostojno življenje zakonitih priseljencev in njihovo zaščito.

13.4 Izbrisani

8. Predlagali bomo zakon, s katerim bomo uveljavili sodbe Ustavnega sodišča o izbrisanih. Izbrisani morajo po uradni dolžnosti pridobiti stalno prebivališče od dneva izbrisa dalje. Pri tem lahko zakon določi, v katerih primerih jim zaradi lastnih ravnanj stalnega prebivališča ni mogoče priznati za ves čas po izbrisu.

Besedilo se preoblikuje tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo sprejeli zakon, s katerim bomo – v skladu z odločitvami ustavnega sodišča - uredili status izbrisanih od dneva izbrisa dalje. Prav tako bomo zagotovili, da bo pristojno ministrstvo - na podlagi 8. točke odločbe ustavnega sodišča št. U-I-246/02-28 - izdalo preostale dopolnilne odločbe o ugotovitvi stalnega prebivanja v Republiki Sloveniji.

10. Pravico do povračila škode iz 26. Člena Ustave naj bo mogoče uveljaviti le v primerih protipravnega ravnanja državnih organov, in sicer za škodo, ki je ni bilo mogoče odvrniti in v obsegu, ki ne ogroža uresničevanja drugih bistvenih nalog in ciljev države.

Točka se črta v celoti.

13.5 Zasebna varnostna podjetja (ZVP)

Spremeni se naslov podpoglavja tako, da se glasi:

13.5 Zasebna varnostna podjetja, detektivska dejavnost in občinska redarstva

10. Zagotovili bomo zakonito in odgovorno delovanje družb za varovanje. Zbornica za zasebno varovanje mora ohraniti svoje pristojnosti, vendar je treba omejiti monopolni vpliv največjih lastnikov zasebno-varnostnih podjetij na oblikovanje zasebno-varnostne politike. V Ministrstvu za notranje zadeve bomo ustanovili samostojen urad ali sektor za zasebno varovanje, ki bo odgovoren za celoto zasebnega varovanja.

Besedilo se preoblikuje tako, da se glasi:

Zagotovili bomo zakonito in odgovorno delovanje zasebno-varnostnih podjetij in zasebnih detektivov. Treba je omejiti monopolni vpliv največjih lastnikov zasebno-varnostnih podjetij na oblikovanje zasebno-varnostne politike. V zakonu o detektivski dejavnosti bomo **detektivom natančneje in pregledneje določili zakonite načine** pridobivanja informacij. V okviru ministrstva za notranje zadeve bomo zagotovili primerno organizacijsko formo, ki bo odgovorna za urejanje in usmerjanje področja zasebnega varstva, medtem ko bo inšpekcijski nadzor v pristojnosti Inšpektorata RS za notranje zadeve, ki ga bomo ustrezno kadrovsko in strokovno okrepili.

Doda se nova točka:

Koalicijski partnerji se zavzemamo za **ponovno proučitev pooblastil občinskih redarstev**. Temeljna sprememba, ki jo je treba na področju delovanja občinskih redarstev izvesti, je **odvzem vseh represivnih pooblastil občinskim redarjem**, ki redarje vsebinsko približujejo delu policistov. Zakonodajo, ki opredeljuje pooblastila občinskih redarjev, je treba spremeniti tako, da bodo pooblastila redarjev vsebinsko podobna pooblastilom varnostnikov na področju zasebnega varovanja in detektivom, ne pa policistom.

13.6 Obveščevalne službe

11. Zagotovili bomo, da bodo slovenske obveščevalno varnostne službe zagotavljale nacionalno varnost le ob nujnih in minimalnih zakonitih posegih v človekove pravice. Zagotovili bomo, da bodo varnostno obveščevalne službe delovale samostojno in neodvisno ter da bodo na čelu teh služb vedno profesionalne osebe in da bo kadrovanje na vodilna mesta v teh službah nepolitično, utemeljeno na strokovnih kriterijih.
12. Delovanje teh služb mora biti vedno v okviru ustavnih in zakonsko določenih oblik nadzora, zato bomo okrepili parlamentarni nadzor nad njihovim delovanjem. Ocenili bomo potrebo po dopolnitvah Zakona o parlamentarnem nadzoru in Zakona o Sovi.

Besedilo točk 11. in 12. se nadomesti z naslednjim besedilom:

Na področju obveščevalno-varnostnih aktivnosti se koalicijski partnerji zavezujejo, da bomo vzpostavili, krepili in spoštovali profesionalne standarde delovanja vseh institucij s tega področja, zagotovili vzpostavitev sistema kontrol, ki bodo onemogočala zlorabo teh institucij ter krepili sistem civilnega nadzora nad obveščevalno-varnostnimi institucijami. Za uspešno delovanje sistema obveščevalno-varnostne dejavnosti bomo pripravili integralen zakon s tega področja in prenovili področno zakonodajo. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo skrbeli **integriteto** institucij s področja obveščevalno-varnostne dejavnosti. Na začetku mandata bomo preverili, ali so bile obveščevalne službe v preteklem mandatu zlorabljene za namene nezakonitega zaposlovanja v javni upravi.

13.7 Upravne notranje zadeve

Državljanom bomo zagotovili hitrejši in lažji dostop do storitev iz stvarne pristojnosti upravnih notranjih zadev. S ciljem zagotovitve učinkovitejšega delovanja javnega sektorja v procesih odločanja o pravicah in dolžnostih državljanov bomo za potrebe drugih družbenih podsistemov vzpostavili on-line povezave med registri. Zagotovili bomo elektronske storitve na področju prijave začasnega prebivališča stanodajalcev, elektronsko prijavo smrti iz zdravstvenih ustanov, prijavo prireditve, kadar je potrebna izdaja dovoljenja.

Doda se novo podpoglavje:

13.8 Volilna zakonodaja

Zavzemali se bomo za spremembe in dopolnitve Zakona o političnih strankah in Zakona o volilni in referendumski kampanji v delih o financiranju strank in volilnih kampanj s ciljem poostri nadzor nad porabo sredstev in bistveno omejiti obseg volilne kampanje ter zagotoviti transparentno financiranje, ki bo vključevalo tudi učinkovit nadzor (pooblastila nadzornim organom) in v primeru kršitev, uveljavitev resnih sankcij (kazni za prekrške, vračanje nezakonito pridobljenih sredstev, izključitev iz proračunskega financiranja,...).

IV. Slovenija kot mednarodni subjekt

14. Področje varnostne in obrambne politike - Ministrstvo za obrambo

14.1 Varno, solidarno, verodostojno, varčno in profesionalno

1. Temeljno izhodišče Koalicijski partnerjev na področju varnostne in obrambne politike države je v uresničevanju:

- pravice do varnosti, ki pripada vsem prebivalkam in prebivalcem Slovenije, ne glede na gnotni položaj in ne glede na kraj stalnega bivališča;
  - solidarnosti do vseh prebivalk in prebivalcev države, ki jo razvijata zlasti Slovenska vojska in sistem zaščite in reševanja ob podpori tudi drugih ljudi v primerih naravnih in drugih nesreč, ob krizah zaradi podnebnih sprememb ali ob poslabšanju mednarodnega varnostnega okolja;
  - verodostojnosti in prepoznavnosti Slovenije v boju za mir in varnost v svetu kot članice OZN, Nata, EU, OVSE in drugih regionalnih ter svetovnih varnostnih pobud;
  - profesionalnosti, dopolnjene s prostovoljnostjo, v vseh delih obrambnega sektorja ter sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, s poudarjenom na oblikovanju kariere poti, sistema izobraževanja, podpore raziskavam in razvoju.
  - varčnosti in racionalnosti pri uporabi sredstev iz obrambnega proračuna s krepitvijo dvonamenske oziroma večnamenske uporabe opreme ter z zmanjšanjem porabe neobnovljivih virov energije.
2. Za podlago pri uresničevanju omenjenih pravic in vrednot bomo opravili strateški pregled obrambe in izdelali novo oceno ogroženosti Republike Slovenije, ki bo vodila v izboljšanje obrambnega planiranja ter v pravno in sistemsko vzpostavitev nacionalnega sistema kriznega upravljanja in vodenja. Posebno pozornost bomo namenili analizi podnebnih sprememb, ki so tipičen vir transnacionalnega nevojaškega ogrožanja.

Točki 1. in 2. se preoblikujeta v naslednje točke:

1. Temeljno izhodišče koalicijskih partnerjev na področju varnostne in obrambne politike države je v uresničevanju pravice prebivalk in prebivalcev Republike Slovenije do kakovostnih varnostnih uslug na področju varnostne in obrambne politike, ob upoštevanju načel racionalnosti, mednarodne soodvisnosti in odgovornosti. Pri oblikovanju varnostne in obrambne politike Republike Slovenije bomo izhajali iz **celovite analize tako vojaških kot nevojaških virov ogrožanja**, s posebnim poudarkom na vplivu klimatskih sprememb na področje varnosti in obrambe ter na optimalnem upoštevanju ekoloških standardov, ki jih je mogoče uveljavljati tudi na področju varnosti in obrambe.
2. Izhajajoč iz **nove ocene ogroženosti** Republike Slovenije bomo izdelali strateški pregled obrambe, ki bo osnova za vzpostavitev novega obrambnega sistema in obrambnega planiranja. Pravno bomo utemeljili in vzpostavili celovit **sistem kriznega upravljanja**.
3. Izhajajoč iz novega strateškega pregleda obrambe bomo posodobili resolucijo o strategiji nacionalne varnosti, resolucijo o splošnem dolgoročnem programu opremljanja in razvoja SV, obrambno strategijo, ter prenovili zakon o obrambi. Dopolnili in posodobili bomo Zakon o službi v Slovenski vojski ter iz njega izhajajočih podzakonskih aktov, navodilo o izvrševanju obveznosti do predsednika republike na obrambnem področju, opravili bomo revizijo pristojnosti Sveta za nacionalno varnost in sprejeli srednjeročni obrambni program 2009-2014. Normativne akte, ki opredeljujejo način financiranja področja obrambe in z njo povezana področja, bomo preoblikovali tako, da izdatki za obrambo ne bodo presegli nominalne ravni izdatkov v letu 2008. Preverili bomo tudi možnost racionalizacije izvajanja temeljnih razvojnih programov z namenom relokacije finančnih sredstev na področja, ki so prednostna, kot na primer visoko šolstvo.
3. Vzpostavili bomo sistem transparentno in racionalne porabe proračunskih sredstev za opremljanje in vzdrževanje vseh delov obrambnega sektorja. V okviru tega bomo racionalno in varčno kupovali novo opremo, spodbujali k razvoju domačo obrambno industrijo, pri nabavah iz tujine pa bomo dosledno upoštevali preglednost in čim večjo neposrednost postopkov nabave ter izključili posrednike, ki nimajo ustrezne proizvodne linije. Dolgoročni načrt opremljanja bomo uskladili z varnostno in obrambno strategijo ter iz njiju izhajajočimi misijami in strukturo vojske.

Besedilo se preoblikuje tako, da se glasi:

Vzpostavili bomo sistem **transparentne in racionalne porabe proračunskih sredstev** za opremljanje in vzdrževanje vseh delov obrambnega sektorja. V okviru tega bomo racionalno in varčno ter skladno z realnimi

potrebami SV in zmogljivostni državnega proračuna kupovali novo opremo, spodbujali k razvoju domače obrambne industrije, ki mora postati tehnološko in razvojno enakopravni in sestavni del širšega evropskega okvira, pri nabavah iz tujine pa bomo dosledno upoštevali preglednost in čim večjo neposrednost postopkov nabave ter **izključili posrednike**. Pri opremljanju Slovenske vojske bomo poleg kakovosti in racionalnosti upoštevali tudi načelo varnosti vojakov. Enaka načela bodo veljale tudi za področje bodočega sistema kriznega upravljanja in vodenja ter zaščite in reševanja.

4. Koalicijski partnerji se zavezujejo nadaljevati s procesi integracije upravnega in vojaškega dela MORS ob hkratni racionalizaciji. To pomeni, da bo treba številčno stanje in zmogljivosti upravnega osebja prilagoditi dejanskemu obsegu nalog na področju civilne in vojaške obrambe ter zaščite in reševanja. Sledili bomo potrebi po izdelavi pregledne, zavezujoče in bolj pravične karierne poti delavcev v upravnem delu ter pripadnikov Slovenske vojske.

Besedilo se preoblikuje tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo ob upoštevanju načela racionalizacije vseh virov izpeljali proces **integracije upravnega in vojaškega dela Ministrstva za obrambo v obrambni štab** skladno z ustavnim redom Republike Slovenije, uveljavljenimi standardi in praksami v demokratično razvitih državah članicah EU in Nata. Slednje pomeni, da bomo številčno stanje in zmogljivosti upravnega osebja prilagodili dejanskemu obsegu nalog na področju civilne in vojaške obrambe ter zaščite in reševanja. Sledili bomo potrebi po izdelavi pregledne, zavezujoče in pravične karierne poti delavcev zaposlenih v obrambnem sistemu.

5. Koalicijski partnerji se zavezujejo okrepiti proces profesionalizacije Slovenske vojske in upravnega dela MORS, ki podpira delovanje SV. Pri urejanju statusa oseb v SV bomo razvili programe celostne skrbi za pripadnike in pripadnice Slovenske vojske in njihove družinske člane, pri čemer bo povečana skrb namenjena pripadnikom, ki so na mednarodnih misijah. Oblikovali bomo dolgoročno strateško kadrovskega kampanjo za stalno pridobivanje in ohranjanje ustreznega števila kandidatov za vojaški poklic in druge poklice v sistemu nacionalne varnosti, pri čemer bo treba enakovredno popularizirati vse službe v obrambnem sistemu. Zavzeli se bomo za širitev zavedanja in informacij o možnostih vključevanja mladih v prostovoljno služenje vojaškega roka (PSVR). Službo v pogodbeni rezervi (PPRS) bomo uredili tako, da bodo pripadniki lahko sodelovali na misijah. Izvedli bomo zakonsko in praktično ureditev fleksibilne vojaške službe, ki v pogodbi vključuje tako službo v aktivni sestavi kot v pogodbeni rezervi, starostno pa presega 45 let, če je pripadnik zdravstveno, psihično in motivacijsko še primeren za vojaško službo. Kriterije za vstop v SV bomo prilagodili značilnostim sedanje mlade populacije, pri čemer se bo ob izkazanem Interesu za SV kandidatom ponudil program za pripravo na vstop v vojsko.

Točka se črta v celoti.

6. Na podlagi ocene o novem obsegu in strukturi SV bomo vzpostavili novo razmerje med številom vojakov, podčastnikov, častnikov, vojaških uslužbencev in civilnih oseb. Oblikovali bomo novo razmerje med stalno sestavo in pogodbeno rezervo, med premestljivimi in nepremestljivimi silami.

Točka se črta v celoti.

7. Preoblikovanje SV bomo uskladili s procesi strukturne in funkcionalne profesionalizacije, integracije v zavezništvo ter transformacije; s sodelovanjem v Natovih odzivnih silah, evropskih bojnih skupinah, ter EU in Natovl poveljniški strukturi.

Točka se črta v celoti.

Doda se točka:

Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo vodili takšno politiko, ki bo **povečala vlogo Državnega zbora RS pri pošiljanju pripadnikov SV** in drugih državnih organov RS v mednarodne misije, in sicer na način, da se išče širše politično soglasje v okviru DZ RS.

Javno in pregledno v civilno-vojaških odnosih ter solidarno ob nesrečah doma in v tujini

8. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo pri opremljanju SV poleg kvalitete in racionalnosti strogo spoštovali načelo varnosti vojakov, saj je vojak najbolj dragocen del vojaške organizacije.

Besedilo je že vključeno v amandma k točki 3. in se zato črta.

9. Ob upoštevanju ciljev tehnološkega preboja bomo vzpostavili sistema raziskovanja in razvoja za obrambne in širše dmžbeno-razvojne potrebe. V okviru tega bomo dodelati sistem dodeljevanja projektov v Ciljnih raziskovalnih programih in tehnoloških projektih. Za obdobje po letu 2010 bomo oblikovali nove programe skupnega obrambnega raziskovanja. Ti morajo temeljiti na vključevanju vseh raziskovalnih potencialov v dmžbi, ki so pripravljeni svoje znanje vlagati v obrambni sistem oziroma zagotoviti dvojno uporabnost svojih rezultatov. Dodeljevanje raziskovalnih sredstev poteka skladno s pravili Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) za izvajalce raziskovalnih projektov. Raziskovalce bomo spodbujali pri vključevanju v mednarodne projekte raziskovalno-tehnološke organizacije Nata (RTO), v programe Znanost za mir (Science for Peace) pri Natu ter v raziskovalne projekte Evropske obrambne agencije (EDA).

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Ob upoštevanju ciljev tehnološkega preboja bomo krepili sistema raziskovanja in razvoja za obrambne in širše družbeno-razvojne potrebe. MORS mora definirati raziskovalne projekte, definirati kriterije in zelene cilje, zagotoviti sredstva za izvedbo raziskav, določiti koordinatorja za vsako razpisano raziskovalno nalogo, potem pa vse skupaj prepustiti Javni agenciji za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS), ki ob upoštevanju navedenega v skladu s svojimi kriteriji upravlja področje raziskovanje tudi za obrambno in varnostno področje.

10. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo vzpostavili in nadgradnjo sistema vojaškega šolanja, ki je trdno navezan na civilni izobraževalni sistem, pri čemer bomo k sodelovanju povabili vse javne visokošolske ustanove s ciljem skupnega izobraževanja čim boljših častnikov in podčastnikov na ustreznih vojaških modulih v okviru civilnih univerz.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo vzpostavili in nadgradili sistem **vojaškega šolanja**, ki bo trdno **navezan na civilni izobraževalni sistem**, pri čemer bomo, tudi z dodatnimi finančnimi vzpodbudami, k sodelovanju povabili vse javne visokošolske ustanove s ciljem skupnega izobraževanja čim boljših častnikov in podčastnikov na ustreznih, v skladu z visokošolsko zakonodajo verificiranih, modulih z vojaškimi vsebinami v okviru civilnih univerz.

11. Delovali bomo v duhu razvoja strokovnega sistema civilnega nadzora nad vojsko, pri čemer je treba razviti tako zmogljivosti civilne dmžbe in nevladnih organizacij kot ustrezne službe na MORS in v vladi.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji se zavezujejo, da **krepili raznotere oblike civilnega nadzora** nad varnostnim in obrambnim sistemom ob hkratni krepitvi instrumentov notranje kontrole za zagotavljanje profesionalnih standardov v okviru varnostnega in obrambnega sistema.

12. Koalijski partnerji bomo analizirali stanje nepremičnin MORS ter oblikovali načrt njihovega preoblikovanja in sicer tako, da bo za tiste, ki jih MORS ne uporablja možna odprodaja oziroma predaja v upravljanje drugim ministrstvom oziroma tistemu, ki je pripravljen te objekte koristneje uporabiti. Stanovanjski fond MORS bomo usmerili v pokrivanje potreb pridobivanja in zadrževanja kadra v SV.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Izhajajoč iz **celovite oskrbe vojakov in zaposlenih** v varnostnem in obrambnem sistemu bomo koalijski partnerji analizirali stanje nepremičnin MORS ter oblikovali načrt njihovega upravljanja. Stanovanjski fond, ki bo prostorsko vezan na središča, kjer svojo dejavnost opravlja SV, bomo uporabili za pridobivanje in zadrževanje kadra v SV in drugih institucijah obrambnega sistema, vse preostalo stanovanjsko premoženje pa bomo predali v upravljanje občinam z zavezo, da ga uporabijo za socialna in neprofitna stanovanja.

13. Na področju varnostne politike in obrambe bomo na račun povečanja uporabe termalne energije, biomase, biogoriv, plina in novih generacij varčnih motorjev zmanjšali porabo neobnovljivih virov ter uvoženih energentov za ogrevanje, motorna vozila, letalstvo itd.

Točka se črta v celoti.

14. Na področju vojaških obveščevalno-varnostnih aktivnosti bomo okrepili dvostransko in večstransko sodelovanje, ter delovanje znotraj obveščevalnih struktur Zveze Nato In nastajajočih struktur skupnih evropskih obrambnih sil.

Besedilo točke se spremeni tako, da se glasi:

Na področju obveščevalno-varnostnih aktivnosti se koalijski partnerji zavezujemo, da bomo vzpostavili, krepili in spoštovali profesionalne standarde delovanje vseh institucij s tega področja, zagotovili vzpostavitev sistema kontrol, ki bodo onemogočala zlorabo teh institucij ter krepili sistem civilnega nadzora nad obveščevalno-varnostnimi institucijami. Za uspešno delovanje sistema obveščevalno-varnostne dejavnosti bomo pripravili integralen zakon s tega področja in prenovili področno zakonodajo. Koalijski partnerji se zavezujemo, da bomo skrbeli za **integriteto** institucij s področja obveščevalno-varnostne dejavnosti. Na začetku mandata bomo preverili, ali so bile obveščevalne službe v preteklem mandatu zlorabljene za namene nezakonitega zaposlovanja v javni upravi.

15. Koalijski partnerji se zavedamo nujnosti oblikovanja obrambnih sil, ki bodo sposobne solidarno in profesionalno sodelovati pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč doma in v tujini. Vzpostavili bomo sistem za skupno takojšnje delovanje ob naravnih in drugih nesrečah in v kriznih situacijah pri čemer sodelujeta Slovenska vojska In sile Iz sistema zaščite In reševanja z zmogljivostmi za odpravljanje posledic naravnih in drugih nesreč, za naravovarstvene posege, zaščito pred povodnjijo, plazovi in drugimi nesrečami.

16. Na področju sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami bomo bomo vzpodbujali razvoj specializiranih enot za zaščito In reševanje, uredili pogodbeno izvajanje dela v teh enotah, pospešili izvajanje helikopterske pomoči SV v okviru projekta nujne medicinske pomoči. V tem okviru bomo vzpostavili pogoje za učinkovito posredovanje v primem nenadnega onesnaženja morja ter v primeru nevarnosti nesreč z nevarnimi snovmi večjih razsežnosti. Med možnimi mladimi kandidati za gasilce bomo promovirali Izobraževalni center za področje gasilcev v Sežani ter v Pekrah. Usklajevali bomo protokole za ukrepanje v naravnih nesrečah doma in v tujini, tudi s centrom za obveščanje Evropske unije (Monitoring information center EU) ter s postopki za izmenjavo informacij s koordinacijskim centrom Združenih narodov (UN-OCHA).

Točki 15. in 16. se nadomesti z naslednjim tekstom:

Izhajajoč iz na novo opredeljenega sistema kriznega upravljanja, katerega bistvo bo sposobnost uporabe vseh razpoložljivih državnih zmogljivosti in virov, se koalijski partnerji zavezujemo, da bomo vzpostavili sistem integriranega **kriznega upravljanja**. Koalijski partnerji se zavedamo nujnosti oblikovanja sil s

področja kriznega upravljanja, ki bo sposoben **solidarno in profesionalno** sodelovati pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč doma in v tujini.

17. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo oblikovali nove konceptualne rešitve in normativne podlage po opravljenem strateškem pregledu obrambe. Na njegovi podlagi bomo posodobili: resolucijo o strategiji nacionalne varnosti, resolucijo o splošnem dolgoročnem programu opremljanja in razvoja SV, obrambno strategijo, ter prenovili zakon o obrambi. Dopolnili in posodobili bomo Zakon o službi v Slovenski vojski, navodilo o izvrševanju obveznosti do predsednika republike na obrambnem področju, opravili bomo revizijo pristojnosti Sveta za nacionalno varnost. Začeli bomo s pripravi integralnega zakona o obveščevalno-varnostni dejavnosti. Sprejeli bomo srednjeročni obrambni program 2009-2014.

Točka je že v celoti upoštevana v predlaganem amandmaju št. 3 in se črta.

15 Področje zunanje politike - Ministrstvo za zunanje zadeve

Poglavje 15. se črta v celoti in se ga nadomesti z naslednjim besedilom, ki se glasi:

15. Za moderno zunanjo politiko

1. Načela

Partnerji v KP se zavzemamo za moderno zunanjo politiko. Moderna zunanja politika Republike Slovenije je odgovorna, je povezovalna in temelji na odlični notranji organiziranosti, utemeljenimi na znanju in analitičnih sposobnostih in se v odnosih z državami in drugimi akterji zavzema za spoštovanje in uveljavljanje univerzalnih načel sodobne civilizacije, tj. demokracija, vladavina prava, varstvo človekovih pravic, nedeljivost miru in trajnostni razvoj. V moderni zunanji politiki Republike Slovenije sta razvojno sodelovanje in razvojna pomoč Slovenije njen ključni sestavni del. Moderna zunanja politika ni izključujoča do domače javnosti; moderna zunanja politika je politika države, katere strokovni aparat lahko znotraj države in v mednarodnih odnosih kredibilno in samozavestno nastopa le, če vseskozi komunicira z državljanji in civilno družbo oz. nevladnimi organizacijami ter je v navezavi s ključnimi akterji – gospodarstvom in znanostjo.

2. Slovenija v mednarodnih odnosih

Partnerji v KP se zavzemamo za uravnoteženo delovanje Slovenije v mednarodnih odnosih. Zato je treba večjo pozornost dati sodelovanju z vsemi ključnimi državami v mednarodni skupnosti. Poleg ZDA so to vsaj še države tako imenovane skupine BRIC (Brazilija, Ruska federacija, Indija, Kitajska). Proučiti je treba možnosti proaktivnega sodelovanja z deželami v razvoju, ki predstavljajo večino v Generalni skupščini Združenih narodov. Poleg gospodarskih možnosti so te države lahko ključni partner v iskanju zavezništev za projekte kot so kandidature za članstva v organih OZN ali specializiranih agencij v sistemu Združenih narodov. Tak projekt je kandidatura Slovenije za nestalno članstvo v Varnostnem svetu OZN (2012-2013), ki ga koalicijski partnerji podpiramo.

Temu novemu pristopu mora slediti tudi reforma organiziranosti MZZ, ki mora kadrovske okrepiti sektorje oz. deske za ključne države.

Slovenija si bo prizadevala za čimprejšnjo zaključitev pogajanj za članstvo v Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj.

Skladno s svojimi potenciali in kadrovskimi zmožnostmi se bomo koalicijski partnerji zavzemali, da bo Slovenija posebej oblikovala prioritete oz. negovala politike, kjer bo njeno znanje in poznavanje prepoznavno in bo predstavljalo konkreten prispevek države k stabilnosti mednarodne skupnosti. Te prioritete so: trajnostni razvoj, razvojno sodelovanje, človekove pravice in mirovne operacije. V zvezi z mirovnimi operacijami se koalicijski partnerji strinjajo, da bo vlada odpoklic slovenskih vojaških inštruktorjev iz Iraka ter svojo vlogo v operacijah v Afganistanu obravnavala prioriteto.

3. Gospodarska diplomacija

Koalicijski partnerji se strinjamo, da bo MZZ s svojo diplomatsko-konzularno mrežo ter skupaj z Ministrstvom za gospodarstvo, Gospodarsko zbornico Slovenije, Javno agencijo za podjetništvo in tuje investicije in glede na vsebine, z drugimi ministrstvi in institucijami (vključno z regionalnimi gospodarskimi središči), prevzel večjo odgovornost za učinkovito uveljavljanje interesov slovenskega gospodarstva v svetu. Prav tako se koalicijski partnerji strinjamo, da razvojno sodelovanje postane integralni del slovenske zunanje politike. Tako se v pristojnosti MZZ kot temeljnega nosilca gospodarske diplomacije prenese ekonomske odnose s tujino ter institucionalno okrepi razvojno sodelovanje, v diplomatskih predstavništvih pa, skladno z gospodarskimi prioritetami, vzpostavijo oz. ohranijo kadrovska močna in usposobljena gospodarska predstavništva. Zagotovili bomo, da Slovenija postopoma uveljavi evropski dogovor o obveznem oblikovanju sredstev razvojne pomoči v minimalnem obsegu 0,17 % BDP.

4. Odnosi s sosedi

Koalicijski partnerji se bomo zavzemali za odlične odnose z vsemi sosedomi in pri tem izhajali iz nujnosti spoštovanja temeljnih norm sodelovanja v mednarodnih odnosih, kjer se države med seboj spoštujejo kot enakopravne članice mednarodne skupnosti, kjer si medsebojno priznavajo suverene pravice in sodelujejo na različnih področjih ter medsebojne probleme rešujejo strpno in v dialogu.

4a Varstvo manjšin

Koalicijski partnerji se strinjamo, da so Slovenci v sosednjih državah pomemben povezovalni člen v utrjevanju odnosov med državami. Strinjamo se, da mora biti temeljno izhodišče v odnosu Republike Slovenije do narodnih skupnosti v zamejstvu demokratični in državniški pristop, tj. da so vse organizacije, manjšine in posamezniki v enakopravnem položaju, ne glede na njihovo ideološko ali politično usmeritev. Strinjamo se, da bo Republika Slovenija, skladno z Ustavo, skrbela tako za razvoj obeh narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji kot za vsestransko krepitev slovenskih narodnih skupnosti v sosednjih državah in bo podpirala ohranjanje in razvoj njihove identitete, njihovo celovitost, povezanost in avtonomnost. Strinjamo se, da bo Republika Slovenija, kot država naslednica Avstrijske državne pogodbe, aktivno vztrajala pri izpolnjevanju 7. člena Avstrijske državne pogodbe ter odločb avstrijskega Ustavnega sodišča o dvojezičnih napisih ter vrnitvi arhivskega gradiva. Koalicijski partnerji se hkrati zavezujemo, da bo Slovenija odkupila dom Korotan na Dunaju.

4b Hrvaška

Koalicijski partnerji si bomo prizadevali za čimprejšnjo ureditev nerešenih vprašanj s Hrvaško. V pogovorih s Hrvaško bomo izhajali iz negovanja zaupanja in dobrososedskih odnosov ter reševanja realnih problemov. Izgrajena javna podoba odnosov s Hrvaško ne ustreza realnosti. Javno nezaupanje je treba preseči, dogovarjanje med državama pa vrniti na točko, kjer bo mogoče iskati rešitve, sprejemljive za obe strani. Koalicijski partnerji se strinjamo, da je treba še naprej proučevati možnosti tudi za posredovanje tretjega, pri čemer je pogoj za posredovanje tretjega vključitev načela pravičnosti. Prav tako bomo

koalicijski partnerji podpirali pobude obmejnih lokalnih skupnosti in civilne družbe, ki so namenjene obmejnemu in čezmejnemu sodelovanju ter olajšanju življenjskih razmer in gibanja prebivalstva ob schengenski meji.

5. Zahodni Balkan in Sredozemlje

Koalicijski partnerji se strinjamo, da mora Slovenija bolj sistematično in kontinuirano kot doslej poglobljati svoje odnose z državami zahodnega Balkana ter si prizadevati za jasno evropsko perspektivo držav s tega območja. Aktivno je treba pristopiti k normalizaciji razmer in odnosov med Srbijo in Kosovom. Svoje aktivno sodelovanje v Paktu stabilnosti za Jugovzhodno Evropo bo Slovenija nadgradila s podporo novonastalemu Svetu za regionalno sodelovanje.

Kot sredozemska država mora Slovenija tej regiji povečati več pozornosti, predvsem večjemu gospodarskemu sodelovanju, ki vključuje tudi okrepitev diplomatske mreže in bolj osredotočena razvojna pomoč, ki se mora prvenstveno usmerjati v področja, kjer ima slovensko gospodarstvo svoje primarne interese.

6. Slovenci v svetu

Koalicijski partnerji bomo vzpostavili partnerski odnos s Slovenci po svetu, ki bo odrešeno ideoloških razlik in izhodišč in bo temeljilo na povezovanju in vključevanju njihovega znanja, stikov in kapitala v dobro krepitve mednarodnega položaja Slovenije ter krepitvi razvojnih potencialov Slovenije.

7. Aktivna vloga Slovenije v procesih oblikovanja skupnih evropskih politik

Koalicijski partnerji se strinjajo, da je članstvo v EU v domeni vseh resornih ministrstev, pri čemer se kot ključni problem kaže podhranjenost Evropskih institucij in mednarodnih vladnih organizacij nasploh s slovenskimi kadri. Zato je prioriteta podpisnikov KP, da to pomanjkljivost intenzivno odpravljajo. V ta namen bo narejena poglobljena evalvacija obstoječega stanja in pripravljen predlog krepitve vloge slovenskih institucij pri sooblikovanju evropskega ekonomsko- političnega prostora.

8. Sodelovanje s stroko

Koalicijski partnerji se strinjamo, da mora MZZ sistematično sodelovati s stroko prek ciljno usmerjenih raziskovalnih projektov, proučiti pa nameravamo tudi druge možnosti vsebinskega sodelovanja.

9. Notranja organiziranost

Koalicijski partnerji bomo posebno pozornost posvetili naslednjim elementom reorganizacije MZZ:

- a) Vzpostaviti klimo medsebojnega zaupanja, pri čemer je v ospredju osredotočenost na delovne naloge in uveljavljanje interesov države in ne npr. strankarske preference.
- b) Zagotoviti profesionalnost in strokovnost kot primarna kriterija za zasedanje ključnih delovnih mest v MZZ (izvršilne funkcije, veleposlaništva). V tem smislu bomo koalicijski partnerji:
  - prioriteto pristopili k spremembi Zakona o zunanjih zadevah, ki takšne cilje onemogoča
  - proučili vse kadrovske odločitve v zvezi z aktualnimi imenovanji veleposlanikov, saj gre za sporne sklepe, ki bodisi niso v skladu s 37. členom Zakona o zunanjih zadevah bodisi so dodatno načele medsebojne odnose v MZZ ter povzročile škodo ugledu slovenske diplomacije.
- c) Na MZZ bodo smiselno prenesene funkcije naslednjih uradov in služb Vlade

- SVEZ
  - Urad za Slovence po zamejstvu in svetu
  - Razvojno-poslovni svet za Slovence po svetu
- d) Zagotoviti institucionalno in kadrovsko usposobljenost MZZ kot izvajalca Zakona o mednarodnem razvojnem sodelovanju pri načrtovanju, financiranju in izvajanju mednarodnega razvojnega sodelovanja Republike Slovenije z vzpostavitvijo Agencije za slovensko razvojno pomoč, ki bo delovala pod okriljem MZZ
- e) Obnoviti oz. okrepiti vlogo političnega direktorja.
- f) Okrepiti analitsko službo, kot ključni servis za formuliranje in izvajanje zunanje politike države.
- g) Proučiti ustreznost sprejetih ukrepov in norm, ki preprečujejo vsakršne oblike nadlegovanja na delovnem mestu ter drugih slabih praks, bodisi na MZZ bodisi na predstavništvih Republike Slovenije v tujini.
- h) Okrepiti usklajevanje med Predsednikom države in Državnim zborom ter posameznimi resorji, kot npr., ne pa izključno, Ministrstvom za obrambo, Ministrstvom za gospodarstvo ter Ministrstvom za okolje in prostor.

16 Usklajevanje področij financ, gospodarstva in razvojnih vprašanj - minister brez portfelja

16.1. Koordiniranje finančnih in gospodarskih politik za polno zaposlovanje in razvoj

1. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da bomo podprli oblikovanje področja dela ministra brez portfelja odgovornega za koordinacijo resorjev financ, gospodarstva ter razvoja. Minister bo koordiniral delo s pomočjo Službe vlade za razvoj in Službe vlade za evropske zadeve.
2. Tako se bo nadaljevalo delo na usklajevanju celovitega načrtovanja razvoja Republike Slovenije na podlagi Strategije razvoja Slovenije in te koalicijske pogodbe. Zagotavljalo se bo sodelovanje z ministrstvi pri pripravi zakonov, podzakonskih predpisov in drugih aktov, potrebnih za izvedbo Strategije razvoja Slovenije in usklajevanje vladnih resorjev financ, gospodarstva in razvojnih vprašanj.
3. Koalicijski partnerji bomo dopolnili razvojne dokumente, ki se povezujejo v okviru Državnega razvojnega programa Republike Slovenije 2007-2013. Revidirali bomo Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007-2023 v skladu s programskimi izhodišči te Koalicijske pogodbe. Krepili bomo nacionalno koordinacijo Lizbonske strategije in še posebej trajnostnega razvoja.

Besedilo se spremeni tako, da se glasi:

»Koalicijski partnerji bomo na podlagi revizije sedanjega izvajanja razvojne politike, tako z vidika doseganja razvojnih ciljev kot tudi z vidika organiziranosti njenega izvajanja v posameznih ministrstvih in izvajalskih institucijah ter v skladu s programskimi izhodišči te koalicijske pogodbe dopolnili razvojne dokumente, ki se povezujejo v okviru Državnega razvojnega programa Republike Slovenije 2007-2013 in revidirali Resolucijo o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007-2023. Krepili bomo nacionalno koordinacijo Lizbonske strategije in še posebej trajnostnega razvoja.«

4. Poseben poudarek bo dan na nacionalni koordinaciji in vodenju pogajanj za vstop v Organizacijo za gospodarsko sodelovanje in razvoj, OECD.
5. Koalicijski partnerji bomo okrepili koordinacijo evropskih zadev zaradi uveljavljanja slovenskih interesov v Evropski uniji. Slovenija si v evropskih Institucijah tudi prek SVEZ-a prizadeva prevzeti vlogo oblikovalke politik Evropske unije. Nadaljevala se bo koordinacija evropskih zadev med ministrstvi in drugimi vladnimi službami, s predstavništvom Republike Slovenije v tujini, z delovnimi telesi Državnega zbora Republike Slovenije ter s strokovnimi službami ustanov in teles Evropske unije, med drugim z usklajenim

sodelovanjem Slovenije kot članice in njenih predstavnikov pri delu institucij, organov in teles Evropske unije. To vključuje pripravo gradiv o evropskih zadevah (razen o skupni zunanji in varnostni politiki) in sodelovanje pri njihovi obravnavi v Državnem zboru. Usklajevalo se bo uresničevanje veljavnih sporazumov z Evropsko unijo.

6. To vključuje koordinacijo projekta »konkurenčnosti« na ravni vlade ter vodenje Odbora za gospodarstvo preko katerega se bo koordinirala implementacije vladnih finančnih politik preko SID banke (Slovenske izvozne in razvojne banke).
7. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo za pospešitev uresničevanja razvojnih dokumentov in projektov konkurenčnosti, razvili finančne mehanizme državne finančne institucije SID banke (Slovenske izvozne in razvojne banke), ki bo delovala kot specializirana finančna Institucija, a pod polnim nadzorom bančnega nadzornika in v skladu z načeli delovanja finančnih Institucij. Koalicijski partnerji bomo pripravili dopolnitev zakona o SID banki tako, da bodo programski cilji oblikovani na podlagi odločitev Programskega sveta, kjer bodo sodelovali ministri ključnih vladnih resorjev.

Črta se besedilo »za pospešitev uresničevanja razvojnih dokumentov in projektov konkurenčnosti« in se nadomesti z naslednjim tekstom: »z namenom čim bolj uspešnega uresničevanja ciljev celovite razvojne politike....«.

Ter nadomesti besedilo: »ključnih vladnih resorjev.« z naslednjim besedilom: vseh vladnih resorjev, v katerih delokrog bo s svojimi ukrepi posegala banka.

8. Koalicijski partnerji se zavezujejo, da so cilji SID banke (Slovenske izvozne in razvojne banke) koncentracija kapitala, finančnih sredstev in specializiranega znanja kar bo omogočilo sinergijske učinke na področju priprave in izvedbe pomembnih programov in projektov, ki jih bodo sprejeli vlada in resorna ministrstva. Operativna izvedba pa bi morala potekati preko te institucije. Gre za poenotenje finančnih spodbud države za mala in srednja podjetja, za sofinanciranje hitro rastočih tehnološko naprednih podjetij, za velike projekte na področju gospodarske infrastrukture, za spodbujanja javno-zasebnega partnerstva in za finančno sodelovanje ter posredovanje med Slovenijo in Evropsko investicijsko banko (EIB) ter za mednarodno razvojno sodelovanje Slovenije.
9. Posledično bo SID spodbujala gospodarski razvoj ter omogočala razvoj in spodbujanje inovativnega finančnega trga. Hkrati bo to dopolnilo javnim in dolgoročnim zasebnimi finančnim virom za razvoj in še posebej za trajnostni razvoj. Spodbujali bomo javno-zasebno partnerstvo. Koalicijski partnerji se zavezujemo, da bomo kot poglobljena področja za povečanje konkurenčne sposobnosti gospodarstva izpostavila zlasti podjetništvo oziroma razvoj malih in srednjih podjetij, inovativno okolje, raziskave in razvoj, prenos znanja, zlasti pa nadaljnjo internacionalizacijo gospodarstva. Za doseganje trajnostnega razvoja bo poseben poudarek dan tudi področju okolje varstva, energijske učinkovitosti in preskrbe ter fleksibilnost trga dela z novim sistemom socialne zaščite in zavarovanja. Na vseh teh področjih obstajajo določene tržne vrzeli, ki zahtevajo uporabo spodbujevalnih (netržnih) instrumentov oz. spodbud.
10. Koalicijski partnerji bomo preučili zaradi doseganja večje učinkovitosti finančnih mehanizmov Vlade potrebo po prilagoditvi organizacije preučila povezovanja skladov (npr. Eko sklad, Regionalni skladi, Slovenski podjetniški sklad, Stanovanjski sklad) in agencij (npr. TIA, JAPTI), v SID banko. Tako bo doseženo opravljanje teh spodbujevalno razvojnih finančnih storitev na enem mestu.

Besedilo se v celoti spremeni, tako da se glasi:

Koalicijski partnerji bomo s ciljem doseganja večje učinkovitosti finančnih mehanizmov Vlade preučili potrebo po prilagoditvi organizacije posameznih javnih skladov in agencij delu SID banke. Tako bo doseženo opravljanje teh spodbujevalno razvojnih finančnih storitev na enem mestu. Odločitev o primernosti povezovanja bo temeljila na predhodno izdelani študiji prednosti in pričakovanih sinergijskih učinkov tovrstnega povezovanja ob upoštevanju glavnih razvojnih ciljev, opredeljenih v programih in politikah posameznih razvojnih področij.

11. S tem bo dosežen trojni efekt in sicer se :

- podjetnikom in posameznikom tovrstne javno finančne storitve nudilo bolj ustrezno, pregledno in učinkovito
- ministrstvom, zlasti pa Vladi RS ko celoti, se bo omogočilo uspešnejše in enotnejše izvajanje zgoraj navedenih razvojnih politik
- finančna kapaciteta združene institucije bo večja, tako da bo lahko podprla več in večje razvojne projekte
- vzporedno s tem bo dosežen tudi drugi razvojni cilj - učinkovitejša in cenejša organizacija države na tem področju.

Točka se črta v celoti.

12. Koalicijski partnerji se zaveujemo, da bo vzpostavljena ustrezna institucionalna organiziranost izvajanja mednarodnega razvojnega sodelovanja in mednarodne razvojne pomoči.

Točka se črta v celoti.

17 Usklajevanje področij lokalne samouprave, regionalnega razvoja in kohezijske politike - minister brez portfelja

17.1 Lokalna samouprava

1. Koalicijski partnerji se zavedamo, da močna lokalno samoupravo omogoča najvišjo stopnjo neposrednega sodelovanja v procesih odločanja in je pomemben segment družbenega razvoja. Naš cilj je lokalna samouprava, ki bo zagotavljala, da se bodo občinske in druge oblike organiziranja lokalnih skupnosti potrjevale in uresničevale tako, da bodo k sprejemanju in izvajanju odločitev pritegnile čim širši krog prebivalcev, njihove interese, njihovo sodelovanje in tudi njihova finančna sredstva. Proučili bomo in sodelovanju s stroko pripravili ustrezne rešitve.
2. Lokalnim skupnostim morajo biti zagotovljeni trajni in stalni finančni viri, ki morajo biti v pomembnem delu odvisni od lastnih prizadevanj in učinkovitega izvajanja pristojnosti. Solidarnost, ki jo pri tem z dopolnilnimi sredstvi zagotavlja država, mora zagotavljati nujno raven zagotavljanja pravic, ne pa uravnalovko, ki uspešnim jemlje, da bi zagotavljala vire sredstev za neučinkovite lokalne skupnosti.

17.2 Mreža občin in delovanje lokalnih skupnosti

3. Koalicijski partnerji ocenjujemo, da je s teritorialnega in funkcionalnega vidika šla reforma lokalne samouprave v Sloveniji predaleč, iz ene v drugo skrajnost. Od največjih k najmanjšim in od z državnimi pristojnostmi preobremenjenih k močno oskubljenim občinam. Prišlo je do pretirane centralizacije na tistih ravneh, ki so jih nekdaj opravljale občine. Ne upošteva se načela subsidiarnosti, ki zagotavlja, da se javne zadeve opravljajo na tisti ravni, na kateri jih je mogoče opravljati uspešneje, bolj skladno s specifičnimi razmerami, učinkoviteje in ceneje ter po možnosti čim bližje ljudem.

Prvi stavek se spremeni tako, da se glasi:

Koalicijski partnerji ocenjujemo, da smo z reformo lokalne samouprave v Sloveniji marsikje prišli od prevelikih in z državnimi pristojnostmi preobremenjenih občin k močno osiromašenim in premajhnim občinam.

4. Sedanja finančna situacija na lokalni ravni ne krepi lokalne skupnosti, ki jo je sedanja vlada dejansko podredila državi. O pravi lokalni samoupravi lahko govorimo le, če ima podlago v ustrezni finančni

samostojnosti. Zagovarjamo pravico do upravljanja z lastnimi zadevami, kar je bistveno za delovanje lokalne samouprave in ne zgolj formalnost.

5. Finančna sredstva za delovanje lokalnih skupnosti so primarno njihovi lastni viri, šele nato dotacije države ter drugi viri financiranja. Lokalne skupnosti morajo imeti pravico predpisati lokalne davke in druge davščine. Država mora določiti takšen sistem financiranja lokalne samouprave, ki le-tej zagotavlja čim višjo stopnjo samostojnosti pri odločanju o uporabi finančnih sredstev pri izvajanju njenih nalog.

6. Zato bomo koalicijski partnerji na področju proračunov lokalnih skupnosti uveljavili popravke financiranja občin skladno z ustavno odločbo. Pri tem bo temeljno vodilo zagotovitev policentričnega modela razvoja ob hkratni okrepitvi spodbud razvoja lokalnih skupnosti z ustrežnejšo zagotovitvijo lastnega obsega davčnih in drugih virov. Tudi na lokalni ravni bomo okrepili in spodbujali programsko zaokroževanje proračunov lokalnih skupnosti ter stimulirali črpanje sredstev EU na občinski in medobčinski (regionalni) ravni. Na lokalni in državni ravni bomo še posebej za področje izgradnje infrastrukture uveljavljali najboljše prakse in metode javno-zasebnega partnerstva. Posebej se bomo posvetili oblikovanju in izvedbi razvojnih projektov v statistično najmanj razvitih regijah

Doda se nova točka:

Koalicijski partnerji si bomo prizadevali za:

spremembo zakonodaje s področja lokalne samouprave z vidika redefinicije pristojnosti zlasti mestnih in velikih občin, nezdružljivosti funkcij, dolžine mandatov in načina izvolitve nekaterih organov, omejitve profesionalizacije županov v občinah z manj kot 5000 prebivalci in spodbude procesa prostovoljnega združevanja premajhnih občin.

spremembo zakonodaje o financiranju občin v smislu decentralizacije in disperzije finančnih virov, uvedbe proračunskega izravnalnega sklada ob istočasnem prenosu obveznosti financiranja javnih zavodov na občine ustanoviteljice, prenehanja neustreznega financiranja skupnih služb občin.

17.3 Razvoj vseh regij

7. Koalicijski partnerji bomo izgradili koncept vključujoče razvojne politike Slovenije. V projektu razvojnega preboja na vrh Evrope bomo povezali vse deležnike in razvojne potenciale doma in v širšem čezmejnem prostoru. Slovenija lahko ustvarja visoko dodano vrednost z razvojno politiko, ki bo povezala prostor med Jadranom, Alpami in Panonsko nižino v učinkovit razvojni pol.

8. Prepričani smo, da je za zagotovitev potrebne kritične mase razvojnih impulzov za konkurenčno Slovenijo potrebno omrežje slovenskih mest in podeželja ter razvojno povezani čezmejni prostor. Pozornost razvojne politike bo namenjena območjem, ki zaostajajo v razvoju, vendar tudi mestom kot generatorjem gospodarske rasti. Razvojna prizadevanja mest in države morajo biti usklajena.

Zadnji stavek se črta.

9. Koalicijski partnerji bomo nadaljevali s **politiko razvojnega povezovanja občin**. Skupne občinske uprave so dober način za premagovanje problema kritične mase človeških virov v manjših občinskih upravah in tudi možen način povezovanja občin pri realizaciji skupnih razvojnih projektov.

10. Koalicijski partnerji se zavedamo, da evropska kohezijska politika v Sloveniji predstavlja tisti vir javnih sredstev, ki lahko pomembno vplivajo na uresničitev ciljev iz Strategije razvoja Slovenije ter po vsebini podpirajo Lizbonski program za izvajanje strukturnih reform. Politika regionalnega razvoja je ena izmed politik, katerih izvajanje se lahko financira skozi **sredstva evropske kohezijske politike kot pospeševalec razvoja**, vendar pa je zmotno enačenje evropske kohezijske politike z nacionalno regionalno politiko.

11. Cilj prenovljene kohezijske politike v Sloveniji bo zato zagotovitev čim boljšega doseganja ciljev Strategije razvoja Slovenije ter s tem doseganje **konsistentnosti pospešene gospodarske rasti z okoljsko**

prijaznim razvojem in socialno povezanostjo. Največja prizadevanja bomo usmerili v razvoj fizične in človeške Infrastrukture, v spodbujanje posameznikove ustvarjalnosti, v izboljšanje znanja in inovativnosti, v oblikovanje novih in boljših delovnih mest, pri tem pa bomo upoštevali teritorialne razsežnosti kohezijske politike. Sredstva EU morajo postati tisti vir domače razvojne politike, ki daje razvojne signale za hitrejši razvoj tudi drugih področij.

12. Institucionalno strukturo črpanja sredstev bomo prilagodili tako, da bo omogočala uspešno in upravičeno črpanje sredstev, s katerimi se bodo financirali ukrepi, ki bodo pomenili dodano vrednost obstoječim politikam in bodo pripomogli k zmanjšanju razvojnega zaostanka Slovenije. To bomo naredili tako, da bomo na osnovi permanentnega usposabljanja kadrovske okrepili organ upravljanja, zadolžen za sredstva EU, povečali njegovo vlogo in ga aktivneje povezali s celotno razvojno politiko. Pomembna je **priprava velikih projektov nacionalnega pomena**, saj so veliki vsebinski sklopi so edina rešitev, saj smo v Sloveniji vse preveč sposobni drobiti vsebine.

Doda se nova točka:

Koalicijski partnerji se bomo zavzemali sprejeti pokrajinsko zakonodajo, pri čemer se bo število pokrajin določilo na strokovni podlagi, in temu ustrezno bomo pripravili tudi zakone, ki bodo določili pristojnosti pokrajin, način financiranja (finančni viri), volitev organov, pristojnosti organov in dolžine mandata.

C. Organizacija in delovanje Vlade RS 2008-12

1. SD, Zares, Desus, LDS in SLS(SMS) kot stranke podpisnice tega sporazuma soglašajo, da bodo s svojim vstopom v vlado mandatarja g. Boruta Pahorja pri svojem delu v Državnem zboru in prek svojih članov v vladi dosledno izvajali in spoštovali stališča in cilje tega sporazuma o oblikovanju vlade in njenem delu.
2. Koalicija bo v nadaljevanju 1. seje državnega zbora novega sklica na podlagi posebnega dogovora podprla izvolitev kandidata .....za predsednika Državnega zbora ter izvolitev kandidatov SD in ..... za podpredsednika Državnega zbora.
3. Koalicija se strinja, da bo ob podpisu te pogodbe v DZ vložila in po hitrem postopku uveljavila zakon o spremembah zakona o vladi. Predsednik vlade bo v skladu s tako spremenjenim zakonom o vladi Državnemu zboru v skladu z ustavno in zakonsko pristojnostjo ter na podlagi presoje posamezne kandidature z vidika strokovnosti in učinkovitosti po poprejšnjem dogovoru s koalicijskimi strankami glede posameznih resorjev predlagal v imenovanje kandidatke in kandidate za ministre v skladu z naslednjo porazdelitvijo
finance (???)
gospodarstvo (???)
visoko šolstvo, znanost in tehnologijo (???)
okolje in prostor (???)

promet (???)
kmetijstvo, gozdarstvo In prehrano (???)
šolstvo In šport (???)
delo, družino In socialne zadeve, (???)
zdravje (???)
kulturo (???)
11. javno upravo (???)
pravosodje (???)
notranje zadeve (???)
obrambo (???)
zunanje zadeve (???)
minister brez portfelja (finance, gospodarstvo, zaposlovanje in razvojna vprašanja, SD)
minister brez portfelja a lokalno samoupravo In regionalni razvoj (???)

4. Člani vlade so zavezani, da v času ministrskega mandata:

- dosledno in celovito izvajajo v vladi dogovorjeno politiko;
- pri svojem delu upoštevajo odločitve, stališča, predloge, navodila in priporočila predsednika vlade;
- se izogibajo dajanju izjav v javnosti, ki so v nasprotju z izjavami predsednika vlade in drugih članov vlade;
- pri svojih nastopih v tujini ali stikih s tujimi predstavniki se ne smejo spuščati na raven osebnih kvalifikacij članov vlade ali strank, ki sestavljajo vlado in tudi ne dajati ocen, ki bi škodovale državi;
- spoštujejo zakon o vladi, zakon o nezdružljivosti funkcij in druge predpise ter moralne norme za delo v vladi in se po njihovih usmeritvah dosledno ravnavajo.

Pripravljanje predlogov In odločanje koalicijskih partnerjev temelji na načelu, da stranke medsebojno usklajujejo vsa vprašanja, o katerih odloča Vlada ali Državni zbor.

Koalicijske stranke praviloma odločajo na podlagi soglasja. Če uskladitev ni dosežena, lahko predsednik vlade oceni, da gre vprašanje, katerega uresničevanje je nujno za uspešno uresničevanje nalog vlade in odloči, da se o njem vladna In parlamentarna procedura nadaljuje.

Vodje poslanskih skupin morajo biti sprotno obveščeni o aktih, ki jih bo vlada predlagala v odločanje Državnemu zboru.

Zaradi boljše informiranosti poslancev strank, ki sodelujejo v vladi in večje možnosti njihovega vplivanja na strateško kreiranje politike vlade, se občasno sklicujejo skupni sestanki vseh poslancev vladnih strank. Stranke bodo sporazumno razreševale odprta vprašanja in se dogovarjala o vsebini odprtih vprašanj in rešitev. Stranke se bodo izogibale javnim nasprotovanjem drugi stranki v vladi in še posebej glede vprašanj, ki šo skupna politika po tej koalicijski pogodbi.

Stranke podpisnice ne bodo vlagale Interpelacij zoper ministre niti konstruktivne nezaupnice in tudi ne glasovale zanje, dokler so v vladi.

Smiselno se doda se naslednje besedilo:

Predsednik vlade dvakrat letno, in sicer ob koncu spomladanskega in jesenskega dela zasedanja državnega zbora, skliče predstavnike koalicijskih strank zaradi ocene uresničevanja ciljev, zapisanih v tej pogodbi in proučitve potrebe po morebitni spremembi ali dopolnitvi te pogodbe.

Pripravljanje predlogov in odločanje koalicijskih strank temelji na načelu, da stranke medsebojno usklajujejo vsa vprašanja, o katerih odloča vlada ali državni zbor.

Prioritetne naloge, ki jih bodo skupaj uresničevali koalicijski partnerji, so navedene v tej pogodbi. Vsak koalicijski partner lahko predlaga, da se med prioritete naloge uvrstijo tudi druge naloge, ki niso navedene v tej pogodbi. O tem predlogu se odloča po postopku, ki je v tej pogodbi predviden za usklajevanje stališč koalicijskih strank.

Generalni sekretar vlade mora vse koalicijske stranke seznaniti z vsemi predlogi aktov in drugimi gradivi, o katerih bodo odločali vladni odbori in vlada na svoji seji.

Generalni sekretar vlade mora vsa gradiva, razen kadrovskih zadev in gradiv, ki vsebujejo tajne podatke, ki so pripravljena za odločanje na odborih vlade, objaviti na spletnem portalu vlade.

Ministri morajo seznaniti poslanske skupine koalicijskih partnerjev z vsemi predlogi predpisov, ki so v pripravi, še, preden gredo v medresorsko usklajevanje.

Za sprejemanje predlogov predpisov in drugih odločitev na vladi ali v ministrstvih, ki so že dogovorjene v koalicijski pogodbi, se ta pogodba uporablja neposredno.

Vsak koalicijski partner določi kontaktno osebo, ki se ji pošilja vsa gradiva, obvestila ali vabila po tej pogodbi.

Vsaka koalicijska stranka lahko zahteva usklajevanje o zadevah, o katerih odloča vlada, in sicer v 7 dneh od prejema gradiva. Usklajevanje poteka na ravni predstavnikov strank ali vodij poslanskih skupin v državnem zboru. Usklajevanje skliče predlagatelj gradiva v 7 dneh od podane zahteve. O rezultatih usklajevanja predlagatelj pripravi pisni zapis, ki ga pošlje predsedniku vlade in koalicijskim strankam.

Vlada o zadevi, o kateri usklajevanje ni končano oziroma o zadevi, o kateri se koalicijske stranke niso uskladile, ne more odločati. Če se koalicijske stranke o zadevi ne morejo uskladiti, lahko predstavnik vsake koalicijske stranke zahteva koordinacijo predsednikov strank, ki o zadevi odloči dokončno.

Ne glede na navedeno lahko predsednik vlade v primerih, ko oceni, da gre za vprašanje, katerega uresničevanje je nujno za uspešno uresničevanje nalog vlade, odloči, da vlada o zadevi odloča.

Vsaka koalicijska stranka lahko zahteva od predlagatelja gradiva, preden je zadeva vložena v vladno proceduro, da ji gradivo dodatno razloži. Predlagatelj lahko po razgovoru gradivo v manjši meri popravi ali dopolni, če se s tem strinjajo tudi ostale koalicijske stranke in ga pošlje v vladno proceduro.

Pred obravnavo zadev, o katerih odloča državni zbor, lahko vodja vsake poslanske skupine koalicijske stranke zahteva, da predstavniki vlade predstavijo poslanski skupini zadevo, o kateri se odloča. Enako zahtevo lahko poda vsak minister, ki želi pred odločanjem pridobiti mnenje poslancev poslanskih skupin koalicijskih strank.

Vprašanja, ki se obravnavajo v državnem zboru, pa njihov predlagatelj ni vlada, se med koalicijskimi partnerji usklajujejo s smiselno uporabo določb te točke. Naloge predlagatelja prevzame tisti koalicijski partner, ki zahteva usklajevanje.

Pred vsako sejo državnega zbora se glede zadev, ki so uvrščena na sejo državnega zbora, vodje poslanskih skupin koalicijskih strank dogovorijo, kako bodo o posamezni zadevi odločali.

Poslanci poslanskih skupin koalicijskih strank morajo pred vložitvijo predloga akta, ki ga vlagajo poslanci iz opozicijskih poslanskih skupin in katerega sopredlagatelj so, predložiti tega v usklajevanje ostalim poslanskim skupinam koalicijskih strank. .

Zaradi boljše informiranosti poslancev koalicijskih strank in možnosti njihovega vplivanja na kreiranje politik vlade lahko predsednik vlade ali koordinacija predsednikov koalicijskih strank skliče skupni sestanek vseh poslancev koalicijskih strank.

Koalicijska stranka se bo izogibala javnim nasprotovanjem drugi koalicijski stranki v vladi in še zlasti nasprotovanjem dogovorjeni vladni politiki in njenim ukrepom, ki so zapisani v tej koalicijski pogodbi.

Mandatar si pridržuje pravico, da opozori ministra, ki ne opravlja svoje funkcije v skladu z Ustavo, zakoni in drugimi predpisi oziroma ne izvršuje vladnih sklepov.

V primeru ponavljanja pomanjkljivosti pri delu ministra mandatar o tem obvesti stranko, katere član je minister, in predlaga skupno razrešitev problema.

Predsednik vlade in predsednik stranke se sporazumeta o tem, da minister ostane ali da se zagotovi izvolitev drugega ministra.

Stranke bodo sporazumno razreševale odprta vprašanja in morebitne spore, in sicer na koordinaciji poslanskih skupin in koordinaciji predsednikov strank.

D. Končne določbe Koalicijske pogodbe

1. Ta sporazum stopi v veljavo in stranke podpisnice zavezuje, ko ga podpišejo predsedniki koalicijskih strank.
  2. Vsaka stranka prejme en izvod tega sporazuma s prilogami, ki so njegov sestavni del.
- Ljubljana, ...oktober 2008

Borut Pahor
Socialnidemokrati

PODPIS STRANK PODPISNIC

KAZALO

A. UVOD KOALICIJSKE POGODBE	2
B. POGLAVITNI PROGRAMSKI CILJI VLADE RS 2008-12	4
Razvoj In modernizacija Slovenije	4
Blaginja po meri človeka	4
Demokracija in aktivno državljanstvo	4
Slovenija kot mednarodni subjekt	5
1. RAZVOJ IN MODERNIZACIJA SLOVENIJE	6
1. Področje Javnih Financ - Ministrstvo za finance	6
Odgovorne javne finance kot pogoj stabilne rasti	6
Konkurenčno davčno okolje za razvoj in pravično delitev	6
Učinkovitejše upravljanje premoženja države	7
Krepitev neodvisnih institucij in postopkov javnih naročil	8
2. Področje Gospodarstva - Ministrstvo za gospodarstvo	9
2.1. Vladni ukrepi za povečanje konkurenčnosti in kakovosten razvoj	9
Gospodarski razvoj za boljše življenje vseh	10
Učinkovita energetska oskrba kot pogoj za vzdržno gospodarsko rast	10

3 Področje Znanje in tehnologija za kakovosten razvoj - Ministrstva za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo	11
3.1 Odličnost znanja kot pogoj za razvojni preskok In sprostitev poslovne iniciative	11
3.2 Povečanje potencial znanja prebivalstva z dviganjem izobrazbene ravni	11
3.3 Povezava znanja, informacijskih tehnologij in finančne spodbude	12
4. Področje Prometa - Ministrstvo za promet	13
4.1 Dobra prometna infrastruktura kot logistična podpora razvoju gospodarstva	13
4.2 Ukrepi na področju železniškega, cestnega, pomorske in zračnega prometa	14
5. Področje Varovanja narave in okolja - Ministrstvo za okolje in prostor	15
5.1 Gospodarno ravnanje z naravo in okoljem kot temelj blagostanja in integralna raba prostora	15
5.2. Sodobna in človeku ter okolju prijazna komunalna infrastruktura	17
5.3 Stanovanjska politika; boljša dostopnost do stanovanj	18
6 Področje Kmetijstva in prehranske varnosti - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	18
6.1 Kmetijstvo in prehranska varnost	18
6.2 Razvoj podeželja in naravni viri	19
n. BLAGINJA PO MERI ČLOVEKA	21
7. Področje šolstva in športa - Ministrstvo za šolstvo in šport	21
7.1 Učeča se in ustvarjalna družba in vključenost vseh otrok	21
7.2 Avtonomne in odprte univerze kot temelj razvoja družbe znanja	21
7.3 Javno šolstvo je pravično šolstvo	22
7.4 Za avtonomijo šol in stroke in dobro, a tudi zahtevno šolo	22
7.5 Športno aktivna Slovenija	22
8. Področje dela, družine, socialne varnosti in mladih - Ministrstvo za delo, družine, socialne zadeve in mlade	23
8.1 Rast zaposlenosti kot pogoj vzdržne gospodarske rasti	23
8.2 Krepitev trga dela ob zagotavljanju prožne varnosti in dohodkovna politika	24
8.3 Pokojnine za varno starost vseh generacij	24
8.4 Socialna zaščita ter preprečevanje revščine in socialne izključenosti	25
8.5 Družinska politika	26
8.6 Zagotavljanje pogojev za samostojno življenje mladih	26
8.7 Ustvarjanje pogojev za enakost spolov	26
8.8 Kakovostno življenje starejših	27
8.8 Urejanje vprašanj polpretekle zgodovine	27
9. Področje dostopno in kakovostno javno zdravstveno varstvo - Ministrstvo za zdravje	28
9.1 Temeljna vrednota - univerzalno javno zdravstveno varstvo	28
9.2 Reforme za krepitev učinkovitosti in dostopnosti javnega zdravstvenega sistema	28
10. Področje kulture - Ministrstvo za kulturo	30
10.1. Kultura in umetnosti kot temelj ustvarjalnosti	30
10.2 Umik politike in monopolov iz medijskega prostora	31
III. DEMOKRACIJA IN AKTIVNO DRŽAVLJANSTVO	32
11. Področje javnih služb - modernizacija za boljše javne storitve - Ministrstvo za javno upravo	32
11.1 Modernizacija javnih služb	32

11.2 Depolitizacija državne uprave	33
11.3 Državna uprava kot kakovosten in učinkovit servis	33
12. Področje pravosodja - Ministrstvo za pravosodje	34
12.1 Za institucionalno močnejše sodstvo	34
12.2 Zagotovitev sojenja v razumnem roku ter povečanje učinkovitosti vseh pravosodnih organov	34
12.3 Pregon protipravnega bogatenja in izvrševanje kazenskih sankcij	35
12.4 Razvoj pravne kulture	35
13. Področje notranjih zadev, policij in migracij - Ministrstvo za notranje zadeve	36
13.1 Od politične instrumentalizacije policije k strokovni in odgovorni policiji	36
13.2. Uspešen boj zoper gospodarski kriminal	36
13.3 Migracije	36
13.4 Izbrisani	37
13.5 Zasebna varnostna podjetja (ZVP)	37
10.6 Obveščevalne službe	37
IV. SLOVENIJA KOT MEDNARODNI SUBJEKT	38
14. Področje varnostne in obrambne politike - Ministrstvo za obrambo	38
14.1 Varo, solidarno, verodostojno, varčno in profesionalno	38
Javno in pregledno v civilno-vojaških odnosih ter solidarno ob nesrečah doma in v tujini	39
15 Področje zunanje politike - Ministrstvo za zunanje zadeve	40
15.1 Kontinuiteta zunanje politike in zavezanost k nacionalnemu soglasju	40
15.2 Sosedne države in države zahodnega Balkana	41
15.3 Evropska unija, ZDA, Ruska federacija, Kitajska	41
15.4 Slovenci v zamejstvu In po svetu	42
15.5 Gospodarska diplomacija, razvojno sodelovanje in sodelovanje Slovenije na mirovni operacijah	42
16Usklajevanje področij financ, gospodarstva in razvojnih vprašanj - minister brez porfeija	43
16.1. Koordiniranje finančnih in gospodarskih politik za polno zaposlovanje in razvoj	43
17 Usklajevanje področij lokalne samouprave, regionalnega razvoja in kohezijske politike - minister brez portfelja	44
17.1 Lokalna samouprava	44
17.2 Mreža občin In delovanje lokalnih skupnosti	45
17.3 Razvoj vseh regij	45
C. ORGANIZACIJA IN DELOVANJE VLADE RS 2008-12	47
D. KONČNE DOLOČBE KOALICIJSKE POGODBE	48